

สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น
เลขที่รับ TRF/10... ๗๐๐ / ๒๕๖๐
วันที่รับ... 31 ต.ค. 2560

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

ฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย แนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม
ตำบลนาทราย อำเภอสี จังหวัดลำพูน

โดย

นางธีรนาถ น้อยแสง และคณะ

ตุลาคม 2560

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

โครงการวิจัย แนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอเถลิง
จังหวัดลำพูน

ทีมวิจัย

1.นางธีรนาถ	น้อยแสง	หัวหน้าโครงการ
2.นางอารีย์	ชาญชัยสมสัน	นักวิจัยหลัก
3.นายเอกชัย	แก้วเตี้ยะ	นักวิจัยหลัก
4.นายเอกชัย	ดำรงวงศ์ตระกูล	นักวิจัยหลัก
5.นายอัมรินทร์	ขจรดวงมาก	นักวิจัยหลัก
6.นายเหล่ทุ	ล่องธารา	นักวิจัยหลัก
7.นายภาณุพันธ์	สุขถิ่นไทย	นักวิจัยหลัก
8.นายประจวบ	ลั่นทมทอง	นักวิจัยหลัก
9.นางหทัยทิพย์	อัศม์เดชกุล	นักวิจัย
10.นางศิวพร	ธารสุขคำนึ่ง	นักวิจัย
11.นายพะติศา	ฤทธาพนารักษ์	นักวิจัย
12.นายเจษฎ์	ล่องธารา	นักวิจัย
13.นายทอเคื้อะ	ชูทรัพย์เจริญ	นักวิจัย
14.นางสาวรัชนีวรรณ	กำจัด	นักวิจัย
15.นางสาวพรชิตา	อาคมประคองไพร	นักวิจัย
16.นางสาวแก้วตา	มรดกบรรพต	นักวิจัย
17.นางสาวอังคณา	มาธูสรสวรรค์	นักวิจัย
18.นางสาวสุวดี	ชัยธีรธรรม	นักวิจัย
19.นางสาวนภัสวรรณ	แสงดวงเดือน	นักวิจัย
20.นางสาววีรยา	ลั่นทมทอง	นักวิจัย
21.นางสาวบัณฑิตา	จันเป็ง	นักวิจัย
22.นางสาวกัลยา	ธารสุขเกื้อกุล	นักวิจัย

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

- 1.ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม
- 2.สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
- 3.ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดลำพูน

บอกเล่าเพื่อความร่วมมือกัน

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่คนในชุมชนได้มาร่วมคิดทบทวนสถานการณ์ ตั้งคำถาม วางแผน หาข้อมูล ทดลองทำ วิเคราะห์ สรุปผลการทำงานและหาคำตอบเพื่อปรับปรุงงานต่อไป” กล่าวคือ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่เน้นการให้ “คน” ในชุมชนเข้ามาร่วมในกระบวนการวิจัย ตั้งแต่การ เริ่มคิด การตั้งคำถาม การวางแผน และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบเป็นรูปธรรม โดยเรียนรู้จากการ ปฏิบัติการจริง (Action Research) อันทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ สร้างผลงาน มีความเข้มแข็งในการแก้ปัญหาของ ตนเอง และสามารถใช้กระบวนการนี้ในการแก้ปัญหาอื่นๆ ในท้องถิ่นโดยมีกระบวนการศึกษาเรียนรู้อย่าง เป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นจุดเน้นของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงอยู่ที่ “กระบวนการ” มากกว่า “ผลลัพธ์” เพื่อให้ ชาวบ้านได้ประโยชน์จากงานวิจัยโดยตรง และให้งานวิจัยมีส่วนในการแก้ปัญหาของชาวบ้าน รวมทั้งเกิดการ เปลี่ยนแปลงขึ้นจริงในชุมชน ซึ่งจะต้องอาศัย “เวที” (การประชุม เสวนา พุดคุยถกเถียง) เป็นวิธีการเพื่อให้คน ในชุมชน ทั้งชาวบ้าน ครู นักพัฒนา สมาชิกอบต. กรรมการสหกรณ์ ข้าราชการ หรือกลุ่มคนอื่นๆ เข้ามาร่วม หา ร่วมใช้ “ปัญญา” ในกระบวนการวิจัย

“กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น” หมายถึง การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อตอบ “คำถาม” หรือ “ความสงสัย” บางอย่าง ดังนั้นสิ่งสำคัญคือประเด็น “คำถาม” ต้องคมชัด โดยมีการแยกแยะประเด็นว่า ข้อ สงสัยอยู่ตรงไหน มีการหา “ข้อมูล” ก่อนทำ มีการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีการ “วางแผน” การ ทำงานบนฐานข้อมูลที่มีอยู่ และในระหว่างลงมือทำมีการ “บันทึก” มีการ “ทบทวน” ความก้าวหน้า “วิเคราะห์” ความสำเร็จและอุปสรรคอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ “ถอด” กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นออกมาให้ ชัดเจน ในที่สุดก็จะสามารถ “สรุปบทเรียน” ตอบคำถามที่ตั้งไว้ แล้วอาจจะทำใหม่ให้ดีขึ้น ตลอดจนสามารถ นำไปใช้เป็นบทเรียนสำหรับเรื่องอื่น ๆ หรือพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้กระทำโดย “ผู้ที่สงสัย” ซึ่งเป็นคน ในท้องถิ่นนั่นเอง ดังนั้นกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็นงานวิจัยอีกแบบหนึ่งที่ไม่ยึดติดกับระเบียบ แบบแผนทางวิชาการมากนัก แต่เป็นการสร้างความรู้ในตัวตนท้องถิ่น โดยคนท้องถิ่น เพื่อคนท้องถิ่น โดยมุ่ง แก้ไขปัญหาด้วยการทดลองทำจริง และมีการบันทึกและวิเคราะห์อย่างเป็นระเบียบ การวิจัยแบบนี้จึงไม่ใช่ เครื่องมือทางวิชาการ ไม่ใช่ของศักดิ์สิทธิ์ที่ผูกขาดอยู่กับครูบาอาจารย์ แต่เป็นเครื่องมือธรรมดาที่ชาวบ้านก็ใช้ เป็น เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ได้ใช้วิธีการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามแนวคิดและหลักการดังกล่าว มาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง พบว่าชาวบ้านหรือทีมวิจัยส่วนใหญ่สามารถสะท้อนการดำเนินงานด้วยการบอกเล่า ได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันก็พบว่า การเขียนรายงานเป็นปัญหาที่สร้างความหนักใจให้แก่กวิวิจัยเป็นอย่าง ยิ่ง ดังนั้นด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงได้ปรับปรุงแบบการ เขียนรายงานวิจัยให้มีความยืดหยุ่น และมีความง่ายต่อการนำเสนองานออกมาในรูปแบบที่นักวิจัยถนัด โดยไม่

ยึดติดในเรื่องของภาษาและรูปแบบที่เป็นวิชาการมากเกินไป ซึ่งเป้าหมายสำคัญของรายงานวิจัยยังคงมุ่งเน้นการนำเสนอให้เห็นภาพของกระบวนการวิจัยมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย โดยกลไกสำคัญที่จะช่วยให้นักวิจัยให้มีความสามารถเขียนรายงานที่นำเสนอกระบวนการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ ศูนย์ประสานงานวิจัย (Node) ในพื้นที่ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงโครงการวิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบการทำงานวิจัย ดังนั้น Node จะรับรู้พัฒนาการของโครงการวิจัยมาโดยตลอด บทบาทการวิเคราะห์เนื้อหาหรือกิจกรรมของโครงการจึงเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง Node และนักวิจัย ซึ่งความร่วมมือดังกล่าว ได้นำมาซึ่งการถอดบทเรียนโครงการวิจัย สู่การเขียนมาเป็นรายงานวิจัยที่มีคุณค่าในที่สุด

อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น อาจไม่สมบูรณ์แบบดังเช่นรายงานวิจัยเชิงวิชาการโดยทั่วไป หากแต่ได้คำตอบและเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย ซึ่งท่านสามารถเข้าไปค้นหา ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากพื้นที่

สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

บทคัดย่อ

โครงการแนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน เป็นงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มุ่งให้ชุมชนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการวิจัย ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา กลุ่มเครื่องเงินอย่างมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อทบทวนการบริหารจัดการ พัฒนาการกลุ่ม และแนวทางการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้มที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน 2) เพื่อทบทวนทักษะ รูปแบบการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเงิน การตลาดที่ผ่านมาของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม 3) เพื่อหาแนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้มให้มีความเข้มแข็งและสามารถขับเคลื่อนด้วยตนเอง กระบวนการดำเนินโครงการวิจัยเน้นเรื่องการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมาของกลุ่ม ทունเดิม พัฒนาการของกลุ่ม ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงาม

ผลการดำเนินโครงการวิจัย พบว่า การทำเครื่องเงินในชุมชนบ้านพระบาทห้วยต้ม เริ่มทำเมื่อปี พ.ศ.2524 โดยอาจารย์จำโพ เป็นผู้ริเริ่มทำเครื่องเงินเป็นบุคคลแรก โดยอาศัยความรู้เดิมที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษโดยเริ่มจากการทำทองเหลืองเพื่อทำยอดฉัตร การทำหัวใจพระพุทธรูปเจ้าที่จะต้องใช้เงินแถบ (เป็นเงินรูปของอินเดีย มีค่าของเงินอยู่ประมาณ 80% หาซื้อได้ในพื้นที่ จังหวัดตาก) ซึ่งทำการหัวใจพระพุทธรูปเจ้า จะทำเพื่อบรรจุในพระพุทธรูป และต่อมาก็ได้ทำเครื่องเงินเพื่อเป็นอาชีพเสริม ในช่วงแรกๆ การทำลวดลายจะเป็นลายแบบสมัยโบราณ เช่น ลายพุดดั่ง และได้ปรับปรุงเป็นลายชาวเขา เช่น ลายเม็ดพุด ตะกร้อ เม็ดเตี๋ย กันหอย เม็ดถั่ว ลูกประ ตีเหลี่ยม ไส้ไก่ เม็ดข้าว ฯลฯ จากนั้นมีการคิดค้นลายใหม่ๆ ทำให้เครื่องเงินของบ้านพระบาทห้วยต้มมีการพัฒนาลายขึ้นอย่างต่อเนื่อง และได้รับความยอมรับจากตลาด ผู้ซื้อโดยมีการพัฒนาลายขึ้นใหม่เป็นรูปปลา ผีเสื้อ ลายดอกไม้ เป็นต้น การตลาดที่ผ่านมาของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม เป็นการรับออเดอร์จากร้านค้าในเชียงใหม่ ทำให้ไม่ค่อยมีปัญหาด้านสถานที่รับซื้อผลิตภัณฑ์ เพราะเป็นเหมือนการทำงานในลักษณะรับจ้างทำ มีบางส่วนที่นำมาขายร่วมกันที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงบ้านพระบาทห้วยต้ม ร่วมเปิดบูธแสดงสินค้า ออกร้านในงานต่าง ๆ ในบางส่วน

แนวทางการพัฒนากลุ่มเครื่องเงินฯ ได้แก่ การจัดตั้งรวบรวมกลุ่มและทำการจดทะเบียนกลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชนและจัดทำเครื่องหมายการค้าเพื่อนำสินค้าเข้าสู่ตลาดโดยเข้าร่วมเปิดบูธแสดงสินค้าออกร้านในงานต่างๆ ให้มากขึ้น การฝึกอบรมในเรื่องการนำมาประยุกต์ผสมผสานระหว่างลวดลายดั้งเดิมกับลวดลายสมัยใหม่เข้าด้วยกันจะทำให้เกิดลวดลายใหม่ๆ เป็นจำนวนมาก จัดตั้งกลุ่มการศึกษาการทำเครื่องเงินโดยชาวบ้านเองเป็นผู้ศึกษา เพื่อให้รู้และเข้าถึงปัญหาอย่างแท้จริงและนำมาเป็นแนวทางพัฒนาให้เกิดโอกาสในการแข่งขันกับเครื่องเงินแหล่งอื่นๆ ตั้งกลุ่มสหกรณ์ชุมชนเพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน มีการจัดตั้งสถานที่เพื่อเป็นแหล่งแสดงผลงานของชาวบ้านเพื่อวางจำหน่ายและแสดงนิทรรศการให้นักท่องเที่ยวได้เห็นถึงกระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นจนเป็นผลิตภัณฑ์ที่พร้อมจำหน่ายได้ ซึ่งเป็นการ

สร้างภาพลักษณ์และเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้นเป็นที่เชื่อถือและเล่าขานกันต่อไป การจัดทำโฮมสเตย์
รองรับนักท่องเที่ยวต่างจังหวัดและต่างประเทศ เพื่อให้มีระยะเวลาในการท่องเที่ยวและได้เห็นกระบวนการ
ผลิตอย่างแท้จริง เรียนรู้วัฒนธรรมวิถีชีวิต งานหัตถกรรมของชุมชนแล้วนำเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น มี
ระบบการจัดการบริหารงานระหว่างกลุ่มและชุมชนร่วมกัน โดยมีการพัฒนาเรียนรู้ร่วมกันซึ่งมีเจ้าหน้าที่จาก
ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงบ้านพระบาทม่วยต้ม และจากศูนย์วิจัยเครื่องเงิน เป็นผู้ประสานงานให้ความดูแล
และช่วยเหลือในด้านต่างๆ การจัดฝึกอบรมช่างฝีมือให้มีทักษะในการผลิตลวดลายใหม่ ๆ แต่ยังคงอนุรักษ์
รูปแบบดั้งเดิมซึ่งเป็นการประยุกต์ออกแบบรูปทรง ลวดลายผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยมากขึ้น มีการถ่ายทอดความรู้
ภูมิปัญญากระบวนการผลิต กลยุทธ์การพัฒนาที่เกี่ยวกับงานหัตถกรรมเครื่องเงินและอื่นๆ ให้แก่เยาวชนและ
ผู้ที่สนใจ

คำนำ

รายงานวิจัยฉบับนี้ เป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานโครงการ แนวทางการพัฒนากลุ่มผลิตเครื่องเงินใจพระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอเถลี จังหวัดลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ทบทวนการบริหารจัดการ พัฒนาการกลุ่ม และแนวทางการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิต เครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม ตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน ทบทวนทักษะรูปแบบการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเงิน การตลาดที่ผ่านมาของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม และสุดท้าย เพื่อหาแนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม ให้มีความเข้มแข็งและสามารถขับเคลื่อนด้วยตนเองได้

ซึ่งการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 2 ระยะ แต่ในทางปฏิบัติจริงสามารถดำเนินการได้เพียงระยะเดียว คือ ในการดำเนินงานระยะที่ 1 ซึ่งมีปัญหาอุปสรรคตั้งแต่ความเข้าใจตลาดเคลื่อนระหว่างหน่วยงานกับคนทำงานในพื้นที่ ทำให้การดำเนินงานตั้งแต่ทำสัญญาโครงการเกิดความล่าช้า การดำเนินโครงการไม่สามารถดำเนินกิจกรรมตามแผนได้ในระยะที่ 1 ได้มีการขอขยายระยะเวลาในการดำเนินงาน แต่อย่างไรก็ตามทางทีมวิจัยได้มีความพยายามที่จะรวบรวมข้อมูลและดำเนินการจนเป็นรายงาน

หวังว่ารายงานวิจัยฉบับนี้ คงจะเกิดประโยชน์ต่อชุมชนพระบาทห้วยต้มเพื่อใช้เป็นแนวทางหรือข้อมูลให้กับชุมชนต่อไป หากมีข้อเสนอแนะประการใดทางทีมวิจัยพร้อมน้อมรับเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

คณะวิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	
คำนำ	
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมา	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 ทบทวนแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	7
ส่วนที่ 1 ข้อมูลตำบลนาทราย	7
ส่วนที่ 2 แนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่น	10
ส่วนที่ 3 แนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในงานหัตถกรรมเครื่องเงิน	12
ส่วนที่ 4 แนวคิดตามรอยครูบาชัยวงศา แห่งวัดพระพุทธรูปบาทห้วยต้ม	14
ส่วนที่ 5 กรอบคิดงานวิจัย	20
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการ	21
ขอบเขตการวิจัย	21
แนวทางการดำเนินงานที่วางไว้	22
การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	24
ตารางสรุปกิจกรรม	25
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน	27
วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อทบทวนการบริหารจัดการ พัฒนาการกลุ่ม และแนวทางการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้มที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน	28
วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อทบทวนทักษะ รูปแบบการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเงิน การตลาดที่ผ่านมาของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม	40
วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อหาแนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้มให้มีความเข้มแข็งและสามารถขับเคลื่อนด้วยตนเอง	62
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	66
สรุปผลการดำเนินงาน	66

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
อภิปรายผล	68
ปัจจัยที่เอื้อ/ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการวิจัย	70
ข้อเสนอแนะต่อชุมชน หน่วยงาน และสกว.	70
เอกสารอ้างอิง	72
ภาคผนวก	73
- ภาพกิจกรรม	
- ทำเนียบนักวิจัย	
- ประวัติหัวหน้าโครงการวิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ชุมชนพระบาทห้วยต้มเป็นชุมชนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงที่อพยพมาจากหลายแห่ง ทั้งจังหวัดตาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่และลำพูน มาด้วยความเลื่อมใสศรัทธาในหลวงปู่ครูบาวางศ์ และเริ่มก่อตั้งเป็นชุมชนพระบาทห้วยต้มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 จำนวน 13 ครอบครัว 65 คน หลังจากนั้นเป็นต้นมาได้มีชาวเขาอพยพเข้ามาอยู่ในพื้นที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนชุมชนพระบาทห้วยต้มกลายเป็นหมู่บ้านชาวเขาขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ที่เคร่งครัดในการถือศีลปฏิบัติมั่งสะวิรัต และเคารพสักการบูชาหลวงปู่ครูบาวางศ์เป็นอย่างมาก และปีพ.ศ. 2518 ชุมชนพระบาทห้วยต้มได้รับการจัดตั้งหมู่บ้านอย่างเป็นทางการ

การทำเครื่องเงินของชุมชนพระบาทห้วยต้ม อาศัยการเรียนรู้จากองค์ความรู้และภูมิปัญญาของชนเผ่ากระเหรี่ยงที่ทำกันมาตั้งแต่สมัยอดีต เริ่มมาจากบุคคลสำคัญ 3 คน คือ อาจารย์จำโพ หม่อสาขอย และหม่อดา ซึ่งอาจารย์จำโพ มีความรู้ในการทำยอดฉัตร ทำหัวใจพระพุทธรูปเพื่อถวายเป็นพุทธรูชาโดยใช้เงินแถบ (เป็นเงินรูปของอินเดีย มีค่าของเงินอยู่ประมาณ 80% หาซื้อได้ในพื้นที่ จังหวัดตาก) (อรชร มณีสงฆ์และคณะ, 2549) ส่วนหม่อสาขอย เป็นผู้มีความรู้ในการผลิตเบ้ายาที่ทำมาจากเงิน และเครื่องประดับอื่นๆ ที่ใช้เป็นเครื่องแต่งกายประจำตัวของชาวกระเหรี่ยง ความรู้นี้ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ รูปแบบเครื่องเงินส่วนใหญ่ เป็นลายโบราณที่อิงเรื่องวิถีชีวิตของเผ่ากระเหรี่ยง ได้แก่ ที่พิมะกิ (กำไลแปง) ที่พิโตะป่อ (กำไลเหลี่ยม) นะดิเจมือเจติควา (ต่างหูชาย ต่างหูหญิง) แพเจมือแพเจควา (สร้อยคอเม็ดทราย เม็ดข้าว) แพบือโบ (สร้อยคอปล้องข้าว) แพคลอละ (สร้อยลายใบโพ) แพปละดิ (สร้อยคอหางปลา) และหมี่ซึ (แหวน) และหม่อดา เป็นพ่อค้าเดินทางไปค้าขายกับพม่า เนื่องจากชนเผ่ากระเหรี่ยงที่อาศัยอยู่ในประเทศพม่าเป็นชนเผ่าดั้งเดิมของกระเหรี่ยงในพระบาทห้วยต้ม มีองค์ความรู้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิต เห็นเครื่องเงินของพม่าสวยงาม จึงลองเอามาขาย พบว่าคนต้องการซื้อและขายได้ราคาดีกว่าของชนิดอื่น เลยคิดจะลองผลิตเอง จึงเดินทางไปเรียนรู้วิธีการทำเครื่องเงินจากพม่า และนำอุปกรณ์ในการทำกลับมาที่ชุมชน แต่ก็มีปัญหาเรื่องการผลิต จึงได้ไปเรียนรู้วิธีการผลิตเพิ่มเติมจาก หม่อสาขอย และอาจารย์จำโพ จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการผลิตเครื่องเงินเพื่อการค้า (สัมภาษณ์หม่อดา, กุมภาพันธ์, 2557)

การทำเครื่องเงินของชุมชนพระบาทห้วยต้ม เป็นอาชีพที่ทำสืบทอดกันมาจากการผลิตเครื่องเงินเพื่อใช้ประดับแล้ว นอกจากนี้ยังผลิตเพื่อเป็นพุทธรูชาแล้ว เครื่องเงินยังเป็นเครื่องประดับของชนเผ่ากระเหรี่ยง ซึ่งการใช้เครื่องเงินถือว่าเป็นรากฐานความมั่นคงของชีวิตเป็นสมบัติที่มีค่าตกทอดกันมา ภายหลังจากเครื่องประดับต่าง ๆ นี้เป็นที่นิยมของคนโดยทั่วไป การผลิตเครื่องเงินจึงเป็นการผลิตเพื่อการจำหน่ายตาม

รูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นที่ยอมรับ โดยการถ่ายทอดความรู้จากพ่อสู่ลูก พี่น้องสู่พี่น้อง และเพื่อนสู่เพื่อน ปัจจุบันเข้าสู่รุ่นที่ 2 (สัมภาษณ์นางอารี ชาญชัยสมสิน, 2557) ข้อมูลในปี พ.ศ. 2549 มีจำนวนผู้ทำอาชีพเครื่องเงินในชุมชนพระบาทห้วยต้ม 350 ครัวเรือน หมู่บ้านที่ทำอาชีพเครื่องเงินมากที่สุด คือ หมู่บ้านหนองบอน หมู่ 11 รองลงมา คือ หมู่ 14 เตนทรายมูล หมู่ 18 บ้านหนองเกียง หมู่ 13 บ้านหนองนา หมู่ 12 บ้านเด่นยางมูล และ หมู่ 8 บ้านพระบาทห้วยต้ม (อรชร มณีสงฆ์และคณะ, 2549) แต่ปัจจุบันมีจำนวนครัวเรือนที่ทำอาชีพเครื่องเงิน เหลือเพียง 40 ครัวเรือน (ข้อมูลจากธีรนาถ น้อยแสง, 2557) การลดลงของจำนวนครัวเรือนเกิดจากปัญหาหลายสาเหตุ ทั้งระบบซื้อขายที่ต้องขายผ่านพ่อค้าคนกลาง ร้านค้าในเชียงใหม่ การกำหนดค่าแรงจึงขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลาง ช่วง 10 ปีที่ผ่านมามีการปรับค่าแรง ตั้งแต่กิโลกรัมละ 1,100 บาท 1,500 บาท และปัจจุบันอยู่ที่ 2,000 บาท นอกจากปัญหาเรื่องค่าแรงต่ำแล้วยังมีการลอกเลียนแบบลวดลายกันเกิดขึ้นในชุมชน ไม่มีตลาดของตนเอง ประกอบกับราคาเม็ดเงินที่ไม่คงที่มีราคาสูงขึ้นจากอดีตมาก ทำให้จำนวนครัวเรือนที่ทำอาชีพนี้ลดลงและหันไปประกอบอาชีพอย่างอื่นแทน

ปัจจุบันครัวเรือนที่ทำอาชีพเครื่องเงินมีรูปแบบการผลิตที่ต่างคนต่างผลิต ถึงแม้จะมีการรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเครื่องเงินแล้วก็ตาม แต่ก็เป็นการรวมตัวกันเพื่อใช้ความเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในการซื้อขายเครื่องเงินให้ถูกต้องตามกฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น ทั้งนี้ยังไม่มีโครงสร้างของกลุ่มที่ชัดเจน ยังไม่ได้มีการบริหารจัดการกลุ่มร่วมกันอย่างแท้จริง ยังเป็นรูปแบบต่างคนต่างผลิต-จำหน่าย ซึ่งจากการผลิตของกลุ่มที่ผ่านมาการรวมกลุ่มเป็นการรวมกลุ่มเฉพาะกิจเท่านั้นต้องการรวม(กลุ่มวิสาหกิจชุมชน) ที่ทางสถาบันวิจัยพื้นที่สูงให้การรับรอง นอกจากให้การหนุนเสริมในด้านต่าง ๆ การรวมกลุ่มของสมาชิกเพียงเพื่อต้องการบัตรสมาชิกสำหรับการรับรองการขนย้ายวัตถุดิบจากพ่อค้าที่รับซื้อมายังแหล่งผลิตในชุมชน เนื่องจากการเป็นเจ้าของหรือการครอบครอง เคลื่อนย้าย แปรรูป วัตถุดิบนั้นต้องมีกฎหมายรองรับ จึงไม่มีการรวมกลุ่มกันชัดเจน โดยจะลงทุนซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ เครื่องหลอม เครื่องรีด เครื่องทำความสะอาด อุปกรณ์ในการตอกลาย ท่อนไม้ ท่อนไม้ตอกลายต่างๆ และเม็ดเงิน ด้วยเงินทุนของตนเอง ส่วนรูปแบบลวดลาย มีการออกแบบและพัฒนาไปเรื่อยๆ ตามฝีมือ ความถนัดและอุปกรณ์เครื่องตอกลวดลายที่มีเมื่อผลิตสินค้าได้แล้วก็จะหาตลาดเอง โดยจะนำตัวอย่างสินค้าที่ออกแบบไปให้พ่อค้าดู และหากพ่อค้าดูแล้วพอใจก็จะมีการสั่งทำ หรือหากพ่อค้ามีแบบอยู่แล้วก็จะสั่งทำตามตัวอย่างที่ให้มา ซึ่งตลาดหลัก คือ เชียงใหม่ ได้แก่ ร้านอาหละ ร้านสุรชัย ร้านซิลเวอร์เบลล์ ร้านเชียงใหม่ดีไซน์ ร้านกะเหรี่ยง ซิลเวอร์ และร้านเซอร์รี่ การสั่งทำเครื่องเงินของพ่อค้า จะมี 2 ลักษณะ คือ มีเม็ดเงินให้ หรือให้ผู้ผลิตซื้อเม็ดเงินเอง โดยจะให้ค่าแรงหรือค่ารับจ้างผลิตกิโลกรัมละ 2,000 บาท การทำเครื่องเงินของชุมชนพระบาทห้วยต้มจึงพึ่งพาตลาดภายนอกค่อนข้างสูงและทำตามออเดอร์ที่สั่งมา โดยสินค้าส่วนใหญ่จะเป็นอะไหล่สำหรับนำไปประกอบเป็นสินค้าสำเร็จ เช่น ลูกปัด กระจุดม ตะขอ จี้ หากเป็นงานสำเร็จก็จะเป็นกำไล แหวน ต่างหู เป็นต้น จึงมีเพียง 2 รายเท่านั้นที่

มีอยู่ในการทำธุรกิจเครื่องเงินประสบความสำเร็จทั้งนี้ผู้ผลิตเครื่องเงินทั้ง 2 ราย เป็นผู้ผลิตที่มีเงินลงทุนสูงสามารถลงทุนไปก่อนและมีการผลิตในจำนวนมากจึงทำให้พอมีกำไรหลงเหลืออยู่ การประกอบอาชีพผลิตเครื่องเงินของชุมชนพระบาทห้วยต้ม มีทั้งที่ทำเป็นอาชีพเสริม และอาชีพหลัก โดยมีลักษณะเป็นการรับจ้างผลิตจากพ่อค้าเป็นส่วนใหญ่ ชุมชนไม่มีอำนาจต่อรองราคาค่าแรงกับกลุ่มพ่อค้าจากเชียงใหม่ ประกอบกับราคาเม็ดเงินที่แพงและมีการขยับขึ้นลงตลอดเวลา จึงไม่สามารถซื้อเม็ดเงินมาทำเองได้ ผู้ซื้อก็ไม่ทราบที่มาของแหล่งผลิตหรือแหล่งฝีมือของช่าง ชุมชนขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง ต่างคนต่างผลิตและตัดราคากันเองภายในชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วสมาชิกกลุ่มยังเป็นรายย่อยแบบรับจ้างผลิตจึงทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอและส่งผลต่ออาชีพการผลิตเครื่องเงินพระบาทห้วยต้มมีสมาชิกลดลง

ที่ผ่านมาสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ร่วมกับศูนย์พัฒนาโครงการหลวงพระบาทห้วยต้มเล็งเห็นปัญหานี้ จึงได้เข้ามาดำเนินการจัดทำเครื่องหมายการค้าร่วมกับชุมชนและยื่นขอจดทะเบียน จากนั้นดำเนินการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม สมาชิกจำนวน 24 คน และสนับสนุนการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ตัวตึกตราสินค้า ป้ายไวนิลประวัติเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม แผ่นพับแนะนำสินค้าและแหล่งผลิต ตลอดจนแคตตาล็อกสินค้า เพื่อดึงดูดความสนใจของลูกค้า นอกจากนี้ยังมีการพาสมาชิกกลุ่มไปออกร้านจำหน่ายสินค้าในงานต่างๆ จากการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม ภายใต้เครื่องหมายการค้าระยะ 2 ปี พบว่า กลุ่มไม่สามารถขับเคลื่อนได้ เนื่องจากไม่มีเงินกองทุนเพื่อบริหารจัดการการซื้อเม็ดเงินเพื่อกระจายงานภายในกลุ่ม กลุ่มขาดความเป็นเจ้าของเครื่องเงินชุมชนพระบาทห้วยต้มร่วมกัน ปัญหาความไม่เข้มแข็งของกลุ่ม การเสียผลงานกลุ่มของสมาชิกภายในกลุ่ม ที่สำคัญกลุ่มขาดความรู้ด้านการตลาด การขาย การออกแบบดีไซน์ รูปแบบให้ตามทันยุคสมัย ปัจจุบัน โดยเน้นลดตายหรือเอกลักษณ์ของชุมชนพระบาทห้วยต้ม และการบรรจุภัณฑ์

หมู่บ้านพระบาทห้วยต้ม จัดว่าเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ซึ่งเคร่งครัดในการถือปฏิบัติมั่งสวัริติ เป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตเรียบง่าย ปฏิบัติตนทำคำสั่งสอนของครูบาวงศ์เป็นศูนย์รวมจิตใจ ท่านมีวิธีการสอน ด้วยการทำให้ดูเป็นตัวอย่าง เช่น การไม่ฉันทเนื้อสัตว์ และสอนลูกศิษย์ที่เป็นพระสงฆ์ รวมถึงชาวบ้านว่า การฉันทหรือรับประทานเนื้อสัตว์ นั้นเป็นการเบียดเบียนชีวิตผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนอาหารอย่างอื่นก็มีมากมายที่ทำให้คนเราเจริญเติบโต ไม่จำเป็นต้องกินเนื้อสัตว์ก็ได้ สมาชิกในชุมชนทุกคนนับถือศาสนาพุทธ การอยู่ร่วมกันจำนวนมาก จึงมีการตั้งกฎกติกาขึ้นในชุมชนเพื่อให้เกิดความสงบสุข และเชื่อฟังปฏิบัติตามคำสอนครูบาวงศ์ คือ ไม่บริโภคเนื้อสัตว์ ไม่ดื่ม ไม่จำหน่ายของมีนเมา และให้ทุกคนมาทำบุญฟังเทศน์ทุกวันพระมีการฟังพาอาศัยและเอื้ออาทรต่อกัน มีความสามัคคี มีการร่วมมือกันเป็นอย่างดี มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชนเผ่า เช่น การทอผ้า การทำเครื่องเงิน การแต่งกายชุดประจำเผ่าและภาษาพูด

ในมุมมองของคนภายนอกมองว่า ชุมชนห้วยต้มเป็นชุมชนที่ปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี คือ ปฏิบัติตนตามศีล 5 อยู่กันด้วยความรัก อบอุ่น สิ่งที่คุณภายนอกสัมผัสได้ คือ วัฒนธรรมชุมชน การหยุดทำงานทุกวัน พระเพื่อพาครอบครัวมาทำบุญที่วัด หรือทำความสะอาดวัด การปลูกพืชผักสวนครัวกินเอง การงดกินเนื้อสัตว์ เพื่อไม่ทำบาปและเบียดเบียนสิ่งที่มีชีวิต การถือศีลภาวนา การไม่ดื่มเหล้าของมีนเมา การใช้ชีวิตอยู่อย่างพอเพียง การรักและดูแลครอบครัว การอยู่ร่วมกันมีประเพณีวัฒนธรรมเป็นตัวเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของผู้คนในชุมชน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สมาชิกในชุมชนได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ จากรุ่นสู่รุ่นจนกลายเป็นแบบแผนในการดำรงชีวิต ซึ่งถือว่าเป็นแบบอย่างของชุมชนภายใต้กติกาในการปฏิบัติร่วมกัน โดยได้มีการนำเอาหลักคำสอนของครูบาวงศ์มาปฏิบัติกันอย่างจริงจังในขณะที่เมื่อครูบาเจ้ายังมีชีวิตอยู่ แต่หลังจากที่ครูบาวงศ์ท่านได้มรณภาพไปเมื่อ ปี พ.ศ. 2543 กอปรกับกระแสทุนนิยมอิทธิพลจากภายนอกเข้ามาระทบและแพร่ขยายต่อวัฒนธรรมชุมชนและชีวิตความเป็นอยู่ การปฏิบัติตัว เริ่มเปลี่ยนแปลง เลื่อนรางลงไป เด็กรุ่นใหม่ ไม่ค่อยให้ความสนใจไม่ค่อยให้ความสนใจกับวิถีแบบเดิม เนื่องจากชุมชนพระบาทห้วยต้มมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นมีประชาชนอพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่อาศัยจากจากหลายพื้นที่ที่เป็นการอพยพตามกันมา ที่ดินทำกินที่มีอย่างจำกัดทำให้ประชาชนส่วนใหญ่โดยเฉพาะเด็กรุ่นใหม่ต้องออกไปทำงานนอกชุมชนและได้นำเอาวัฒนธรรมจากข้างนอกเข้ามาแพร่ขยายในชุมชนเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมก็เปลี่ยนแปลงไป

ทั้งนี้ กลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม และสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง(สพวส.) เกิดความตระหนักในปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว จึงได้หาแนวทางร่วมกันในการยิदनำเอาแนวทางของครูบาวงศ์ในการประกอบกิจการการผลิตเครื่องเงิน เป็นการผลิตเครื่องเงินแบบใจงาม ซึ่งหมายถึงการผลิตเครื่องเงินบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเอง ผู้รับซื้อ และลูกค้า (น้ำหนักเงิน รูปแบบ และราคา) การพัฒนาการกลุ่มเป็นการเอื้อเพื่อเผื่อแผ่แบ่งปันกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และความเอื้ออาทรต่อสมาชิกชุมชน ตามรอยวิถีครูบาวงศ์ที่ได้สั่งสอนให้ชาวบ้านพระบาทห้วยต้มได้ยึดหลักสืบต่อกันมา ให้ทุกคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนพระบาทห้วยต้มได้ประกอบอาชีพอย่างซื่อสัตย์สุจริตเป็นการประกอบอาชีพแบบสัมาอาชีวะเป็นแนวทางคำสอนตามพระพุทธศาสนา หมายถึง การเว้นมิฉฉาอาชีวะ อันได้แก่ การเลี้ยงชีพไม่ชอบ คือการแสวงหาปัจจัยมาบริโภคที่มีชอบ คือการโกงหรือหลอกลวง เว้นการประจบสอพลอ การบิบบ้างคับขู่เข็ญ และการต่อลาภด้วยลาภ หรือก็คือการแสวงหาลาภโดยไม่ประกอบด้วยความเพียร (สัมาวายามะ) คือขี้เกียจ อยากได้มาง่าย ๆ โดยไม่อาศัยกำลังแห่งสติปัญญาและร่างกาย โลกจึงไม่ชอบธรรม เช่น เบียดเบียนลูกจ้าง และทำลายสิ่งแวดล้อม สังคมเพื่ออย่างได้มาก เสียให้น้อย เป็นต้น ซึ่งเป็นจุดเด่นและแตกต่างจากกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินกลุ่มอื่น ๆ ที่ไม่นำเอาเนื้อหาหลักพุทธธรรมดังที่กล่าวมาเป็นเครื่องกำหนดหรือรับรองคุณภาพผลผลิต ทั้งนี้การพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามนอกจากจะให้ความสำคัญในการพัฒนาการรวมกลุ่มของสมาชิกเพื่อแสวงหาความรักความเอื้ออาทรในหมู่คณะเดียวกันแล้ว ยังให้ความสำคัญของการอนุรักษ์ฟื้นฟูภูมิปัญญาการผลิตเครื่องเงินของ

ชุมชน หากไม่ได้มีกระบวนการสืบสอดต่อไปภูมิปัญญาก็จะสูญหายไปในที่สุด โดยการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามนี้จะสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหา และการพัฒนาศักยภาพการผลิตเครื่องเงินชุมชนพระบาทห้วยต้ม ในด้านการผลิต และการตลาดได้อย่างยั่งยืนต่อไป

คำถามวิจัย

แนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอสี จังหวัดลำพูน เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อทบทวนการบริหารจัดการ พัฒนาการกลุ่ม และแนวทางการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้มที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน
- 2) เพื่อทบทวนทักษะ รูปแบบการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเงิน การตลาดที่ผ่านมาของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม
- 3) เพื่อหาแนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้มให้มีความเข้มแข็งและสามารถขับเคลื่อนด้วยตนเอง

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เชิงวิจัย

- 1) องค์ความรู้เรื่องการบริหารจัดการ การตลาด การสร้างกลุ่ม ของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอสี จังหวัดลำพูน
- 2) องค์ความรู้เรื่องทักษะการออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์
- 3) องค์ความรู้เรื่องการใช้หลักธรรมจริยธรรมในการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม
- 4) ได้รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอสี จังหวัดลำพูน

เชิงพัฒนา

- 1) การพัฒนา กลุ่มเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอสี จังหวัดลำพูน ทั้งด้านการระดมทุน การบริหารกองทุน และการบริหารการจัดการกลุ่ม
- 2) ได้กลไก และแผนการพัฒนาการดำเนินกิจกรรมกลุ่มเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การให้คำนิยามเชิงปฏิบัติที่จะใช้ในการวิจัย หรือนิยามศัพท์เฉพาะ

1. กลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม หมายถึง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน

2. การผลิตเครื่องเงินใจงาม หมายถึง การผลิตเครื่องเงินบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเอง ผู้รับซื้อ และลูกค้า (น้ำหนักเงิน รูปแบบ และราคา) การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปันกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และความเอื้ออาทรต่อสมาชิกชุมชน ตามรอยวิถีครูบาวงศ์ที่ได้สั่งสอนให้ชาวบ้านพระบาทห้วยต้มได้ยึดหลักสืบต่อกันมาในความหมายของเชิงพุทธ คือ การประกอบสัมมาอาชีพ

3. การตลาดเครื่องเงินชุมชนพระบาทห้วยต้ม หมายถึง การจัดจำหน่ายเครื่องเงินของผู้ผลิตเครื่องเงินในชุมชนพระบาทห้วยต้ม ที่มีช่องทางการจำหน่ายหลายช่องทาง ได้แก่ จำหน่ายโดยตรงกับลูกค้าทั่วไปในสถานที่จำหน่ายในชุมชน การรับจ้างออกแบบและผลิตเครื่องเงินให้กับผู้รับซื้อที่มาจากแหล่งรับซื้อภายนอกชุมชน การจัดจำหน่ายตามงานเทศกาลต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงาน

4. เครื่องเงินและวิถีชีวิตของปกาเกอญอ หมายถึง การผลิตเครื่องเงินของชนเผ่าปกาเกอญอ เป็นการผลิตเพื่อการบูชาพุทธศาสนา และการผลิตเพื่อเป็นเครื่องประดับร่างกาย

5. สัมมาอาชีวะ หมายถึง การเว้นมิจฉาอาชีวะ อันได้แก่ การเลี้ยงชีพไม่ชอบ คือการแสวงหาปัจจัยมาบริโภคที่มิชอบ คือการโกงหรือหลอกลวง เว้นการประจบสอพลอ การบีบบังคับขู่เข็ญ และการต่อลาภด้วยลาภ หรือก็คือการแสวงหาลาภโดยไม่ประกอบด้วยความเพียร (สัมมาวายามะ) คือขี้เกียจ อยากได้มาง่ายๆโดยไม่อาศัยกำลังแห่งสติปัญญาและแรงกาย โลกจนไม่ชอบธรรม เช่น เบียดเบียนลูกจ้าง และทำลายสิ่งแวดล้อม สิ่งมีชีวิตอย่างได้มาก เสียให้น้อย เป็นต้น

6. แนวทางการพัฒนากลุ่ม หมายถึง การบริหารจัดการกลุ่มด้านโครงสร้าง (ทั้งเชิงกลไกทางธรรมชาติ และกลไกเชิงโครงสร้าง) ระบบการผลิต การบรรจุภัณฑ์ การตลาด การระดมทุน และการประชาสัมพันธ์

บทที่ 2

ทบทวนแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

โครงการแนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินในจามพระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน มีการทบทวนแนวคิดในการดำเนินงานวิจัยไว้ ดังนี้

1. ข้อมูลตำบลนาทราย
2. แนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. แนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในงานหัตถกรรมเครื่องเงิน
4. แนวคิดตามรอยครูบาชัยวงศา แห่งวัดพระพุทธรบาทห้วยต้ม
5. กรอบคิดงานวิจัย

ข้อมูลตำบลนาทราย อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน

“ตำบลนาทราย” ตั้งอยู่เลขที่ 186 หมู่ที่ 4 ตำบลนาทราย โดยอยู่ห่างจากอำเภอเถลิง ไปทางทิศใต้ ประมาณ 15 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดลำพูนประมาณ 120 กิโลเมตร (ทางหลวงหมายเลข 106) ใช้ระยะเวลาในการเดินทางไปจังหวัดลำพูนประมาณ 2 ชั่วโมง มีพื้นที่โดยประมาณ 128,187.50 ไร่หรือคิดเป็น 205.10 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลเถลิง และตำบลดงคำ อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลนาโป่ง อำเภอเถลิง จังหวัดลำปาง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลแม่ลาน อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน

สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะเป็นที่สูงชัน มีภูเขาล้อมรอบ เป็นที่ไหลเข้าที่มีลักษณะที่ราบลูกคลื่น ที่ราบบันไดที่ราบลุ่มน้ำที่มีความชันน้อยกว่าร้อยละ 35 จะเหมาะสมสำหรับการเกษตร ป่าไม้เป็นป่าเต็งรัง ป่าแพะ ขึ้นอยู่ตามเชิงเขา ความสูงของภูเขาตั้งแต่ 500 ถึง 800 เมตร ในระดับน้ำทะเล ทำให้เป็นร่องลึก ทำให้เกิดเป็นลำห้วยต่างๆที่ไหลมารวมกันจนเกิดเป็นต้นกำเนิดสายน้ำแม่แตง ที่เปรียบเสมือนเป็นเส้นโลหิตเส้นใหญ่ที่หล่อเลี้ยงชีวิตของประชาชน

สภาพภูมิอากาศ

ฤดูร้อน ช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนมีนาคม-เดือนมิถุนายน อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 29.04 C

ฤดูฝน ช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม-เดือนตุลาคมอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 27.88 C

ทำการเพาะปลูกโดยได้มีการขุดสระน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรและใช้อุปโภค บริโภค มีน้ำตลอดปีมิได้แห้งแล้งในหมู่บ้านแห่งนี้มีความเจริญรุ่งเรือง และอุดมสมบูรณ์ไปด้วย ข้าว ในปัจจุบันสระน้ำแห่งนี้ชาวบ้านเรียกว่า พังน้ำบ่อถ้ง ปัจจุบันเป็นที่ทำกินของชาวบ้านนาทรายหมู่ที่ 4 สระน้ำแห่งนี้มีหลักฐานให้เห็นเป็นจุดเริ่มต้นของหมู่บ้านในตำบลนาทราย

ต่อมาประชากรพลเมืองได้ย้ายถิ่นฐานมาอาศัยเพิ่มมากขึ้นในระยะแรก เป็นคนที่มาจากอำเภอเถิน และอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปางเป็นส่วนใหญ่ มาอาศัยอยู่ตามแม่น้ำแม่แตง และต่อมาชาวกะเหรี่ยง ได้มาทำบุญกับท่านหลวงปู่ครูบาวงศ์และร่วมก่อสร้างวัดพระบาทห้วยต้ม ซึ่งชาวกะเหรี่ยงเหล่านี้ได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานรอบวัดและได้ขยายชุมชนใหญ่ที่มีการผสมผสานระหว่างคนเมืองและชาวกะเหรี่ยงมาจนถึงปัจจุบัน

ตำบลนาทราย มีจำนวน 23 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านนาเลียง
- หมู่ที่ 2 บ้านแม่หวางพัฒนา
- หมู่ที่ 3 บ้านผาตลาด
- หมู่ที่ 4 บ้านนาทราย
- หมู่ที่ 5 บ้านแม่หวางต้นผาง
- หมู่ที่ 6 บ้านฮั่ว
- หมู่ที่ 7 บ้านแม่หวางลุ่ม
- หมู่ที่ 8 บ้านพระบาทห้วยต้ม
- หมู่ที่ 9 บ้านหนองปู
- หมู่ที่ 10 บ้านแม่หวางห้วยริน
- หมู่ที่ 11 บ้านหนองบอน
- หมู่ที่ 12 บ้านเด่นยางมูล
- หมู่ที่ 13 บ้านหนองนา
- หมู่ที่ 14 บ้านเด่นทรายมูล
- หมู่ที่ 15 บ้านผาตลาดเหนือ
- หมู่ที่ 16 บ้านนามน
- หมู่ที่ 17 บ้านแม่หละ
- หมู่ที่ 18 บ้านหนองเกียง
- หมู่ที่ 19 บ้านแพะเจริญ
- หมู่ที่ 20 บ้านนาทรายสามหลัง
- หมู่ที่ 21 บ้านศรีเวียงชัย
- หมู่ที่ 22 บ้านชัยวงษา
- หมู่ที่ 23 บ้านพระบาทพัฒนา

จุดเด่นของพื้นที่

ตำบลนาทราย มีสภาพดินที่สมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก เป็นที่ราบระหว่างภูเขาอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ แต่ขาดแคลนน้ำใช้ในการเกษตรในฤดูแล้ง มีแหล่งวัตถุดิบและแรงงานจำนวนมากที่สนับสนุนด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการพัฒนาอุตสาหกรรมครัวเรือนประเภทหัตถกรรม เช่น ผ้าทอลายกะเหรี่ยง การจักสาน การทำเครื่องเงิน ซึ่งมีฝีมืออยู่ในชั้นดีหลายแห่ง การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ฯลฯ มีระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ครอบคลุมทั้งตำบลสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เป็นตำบลที่มีศิลปวัฒนธรรม และหัตถกรรมที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และเผยแพร่ให้คนได้รู้จัก ชุมชนมีความสงบ วิถีชีวิตเรียบง่าย ยึดมั่นในจารีตประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ในทางด้านการศึกษาเด็กในโรงเรียนเข้าเรียนและศึกษาต่อภาคบังคับในอัตราที่สูงมากขึ้น ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมีการวางแผนป้องกันและควบคุมไว้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการบริการขั้นพื้นฐานด้านสาธารณสุขทำให้ไม่เกิดโรคติดต่อได้ง่ายอัตราการเพิ่มประชากรต่ำ อัตราการตายของแม่และเด็กอยู่ในขั้นต่ำ ไม่มีปัญหาเรื่องชุมชนแออัดหรือแหล่งเสื่อมโทรม ประชาชนส่วนใหญ่มีความสามัคคีกันและให้ความร่วมมือกับทางราชการเป็นอย่างดี มีความขัดแย้งกันน้อย

แนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง องค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น มีการสืบทอดต่อกันมา ซึ่งพื้นที่บ้านห้วยต้มนี้มีเรื่องการทำเครื่องเงินที่มีการถ่ายทอดสืบทอดจรมมาถึงปัจจุบันนี้ เป็นภูมิปัญญาที่สร้างรายได้ให้กับสมาชิกในชุมชน

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญของปกากะญอบ้านพระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอสี จังหวัดลำพูน มีหลากหลายทั้งเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน การกินการอยู่ พิธีกรรม และงานหัตถกรรมต่าง ๆ ซึ่งจุดเด่นภูมิปัญญาด้านหัตถกรรมของชุมชนพระบาทห้วยต้มที่ขึ้นชื่อ คือ ผ้าทอกระเหรี่ยง การทำเครื่องเงิน ซึ่งในงานวิจัยนี้ขอนำเสนอเฉพาะเรื่องเครื่องเงิน ดังนี้

ประวัติความเป็นมาของเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม

เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2506 ชุมชนพระบาทห้วยต้มยังมีลักษณะเป็นอาศรมอารามที่ตั้งอยู่กลางป่า โดยมีหลวงปู่ครูบาวงศ์จำพรรษาอยู่ในพื้นที่นี้ ซึ่งก่อนที่ท่านจะมา จำพรรษาอยู่ที่แห่งนี้ ท่านได้เคยเดินทางจาริกธุดงค์ไปตามหมู่บ้านชาวเขาเผ่าต่างๆ แถวจังหวัดตาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ และลำพูน ทำให้เป็นที่รู้จัก และได้รับความเคารพนับถือเลื่อมใสศรัทธาจากชาวเขาเป็นอย่างมาก

ต่อมา พ.ศ. 2513 ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงจากตำบลแม่ตื่น อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ได้พากันอพยพเข้ามาอยู่อาศัยใกล้อารามพระบาทห้วยต้ม จำนวน 13 ครอบครัว 65 คน โดยตั้งใจว่าจะมาอยู่ใกล้หลวงปู่ครูบาวงศ์ เพื่อจะได้มาทำบุญ ถือนิสสัยปฏิบัติธรรมกับหลวงปู่หลังจากนั้นเป็นต้นมาก็ได้มีชาวเขาอพยพเข้ามาอยู่ในพื้นที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ส่วนใหญ่มาจากจังหวัดตาก เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอนจนชุมชนพระ

บาทห้วยต้มกลายเป็นหมู่บ้านชาวเขาขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงที่เคร่งครัดในการถือศีล ปฏิบัติมังสะวิรัตและเคารพสักการบูชาหลวงปู่ครูบาวงศ์เป็นอย่างมาก

การตีเครื่องเงินของชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงชุมชนพระบาทห้วยต้ม เริ่มต้นมาจากอาจารย์จำโพและอาจารย์หม้อตา ได้แลกเปลี่ยนสินค้าแล้วได้จดจำวิธีการตีมาจากประเทศพม่า หลังจากนั้นได้รับการถ่ายทอดจากหลวงปู่ครูบาวงศ์ในการทำยอดฉัตร โดยเริ่มจากการนำทองเหลืองมาทำหัวใจพระพุทธรูป ซึ่งใช้เงินแถบ (เป็นเงินรูปของอินเดีย มีค่าของเงินประมาณ 80%) เพื่อบรรจุในองค์พระพุทธรูป ต่อมาจึงเริ่มทำเป็นเครื่องประดับที่สวยงามไว้สวมใส่แสดงฐานะของผู้สวมใส่ ลวดลายจะเป็นการเลียนแบบธรรมชาติ เช่น ลายเม็ดข้าว เม็ดทราย ลายพดด้วง ลายปลา ลายกุ่ม และลายใบไม้ ฯลฯ ซึ่งสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่กลมกลืนกับธรรมชาติ และเริ่มทำเพื่อจำหน่ายจนเป็นอาชีพที่สร้างรายได้และชื่อเสียงให้ชุมชน เพราะใช้เนื้อเงินที่มีความบริสุทธิ์และ ขึ้นรูปด้วยมือทุกขั้นตอน อีกทั้งเอกลักษณ์ของเครื่องเงินพระบาทห้วยต้มคือ “การลงดำ” บนเครื่องเงิน ผสมผสานกับลวดลายที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของวัฒนธรรมชนเผ่ากระเหรี่ยงที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติ

หัตถกรรมเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม จึงไม่ใช่เป็นเพียงแค่งานฝีมือ หากแต่เป็นหัตถกรรมที่เริ่มจากพลังความศรัทธาในพระพุทธศาสนาพัฒนามาสู่การเป็นอาชีพที่มากด้วยประสบการณ์และฝีมือของช่างที่มีคุณภาพ จนเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนพระบาทห้วยต้มที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และสืบทอดวิถีการผลิตไปสู่รุ่นลูกรุ่นหลานต่อไป (เครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม , 2557 : 5) ซึ่งต่อมาได้มีการจัดตั้ง ศูนย์ส่งเสริมงานหัตถกรรมและวัฒนธรรมกะเหรี่ยงเผ่าปากาเกอะญอ ตั้งอยู่ที่ตำบลนาทราย อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน เปิดบริการทุกวัน ตั้งแต่ 08.00 – 17.00 น. สินค้าภายในศูนย์จำหน่าย มีเครื่องเงินทำมือแท้ ผ้าฝ้ายทอมือ ผลิตภัณฑ์ผ้าขึ้น กระเป๋าแฟชั่น กระเป๋าย่าม กุญแจ กระเป๋าสตางค์ ตะกร้าสาน สินค้าชุมชนทุกประเภทนอกเหนือจากเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าชุมชน แล้วยังเป็นศูนย์เรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนในชุมชน ให้เด็กและเยาวชนที่มีความสนใจเรียนรู้ด้านมรดกเทศก์ เผยแพร่ศิลปหัตถกรรมของชนชาติของตนเอง (ศูนย์วิจัยหัตถกรรมบ้านห้วยต้ม) “เครื่องเงินทำมือ” สินค้าเด่นของชุมชนมีประวัติความเป็นมาอย่างยาวนาน ผ่านการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น คุณจริยาพร รุ่งเพชรพนา เจ้าหน้าที่ดูแลศูนย์ส่งเสริมฯ เล่าว่า แต่เดิมคนในชุมชนหมู่บ้านห้วยต้มที่ทำเครื่องเงินเป็นอาชีพหลัก แต่เนื่องจากต้นทุนเม็ดเงินที่ต้องไปรับมาจากจังหวัดเชียงใหม่มีราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ตอนนี้วิถีเครื่องเงินกลายเป็นอาชีพเสริมเท่านั้น อาชีพหลักของคนในชุมชนได้แปรเปลี่ยนเป็นเกษตรกรรมและรับจ้างแทน ลวดลายของเครื่องเงินมีลักษณะโดดเด่น สวยงาม ประณีต การออกแบบลวดลายก็มาจากคนในชุมชนเอง

เว็บเพจ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รายการ “สส. ขวณเทียว” ได้ทำการถ่ายทำสารคดีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขึ้น “สส. ขวณเทียว.กลุ่มเครื่องเงินบ้านห้วยต้ม” โดยนำเสนอเรื่องของเครื่องเงินของชุมชนพระบาทห้วยต้ม มีเอกลักษณ์ ลวดลาย ที่แสดงถึงความอ่อนช้อยของชนเผ่า ที่มองเห็นธรรมชาติอันงดงามแล้วนำมาทำเป็นเครื่องเงินเพื่อสวมใส่และสามารถสะท้อนถึงวิถีความเป็นอยู่ของชาวเขาเผ่าปากาเกอะญอได้เป็นอย่างดี มีการรวมกลุ่มอย่างเข้มแข็ง จึงมีการพัฒนาลวดลายขึ้นอย่างต่อเนื่อง พัฒนาลวดลายขึ้นใหม่

จนได้รับการยอมรับจากตลาด ผู้ซื้อและนักท่องเที่ยว โดยจำหน่ายตามร้านค้าในชุมชน ศูนย์วิจัยหัตถกรรม บ้านห้วยต้มและผลิตขายส่งตามรายการสั่งของลูกค้า จนได้รับรางวัล เป็นสินค้า OTOP ระดับ สามดาว ปัจจุบันได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ ชุมชนพระบาทห้วยต้มยังเป็นแหล่งผลิตหัตถกรรมเครื่องเงินที่ทำด้วยมือที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดลำพูน และส่งออกผลิตภัณฑ์เครื่องเงินไปจำหน่ายตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ตามจังหวัดใกล้เคียง

ปัจจัยพื้นฐานในการทำหัตถกรรมเครื่องเงินบ้านห้วยต้ม

เนื่องจากเครื่องเงินบ้านห้วยต้ม เป็นงานหัตถกรรมที่สืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษ ในปัจจุบันเครื่องเงินเป็นที่นิยม และเป็นธุรกิจขนาดย่อม เงินบ้านพระบาทห้วยต้มเป็นเงินบริสุทธิ์ 100 % ไม่มีการผสมลูกค้าจะได้เครื่องประดับเงินเต็ม และได้ชิ้นงานที่มี รูปทรงลวดลายเป็นเอกลักษณ์ของเงินบ้านห้วยต้ม เนื่องจากทุกขั้นตอนล้วนทำจากมือ ชิ้นงานมีความประณีต และผลิตงานตามที่ได้สั่งซื้อได้ตามต้องการแต่คงอนุรักษ์รูปแบบลวดลายไว้ด้วย

โอกาสในการทำเครื่องเงินของชาวบ้านห้วยต้มเกิดจากการสืบทอดกิจการต่อจากบิดา มารดา ญาติพี่น้อง จากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งยังคงอนุรักษ์แนวความคิดแบบธรรมชาตินิยมลวดลายที่ประดิษฐ์ออกมาจึงเป็นคล้ายคลึงธรรมชาติมากที่สุด นายเอกชัย ดำรงวงศ์ตระกูล ถ่ายทอดแนวความคิดของตนจากแนวความเชื่อในเรื่องนักษัตรมาประยุกต์เป็นสร้อยคอ จี้ ออกแบบลวดลายบนเครื่องเงิน ในแบบของตนเองออกมาจำหน่าย (วิชญูชา ประไพวรรณ และคณะ ,2557 : 4) นอกจากแนวความคิดที่มีรูปแบบเป็นเอกลักษณ์ในตัวเองที่ไม่มีใครลอกเลียนแบบได้แล้ว ชาวบ้านห้วยต้มที่รวมกลุ่มผลิตเครื่องเงินมีเครื่องมือเครื่องมีวัสดุอุปกรณ์มีโรงเรือนสถานที่ในการผลิตเป็นของตนเอง มีความสามารถในการหาเม็ดเงินซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักของเครื่องเงินได้ ไม่มีคู่แข่งในละแวกใกล้เคียง

และที่สำคัญความเป็นวัฒนธรรมของชุมชนชาวบ้านห้วยต้มมีความต้องการที่คงไว้ซึ่งมรดกตกทอดซึ่งเป็นผลงานที่มีคุณค่าทางด้านจิตใจ และภูมิปัญญาของคนท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในสิ่งที่ครุบาวงศ์ได้ถ่ายทอดปลูกฝังไว้ให้ ในปัจจุบันบ้านพระบาทห้วยต้มมีความเจริญรุ่งเรืองมากขึ้น และยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ผลิตภัณฑ์ต่างๆจึงเป็นทางสร้างรายได้ในการเลี้ยงชีพของชาวบ้านห้วยต้ม ทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ มีอาชีพเสริม บางครอบครัวยึดเป็นอาชีพหลัก เครื่องเงินเป็นสินค้าที่ต้องการของตลาด คนในชุมชนมีการพัฒนาฝีมือและมีความคิดสร้างสรรค์ทำให้หัตถกรรมที่ทำด้วยมือมีความประณีต ตลอดจนเป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยวและเมืองครุต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุนในเรื่องของการทำเครื่องเงินให้เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นทางเลือกในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ของจังหวัดลำพูน

แนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในงานหัตถกรรมเครื่องเงิน

กัญญามน อินทวง และวัลลภา ศรีทองพิมพ์ (2551 : 1-3) กล่าวว่า ความสำคัญของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ คือ การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนิน

ธุรกิจได้กลายเป็นแนวทางการพัฒนาอย่างมีดุลยภาพ โดยจะเห็นว่าเป็นการเชื่อมโยงประสานสัมพันธ์แหล่งความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลให้แก่ชุมชนและนอกชุมชนหรือในธุรกิจประเภทเดียวกันหรือธุรกิจต่างประเภท ซึ่งหลักการนี้จะกระตุ้นจิตสำนึกในการพัฒนาเศรษฐกิจได้โดยการแลกเปลี่ยนความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ รวมถึงการระดมและประสานการใช้ทรัพยากรมนุษย์ วัสดุอุปกรณ์อาคารสถานที่และเงินงบประมาณเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาธุรกิจของชุมชนอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าชุมชนต่าง ๆ ได้มีการนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้อย่างต่อเนื่องทั้งในส่วนราชการและเอกชน รวมทั้งภาครัฐได้สร้างนโยบายเพื่อให้เกิดทิศทางการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ โดยเน้นด้าน การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับสถานประกอบการต่าง ๆ ตลอดจน

ผู้ที่ตกงาน นโยบายของภาครัฐในการที่จะพลิกฟื้นสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจนี้ จึงก่อให้เกิดแนวทางการดำเนินธุรกิจที่เหมาะสมกับประเทศไทยด้วยการนำแนวทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง ความพอมีพอกิน พอมีพอใช้ การรู้จักความพอประมาณ รวมทั้งการคำนึงถึงเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

สำหรับแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในปัจจุบันธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจมากขึ้น โดยให้ความสำคัญต่อการใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด มีขนาดการผลิตสอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ มีขนาดธุรกิจที่พอเหมาะกับตลาด ใช้พลังงานเหมาะสมกับการผลิต เน้นด้านมิติทางสังคม มีการจ้างแรงงานในท้องถิ่น เพื่อกระจายรายได้ให้แก่คนในชุมชน และการสร้างเครือข่ายทางสังคมเพื่อช่วยเหลือกัน

การดำเนินธุรกิจด้วยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้นั้น ผู้ประกอบการมีความสำเร็จในการประกอบธุรกิจในด้านกระบวนการดำเนินงานและด้านผลผลิตเป็นส่วนใหญ่ เช่น การที่ผู้ประกอบการสามารถเผชิญภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจได้ สามารถใช้ภูมิปัญญาในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ มีความเอื้อเฟื้อต่อกันในกลุ่มและนอกชุมชน เป็นต้นแนวคิดในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้นั้นจำเป็นต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนว่าเป็นเรื่องของระบบการจัดการขั้นพื้นฐานในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งต้องมีปัจจัยนำเข้า (Input) นั่นคือทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางกายภาพ เทคโนโลยี ทรัพยากรด้านการเงิน ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการในการจัดการ นั่นคือ การจัดการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า กระบวนการจ้างงานที่มีศักยภาพ ราคาไม่แพง และการจัดการด้านการเงินด้วยการบริหารการเงินให้มีความเสี่ยงต่ำส่วนกระบวนการด้านความมีเหตุผลสามารถนำไปเป็นกระบวนการจัดการในด้านการใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ มีการจ้างงานที่ถูกต้องกับงานที่ทำ ใช้วัตถุดิบในพื้นที่ และพัฒนาตนเองและพนักงานให้มีความซื่อสัตย์ต่อลูกค้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี คือ การที่สามารถจัดการกับการกระจายความเสี่ยงด้วยการหาผลิตภัณฑ์ใหม่สู่ตลาด

อภิขัย พันธเสน อ่างใน สมศักดิ์ พรหมจักร, 2555 :13-15 เห็นว่าการดำเนินงานธุรกิจหัตถกรรมสาขาเครื่องเงิน นั้นควรนำหลักการในการจัดการธุรกิจ 7 ข้อ ประกอบด้วย

- 1) ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม นั่นคือ ใช้เทคโนโลยีที่มีราคาไม่แพง แต่ถูกหลักวิชาการ
- 2) มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ

3) ไม่โลภเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้นเป็นหลัก

4) เน้นความซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการ ไม่เอาัดเอาเปรียบผู้บริโภค ไม่เอาัดเอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนเอาัดเอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ

5) เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย และ/หรือ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลผลิตได้ด้วย

6) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ (Down side risk management) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ไม่ก่อหนี้จนเกินขีดความสามารถในการจัดการ

7) เน้นการตอบสนองตลาดภายในชุมชนท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ เป็นหลักตามลำดับซึ่งผู้ประกอบการจะนำเอาปัจจัยทั้ง 7 ข้อดังกล่าว เข้ามาช่วยในการพัฒนาธุรกิจให้อยู่ได้ในระยะยาวและเป็นแบบยั่งยืน ตลอดจนสอดคล้องกับแนวคิดแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่จะนำมาพัฒนาชุมชนได้อีกด้วย

ธุรกิจที่นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้และประสบความสำเร็จนั้น พบว่า มีความสำเร็จในด้านมิติ ด้านมนุษย์ มิติสังคม มิติด้านสิ่งแวดล้อม มิติด้านกายภาพ ซึ่งมิติทั้ง 4 ด้านนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการจัดการทางธุรกิจสมัยใหม่ได้ดังเช่น ทฤษฎีระบบการจัดการ ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ เป็นต้น ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมและสามารถสร้างเครือข่ายธุรกิจได้ อันจะทำให้การดำเนินธุรกิจ (สมศักดิ์ พรหมจักร, 2555 :13-15)

แนวคิดตามรอยครูบาชัยวงศา แห่งวัดพระพุทธรบาทห้วยต้ม

ครูบาชัยวงศาพัฒนา นามเดิม วง หรือชัยวงศ์ นามสกุล ต๊ะแหงม เกิดที่ตำบลบ้านก่อ ตำบลก่อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เกิดเมื่อวันอังคาร ที่ 22 เดือนเมษายน พ.ศ. 2456 บรรพชาเป็นสามเณร เมื่อท่านอายุย่าง 13 ปี “พ.ศ. 2468” ได้บรรพชาเป็นสามเณรชื่อสามเณรชัยลังกา โดยมีครูบาชัยลังกาเป็นพระอุปัชฌาย์ ณ วัดพระธาตุแก่งสร้อย ต.สามเงา อ.สามเงา จ.ตาก อุปสมบท เมื่อท่านอายุ 20 ปี บริบูรณ์ ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ โดยมีครูบาพรหมจักร เจ้าอาวาสวัดพระพุทธรบาทตากผ้าเป็นพระอุปัชฌาย์ ได้รับฉายาว่า ชัยยวงศา

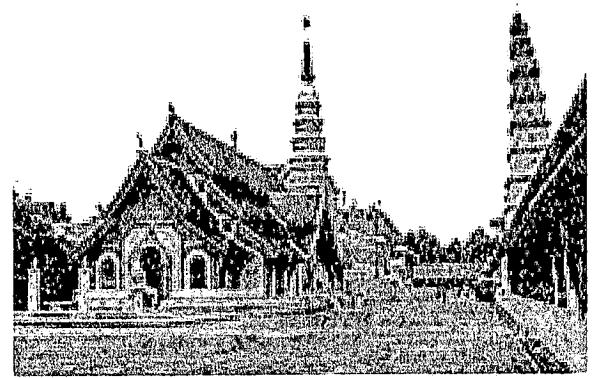
ท่านเป็นที่เคารพรักอย่างยิ่งของพี่น้องชาวกะเหรี่ยงในเขตอำเภอลี้ จังหวัดลำพูน มิใช่เฉพาะชาวกะเหรี่ยงเท่านั้น ใครก็ตามที่ได้พบ ได้ฟังคำสั่งสอนของท่าน และได้ทราบประวัติของหลวงพ่อก็ต่างจะยิ่งบูชาหลวงพ่อกว้างยิ่งขึ้น ท่านเป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ และมีเมตตาสูงยิ่งนัก ท่านเป็นพระนักพัฒนา นำชาวเขาวกะเหรี่ยงสู่การดำรงชีพที่ดีขึ้น

เมื่อประมาณปี พ.ศ.2514 พวกกะเหรี่ยงได้อพยพจากป่าเขามาพึ่งบุญอยู่กับหลวงปู่เป็นจำนวนมาก ก่อนที่พวกเหล่านี้จะมาอยู่หมู่บ้านห้วยต้ม หลวงปู่เคยไปโปรดเมตตาสงเคราะห์เป็นครั้งคราว สาเหตุที่โยกย้ายกันมาเนื่องจากการไปมาติดต่อลำบาก จะทำบุญกับหลวงปู่ต่อสักครั้งหนึ่งก็สิ้นเปลืองเงินทองและเสียเวลามาก บางพวกทางราชการได้มาสร้างเขื่อนภูมิพล ที่จังหวัดตากขึ้นทำให้มีที่ทำกิน การอพยพมาอยู่ในระยะแรกมีความลำบากมากเพราะพื้นที่บางส่วนเป็นหินศิลาแลงและแห้งแล้ง

อีกประการหนึ่งกะเหรี่ยงเหล่านี้ส่วนใหญ่เคยสู้รบกันเนื้อสัตว์มาก่อน ผู้ที่จะมาอยู่หลวงปู่ท่านให้ตั้งสัตย์ว่าต้องเลิกสูบบุหรี่และเลิกกินเนื้อสัตว์ทุกคน เพราะสถานที่แห่งนี้ตามตำนานในอดีต พระพุทธเจ้าเคยเสด็จมาโปรด พระพุทธองค์ไม่ทรงเสวยเนื้อสัตว์ และทรงโปรดประทับรอยพระพุทธรูปไว้ด้วย จึงถือเป็นประเพณีตั้งแต่นั้นสืบมา ผู้ที่ไม่เชื่อฟังมักอยู่อย่างไม่มีความสุข มีเรื่องทุกข์ร้อนใจและเจ็บป่วยอยู่เสมอ

กะเหรี่ยงบางคนไม่สามารถทนได้อยู่ได้ต้องอพยพกลับไปอยู่ถิ่นเดิม พวกที่ทนอยู่ได้ก็ตั้งหน้าทำความดี ทำบุญให้ทานรักษาศีลภาวนา มีความขยันขันแข็งต่อสู้อุปสรรคอันแท้จริงของธรรมชาติ มีชีวิตอยู่อย่างง่าย ๆ ไปวันหนึ่งๆ หลวงปู่เล่าให้ฟังว่าก่อนที่จะมาอยู่ที่นี่ พวกเขามักจะเข้ามาอยู่ทำไร่ทำนาไม่ได้ ต้องมีอันเป็นไปเกือบทุกราย น้ำที่เคยแห้งแล้งก็มีเพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณธรรมความดีที่พวกเขาได้พยายามสร้างสรรค์นั่นเอง

ถึงแม้กะเหรี่ยงพวกนี้ทำไร่นาได้น้อยจนแทบจะไม่พอกินก็ตาม เมื่อเขาได้ผลิตผลซึ่งหามาได้ ผู้ที่พวกเขานำมาถวายให้เป็นอันดับแรกก็คือหลวงปู่ เพื่อให้ได้รับบุญกุศลไว้กินไว้ใช้ภายภาคหน้าและประโยชน์สุขในปัจจุบันเสียก่อน แล้วจึงนำส่วนที่เหลือมากินเพื่อเลี้ยงตนครอบครัว และขายต่อไป อาชีพอย่างหนึ่งก็คือการขุดศิลาแลงขาย นับว่าต้องให้ความอุตสาหพยายามมาก เพราะเครื่องมือที่ใช้มีแต่เพียงมีดสำหรับขุดเพียงอย่างเดียว และต้องขุดแต่งศิลาแลงที่เป็นแผ่นใหญ่ให้ได้ตามขนาดต้องการ ผู้ที่มีความขยันจริง ๆ จะขุดหินศิลาแลงได้โดยเฉลี่ยวันละประมาณ 30 บาทต่อวัน (10 ก้อน) คือต้องทำงานตั้งแต่เช้าจนกระทั่งค่ำ สำหรับศิลาแลงที่จะขายให้วัดก็ลดให้อีกราคาหนึ่ง โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือกินส่วนหนึ่ง ทำบุญส่วนหนึ่ง และเป็นค่าภาษีอีกหนึ่งส่วน

ทุกเช้ากะเหรี่ยงเกือบทุกหลังคาเรือนจะนำอาหารมาถวายที่วัดเป็นประจำ การใส่บาตรที่นี่ไม่เหมือนที่อื่น เนื่องจากพระภิกษุจะออกรับบิณฑบาตในวัด โดยนั่งเป็นแถวเรียงยาวนับตั้งแต่ผู้อาวุโสสูงสุดคือหลวงปู่และไล่ลงมาตามลำดับ การใส่บาตรจะให้ผู้ขายใส่ก่อนแล้วตามด้วยผู้หญิง อาหารที่จะใส่บาตรมีเพียงข้าวเหนียวอย่างเดียว สำหรับเจ้าและกับข้าวจะใส่แยกไว้ถวายต่างหากภายหลัง นอกจากนั้นยังมีการถวายน้ำซึ่งนำมาจากบ้านใส่ลงคนโทที่ตั้งเรียงไว้ แล้วนำน้ำนี้ไปถวายเพื่อให้พระภิกษุที่ออกบิณฑบาตกรวดน้ำอีกครั้งหนึ่ง

ทุกวันในตอนเย็นพวกกะเหรี่ยงบางส่วนจะมาฟังพระสวดมนต์ทำวัตรเย็น และกราบไหว้บูชาพระธาตุเจดีย์เสมอ การถือศีลนั้นพวกเขาถือเป็นชีวิตจิตใจอยู่แล้ว ส่วนการภาวนาจะกระทำทุกเช้าก่อนออกไปทำงาน และตอนเย็นก่อนนอน โดยใช้วิธีตกลูกประคำ นึกถึงคุณของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ โดยภาวนา พุท โธ ธัมโม สังโฆ และพิจารณายอดของวิปัสสนา คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

ก่อนวันพระ 1 วัน ก่อนสวดมนต์ทำวัตรเย็น พวกกะเหรี่ยงจะพากันมารับศีล 5 ที่วัดกับพระภิกษุแล้วพากันไปสวดมนต์ที่วิหารครอบรอยพระพุทธรูป สำหรับในวันพระจะมีคนมาทำบุญกันมากเป็นพิเศษ เพราะวันนี้พวกกะเหรี่ยงถือว่าเป็นวันสำคัญ ต้องหยุดทำงานมาช่วยบำเพ็ญประโยชน์ให้กับวัด เช่น กวาดถูลานวัด พื้นวัด ขนหินดินทรายถมที่ให้วัด หลังจากฉันเพลจะมีการทำบุญอีกครั้งหนึ่ง แล้วพวกกะเหรี่ยงจะนำขันน้ำสัปปายะไปประพรมสถานที่สำคัญเช่น รอยพระพุทธรูป พระธาตุเจดีย์ พระบาทกบ แม้แต่ห้องน้ำของหลวงปู่ เพื่อให้เป็นสิริมงคลแก่ตน ส่วนในตอนกลางคืนจะมีการฟังเทศน์ตั้งแต่เวลาประมาณสองทุ่มครึ่งถึงประมาณ 5 ทุ่ม สำหรับการเทศน์เป็นภาษาลานนา ผู้ฟังส่วนใหญ่ฟังกันไม่รู้เรื่อง แต่ถือว่าเป็นการฟังเพื่อเอาบุญพวกเขา ก็ยินดีกระทำการ

พวกกะเหรี่ยงบางคนมาช่วยทางวัดก่อสร้างเกือบทุกวัน กระทำเพื่อหวังส่วนบุญแต่เพียงอย่างเดียว นอกจากจะไม่มีกินจริงๆ จะขอแต่เพียงข้าวสาร เกลือ นำไปหุงกินเท่านั้น และเป็นที่น่าสังเกตว่า การก่อสร้างที่ใช้ฝีมือจะเป็นกะเหรี่ยงชายทั้งหมด ส่วนการทำงานหนัก เช่น ขนหิน ดิน ทราย น้ำ ส่วนมากจะเป็นผู้หญิง ทั้งนี้อาจจะเพราะสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ หลวงปู่ท่านไม่ให้ผู้หญิงขึ้นไปเหยียบย่ำนั่นเอง

การก่อสร้างทุกอย่างที่ทำเสร็จไปบ้างแล้ว และกำลังกระทำอยู่หลวงปู่ท่านเป็นผู้ออกแบบ และควบคุมงานเองหมด นอกจากนั้นท่านยังสามารถทำให้ดูเป็นตัวอย่างได้ด้วย กำลังที่ได้ส่วนใหญ่คือ กะเหรี่ยงซึ่งหลวงปู่ได้ฝึกฝนแทนองค์ท่าน ถึงแม้ว่าสภาพสังขารของท่านจะร่วงโรยไปมากแล้วแต่คำว่าย่อท้อของท่านนั้นไม่มี เห็นท่านทำงานแล้วบางครั้งน้ำตาแทบจะไหล เพราะขณะนั้นท่านเดินเกือบจะไม่ได้ ต้องใช้รถเข็นแทน ท่านก็ยังอุตสาหะทำงานจนเสร็จตั้งแต่ต้นนอนตอนเช้าจนกระทั่ง 5 ทุ่ม เที่ยงคืน ท่านต้องทำงานทุกอย่างทั้งด้านวัดและจิตใจไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้าง ความทุกข์ร้อนของผู้คนจากทั่วสารทิศ การทำมาหากิน และปัญหาอื่นๆ อีกมากมาย

กะเหรี่ยงผู้ขายนอนเรียงแถว
ให้หลวงปู่เดินไปที่สวดมนต์

วันสำคัญๆ ในพระพุทธศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา ออกพรรษา วันสงกรานต์ นอกจากจะมีการทำบุญตามปกติแล้ว ยังมีการสรงน้ำหลวงปู่ โดยท่านเข้าไปนั่งอยู่ในกุฏิเล็กๆ ที่สร้างไว้แล้วทำรางน้ำยื่นออกมา ผู้ที่จะสรงน้ำก็เทน้ำลงตามรางไหลไปรดที่องค์ท่าน มีกะเหรี่ยงหลายคนนำลูกพลาสติกบ้าง กระป๋องบ้าง ไปรองน้ำที่ได้ถูซึ่งตกจากองค์ท่านมาดื่มกิน บางคนก็เอาตัวไปอาบ แม้กระทั่งผ้าที่ท่านสรงแล้ว กะเหรี่ยงบางคนก็บิดเอาน้ำที่ยังค้างอยู่มาดื่มกินด้วยความเคารพศรัทธาในหลวงปู่เป็นอย่างยิ่ง และหลังจากที่หลวงปู่สรงน้ำเปลี่ยนผ้าเรียบร้อยแล้ว กะเหรี่ยงผู้ชายจะนอนเรียงกันเป็นแถวยาวให้ท่านเหยียบเดินจนกระทั่งไปถึงที่ท่านสวดมนต์

มิใช่ว่าพวกเขาจะฟังเริ่มกระทำประเพณีเช่นนี้แต่ได้ทำกันมาตั้งแต่อยู่ตามป่าเขาแล้ว การทำไร่นานานในปีใดมีฝนตกน้อยกว่าปกติ พวก

กะเหรี่ยงจะทำพิธีขอฝนโดยหลวงปู่เป็นประธาน วิธีการตามที่ได้เห็นมานั้นอันดับแรกจะมีการรับศีลถวายของ

ทานแก่พระภิกษุสงฆ์ แล้วหลวงปู่จะเทศนาธรรมในวิหารครอบรอบพระพุทธรูป จากนั้นท่านจะออกไปทำพิธีอยู่สักพักใหญ่แล้วรดน้ำลงบนห้อง เมื่อเสร็จพิธีแล้วจะนำห้องออกเดินตีไปโดยทั่วบริเวณ ตามที่ได้ยินได้ฟังมาฝนตกทุกครั้ง แต่จะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับศรัทธาของผู้ร่วมทำ ถ้ามีศรัทธามากฝนก็ตกมาก ถ้ามีศรัทธาน้อยก็ตกน้อย

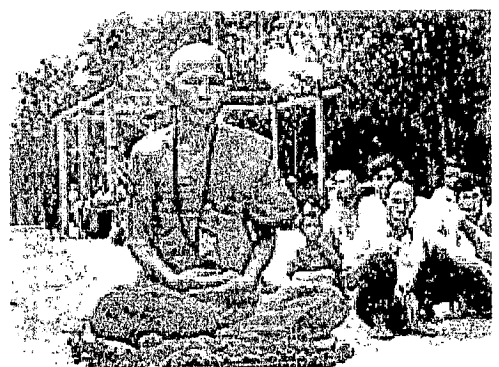
ในหมู่บ้านนี้มีคนไม่ตีรวมอยู่ด้วย ที่หมู่บ้านห้วยดำนี้นี้ก็เช่นเดียวกัน หมู่บ้านกะเหรี่ยงทั้งหมดเกือบ 600 หลังคาเรือน มีคนอาศัยอยู่ 3,000 กว่าคน มีกะเหรี่ยงบางคนเที่ยวชักชวนกันเล่นไฟ ไฮโล ตีมสุรา ร้องรำทำเพลง กินจิ้นกินเนื้อกันเป็นที่สนุกสนาน หลวงปู่ท่านได้รับทราบข่าวเรื่องนี้มานานแล้ว และพยายามบอกเล่าตักเตือนกันไป แต่ก็ไม่ได้ผลเท่าที่ควรเพราะพวกเหล่านี้ไปฟังคนพาล มีฉันทิฐิ ไม่ยอมเข้าวัดฟังธรรมหลงอยู่ในอบายมุขตลอดมา

จนกระทั่งในวันที่ 19 มกราคม 2525 ที่ผ่านมานายปิเชอซึ่งเป็นกะเหรี่ยงผู้หนึ่งได้ล้มป่วยหนักมากในตอนเย็นหลวงปู่ได้รับทราบข่าวจึงไปเยี่ยมที่บ้าน เห็นนายปิเชอมีอาการป่วยปางตาย ท่านจึงเป่ามนต์ให้สักพักหนึ่งนายปิเชอก็ฟื้นคืนสติขึ้นมา ในระหว่างที่ป่วยมานั้น ปิเชอเล่าให้หลวงปู่ฟังว่าฝันว่าได้ขึ้นไปพบครูบาเจ้าศรีวิชัยและครูบาเจ้าอภิชัยชาวปี ท่านทั้งสองให้นายปิเชอลงมาบอกกล่าวตักเตือนพวกกะเหรี่ยงที่ไม่ดีให้กลับตัวเสียใหม่ เพราะในไม่ช้าจะมียักษ์ลงมากินคนบาปคาบร้าย ซึ่งรายละเอียดมีอยู่แล้วในเรื่องบันทึกการจัดพิธีชำระหนี้กรรม

หลวงปู่ท่านได้บันทึกรายละเอียดตามที่นายปิเชอบอกกล่าวไว้หมด เมื่อถึงวันพระท่านได้นำเรื่องนี้ไปเทศนาให้กะเหรี่ยงฟัง พร้อมทั้งบอกคาถากันยักษ์ให้ท่องจำสวดมนต์ทุกเช้าเย็นและให้เขียนติดไว้ที่บ้านทุกคน หลวงปู่ท่านได้ปล่อยช่วงเวลาไว้สัก 2-3 อาทิตย์ เพื่อให้สื่อข่าวให้ทราบทั่วกัน และในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2525 หลวงปู่ท่านได้เรียกกะเหรี่ยงให้มาประชุมรวมกันทั้งหมด แล้วเริ่มเทศน์เป็นภาษาไทยบ้าง ภาษากะเหรี่ยงบ้างสลับกันไปพอจับใจความได้ว่า

“เดี๋ยวนี้ครูบา (หมายถึงหลวงปู่) ไม่มีความหมายแล้ว จะเป็นครูบาอยู่แล้ว ว่ากล่าวตักเตือนให้ทำดีไม่ยอมทำต่อไปไม่ต้องมาเชื่อฟังคำกัน โน่นไปเชื่อไอ้โน่น (แล้วท่านก็เอ่ยชื่อผู้ชักชวนกันทำผิด) ยกให้มันเป็นครูบาจะได้กินจิ้นกินเนื้อ เล่นไฟ ไฮโลว์ ตีมเหล้า ครูบาตนนี้ไม่ต้องมาเชื่อ จับเอาไอ้โน่น มาเป็นครูบาแทน”

กะเหรี่ยงทุกคนนั่งฟังด้วยความสงบเงียบและหลังจากที่ท่านว่ากล่าวได้สักพักหนึ่งท่านจึงสั่งสอนให้ละทิ้งการเห็นผิดนั้นเสีย ให้หันกลับมาประพฤติอยู่ในศีลในธรรมเหมือนกับครั้งแรกที่เคยมาอยู่ ต่อมาไม่นานได้รับได้รับทราบข่าวจากผู้ใหญ่บ้านชื่อนายลาขอว่า กะเหรี่ยงหมู่บ้านนี้รวมมือกันให้ดินแดนแห่งนี้เป็นดินแดนแห่งความบริสุทธิ์เหมือนเดิม ใครที่กระทำความผิดศีลธรรมจะอยู่ในหมู่บ้านนี้ไม่ได้ และเมื่อประมาณสัก 2-3 ปีที่ผ่านมา เคยมีเทวดาที่รักษาน้ำตกที่วัดพระพุทธรูปห้วยดัม ไปเข้าร่างทรงและกล่าวว่าในดินแดนหมู่บ้านห้วย

ต้มแห่งนี้ นับตั้งแต่รอยพระพุทธรูปที่วัดออกไปเป็นระยะทางโดยรอบ 100 เส้น (4 กิโลเมตร) ผู้ใดที่มาอาศัยอยู่จะกินเนื้อสัตว์ไม่ได้ ถ้าใครกินจะถูกลงโทษแม้ผู้อื่นที่เข้ามาในบริเวณนี้ต้องตักกินเนื้อสัตว์ สำหรับผู้ที่อาศัยอยู่ในรัศมี 100 เส้น จะออกไปกินเนื้อสัตว์ที่ไหนก็ได้ นอกจากไม่มีอะไรกินจริง ๆ มีแต่เนื้อสัตว์ไม่มีข้าว ไม่มีผักกินเพื่อประทังชีวิตเท่านั้นจึงอนุญาตให้กินได้ ได้เห็นศรัทธาหมัวย่างพวกนี้แล้วก็ปลื้มปิติแทน ในไม่ช้าพวกเขาคงจะได้รับความสุขกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

หลวงปู่ท่านเมตตาสั่งสอนให้ลูกศิษย์ทุกๆ คน ยึดมั่นอยู่ในความดีมีความรักใคร่สามัคคีซึ่งกันและกัน ยึดมั่นในอมตนิพพานเป็นแดนสุดท้าย และเมื่อท่านได้อ่านประวัติและปฏิบัติบางอย่างของหลวงพ่อก่อนแล้ว สิ่งใดดีก็นำไปปฏิบัติเพื่อเป็นคุณประโยชน์สำหรับตนเถิด ขอยกคำสุภาษิตโบราณ ซึ่งหลวงปู่ท่านเมตตาสั่งสอนให้ถือปฏิบัติเตือนใจเสมอว่า

**“คุณอันใดดีให้หมั่นสร้าง อย่าได้อ้างแดนภายหลัง
ความทุกข์เที่ยงมาทันไม่ร้าง ใครช่างสร้างจักเป็นบุญแล”**

ปฏิบัติการตามรอยครูบาชัยวงศา แห่งวัดพระพุทธรูปห้วยต้ม

ครูบาชัยวงศาพัฒนา นามเดิม วง หรือชัยวงศ์ นามสกุล ต๊ะแหงม เกิดที่ตำบลบ้านก้อ ตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เกิดเมื่อวันอังคาร ที่ 22 เดือนเมษายน พ.ศ. 2456 บรรพชาเป็นสามเณร เมื่อท่านอายุย่าง 13 ปี “พ.ศ. 2468” ได้บรรพชาเป็นสามเณรชื่อสามเณรชัยลังกา โดยมีครูบาชัยลังกาเป็นพระอุปัชฌาย์ ณ วัดพระธาตุแก่งสร้อย ต.สามเงา อ.สามเงา จ.ตาก อุปสมบท เมื่อท่านอายุ 20 ปี บริบูรณ์ ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ โดยมีครูบาพรหมจักร เจ้าอาวาสวัดพระพุทธรูปตากผ้าเป็นพระอุปัชฌาย์ ได้รับฉายาว่า ชัยวงศา

ปีพ.ศ. 2514 – 2520 พวกกะเหรี่ยงได้อพยพมาจากป่าเข้ามาพึ่งใบบุญอยู่กับหลวงปู่ครูบาชัยวงศาเป็นจำนวนมากและผู้ที่มาอยู่กับหลวงปู่ท่านให้ตั้งสัตย์ว่าจะเลิกสูบบุหรี่และเลิกกินเนื้อสัตว์ทุกชนิดและทุกคนและหันหน้าเข้าวัดปฏิบัติธรรม และทุกเช้าชาวกะเหรี่ยงทุกหลังคาเรือนนำอาหารมาถวายที่วัดเป็นประจำ เข้าวัดปฏิบัติธรรมทุกวันพระและถือศีลกินเจ บำเพ็ญประโยชน์ให้กับวัด

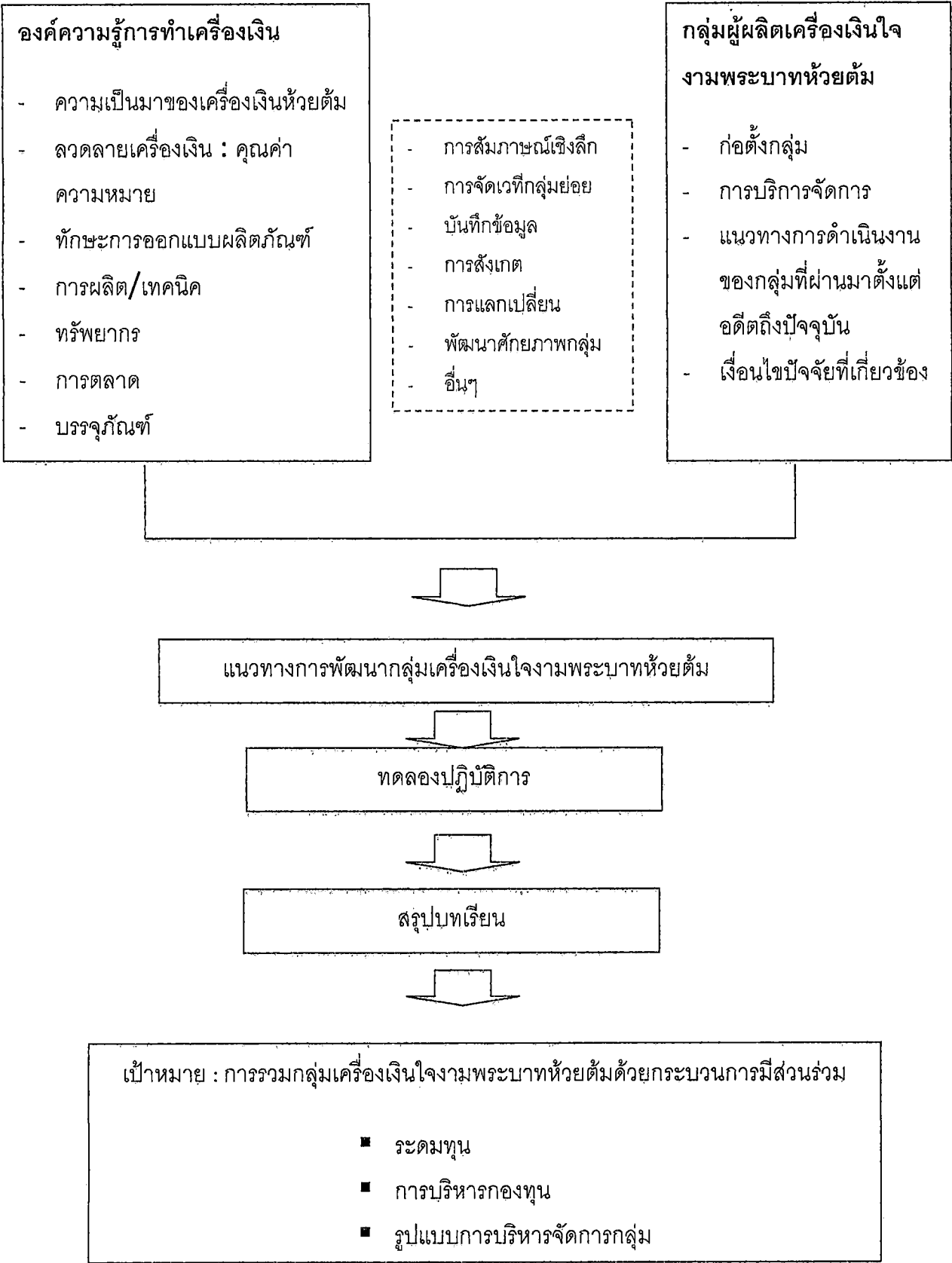
ปี พ.ศ.2521-2523 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทรงงานตามโครงการพระราชดำริและเยี่ยมราษฎรพระบาทห้วยต้ม และได้มีการก่อตั้งโครงการหลวงพระบาทห้วยต้มเพื่อช่วยเหลือชาวกะเหรี่ยงที่อพยพมาส่งเสริมให้มีอาชีพและรายได้ สร้างอ่างเก็บน้ำแม่ลอง อ่างเก็บน้ำแม่ปู และชลประทาน ก่อตั้งศูนย์วิจัยอาหารความหลักโภชนาการ

ปี พ.ศ.2543 -2554 ครูบาเจ้าชัยวงศาพัฒนา ได้มรณภาพลงด้วยโรคชราจึงนำมาซึ่งความเสียใจให้กับญาติโยมที่ศรัทธาในหลวงปู่ครูบาจึงได้เกิดประเพณีการทำบุญครบรอบวันมรณภาพโดยมีกิจกรรมการแห่ต้นไทยทานและเปลี่ยนผ้าครุบาครองสิริระองค์หลวงปู่ครูบาชัยวงศาถือเป็นประเพณีประจำปีเพื่อเป็นการแสดงออกถึงความกตัญญูต่องานที่ต่อองค์หลวงปู่

ปี พ.ศ.2555- 2556 เพื่อเป็นการอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ทางส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆในพื้นที่ได้เข้ามาร่วมกันจัดทำประวัติและข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับหลวงปู่ครูบาชัยวงศาเพื่อให้คนรุ่นหลัก

และนักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติหลวงพ่อครูบาและจัดทำเป็นศูนย์เรียนรู้ในด้านศิลปวัฒนธรรม
ด้านต่างๆของชุมชนพระบาทห้วยต้ม

กรอบคิดงานวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

โครงการแนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอฝาง จังหวัดลำพูน เป็นงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มุ่งให้ชุมชนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการวิจัย ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา กลุ่มเครื่องเงินอย่างมีส่วนร่วม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของกลุ่มและองค์กรของชุมชน ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงิน 10 หมู่บ้าน กลุ่มทำยอตฉัตรวัดพระพุทธรูปห้วยต้ม ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน อบต.นาทราย โรงเรียน และ สำนักงานวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (สวพส.)

2. ขอบเขตเนื้อหาของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้

- บริบทชุมชนและความเป็นมาของเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม
- ศึกษาเครื่องเงินกระเบื้องที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย
- พัฒนาการผลิตและการเปลี่ยนแปลงแต่ละช่วง(ช่วงยุคครูบาวงศ์ ยุคการเข้ามาพัฒนาของหน่วยงาน

(เชิงธุรกิจ) และยุคหลังครูบามรณภาพ)

- ทบทวนลวดลายแบบเดิม ในแต่ละยุค (คงอยู่ หายไป กำลังหายไป) คุณค่า ความหมายของลวดลาย
- ลายเครื่องเงินที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนพระบาทห้วยต้ม (วิธีการใช้การสำรวจทุกครัวเรือน ถ่ายรูปศึกษารูปลักษณ์ การใช้ความหมาย คุณค่า การตีความ ความประณีต วัตถุดิบ ขั้นตอนการทำ เทคนิคการทำ ชุดความรู้ย่อยของเครื่องเงิน ลายที่มีความโดดเด่นในมุมมองของคนใน อาจเป็นตัวแทนนำไปเป็นแบบอย่างของ (1) ความประณีตในการทำ ดังคนที่อยากยกระดับฝีมือเข้าอบรม (2) เป็นครูให้กับนักเรียน)

- ทบทวนพัฒนาการของกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน บทเรียนการทำงานที่ผ่านมาของกลุ่ม การควบคุมการใช้ทรัพยากรและการแสวงหาทรัพยากร การตลาด กลยุทธ์การตลาด ช่องทางการหาตลาดทางเลือก เป็นต้น

- การทดลองทำสินค้าเลียนแบบ ทดลองตลาด การพัฒนาสินค้าสองแบบ คือ ทำลายเดิม และทำเลียนแบบแนวใหม่

- ศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่ม ได้แก่ การบริหารจัดการกลุ่ม ด้านโครงสร้าง ระบบการผลิต การระดมทุน การตลาด การบรรจุภัณฑ์ และการประชาสัมพันธ์

แนวทางการดำเนินงานที่วางไว้

ระยะที่ 1

1) ประชุมทีมวิจัย

2) กิจกรรมพัฒนาทักษะนักวิจัยในการเป็นนักจัดการข้อมูล และนักจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน การเตรียมความพร้อมให้กับนักวิจัยการออกแบบเครื่องมือในการเก็บข้อมูล การกำหนดปฏิทินการดำเนินโครงการวิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ การสำรวจ การสังเกต การบันทึกข้อมูล การบันทึกภาพถ่ายและการรวบรวมข้อมูลมือสอง

3) ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม แกนนำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

4) การเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้มโดยการสัมภาษณ์ การสำรวจ การสังเกต การบันทึกข้อมูล การบันทึกภาพถ่ายและการรวบรวมข้อมูลมือสอง

4.1 การทบทวนกลุ่มเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม

ประเด็น

- บริบทชุมชนและความเป็นมาของเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม
- ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของการผลิตเครื่องเงิน เครื่องเงินกระหะที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย
- พัฒนาการผลิตและการเปลี่ยนแปลงแต่ละช่วง(ช่วงยุคครูบาวงศ์ ยุคการเข้ามาพัฒนาของหน่วยงาน(เชิงธุรกิจ) และยุคหลังครูบามรณภาพ)
- ทบทวนลวดลายแบบเดิม ในแต่ละยุค (คงอยู่ หายไป กำลังหายไป) คุณค่า ความหมายของลวดลาย
- ลายเครื่องเงินที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนพระบาทห้วยต้ม (วิธีการใช้การสำรวจทุกครัวเรือน ถ่ายรูป ศึกษาสัญลักษณ์ การใช้ความหมาย คุณค่า การตีความ ความประณีต วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการทำ เทคนิคการทำ ชุดความรู้ย่อยของเครื่องเงิน ลายที่มีความโดดเด่นในมุมมองของคนใน อาจเป็นตัวแบบนำไปเป็นแบบอย่างของ (1) ความประณีตในการทำ ดึงคนที่อยากยกระดับฝีมือเข้าอบรม (2) เป็นครูให้กับนักเรียน)
- ทบทวนพัฒนาการของกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน บทเรียนการทำงานที่ผ่านมาของกลุ่ม การควบคุมการใช้ทรัพยากรและการแสวงหาทรัพยากร การตลาด กลยุทธ์การตลาด ช่องทางการตลาดทางเลือก ปัญหาอุปสรรคข้อบกพร่องของกลุ่ม เป็นต้น

4.2 รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล

5) การศึกษาดูงานกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินในพื้นที่อื่นที่เป็นตัวอย่างในกระบวนการรวมกลุ่ม การผลิต การตลาด การบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

6) การจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการกลุ่ม

7) การสรุปบทเรียนการดำเนินโครงการระยะที่ 1

ระยะที่ 2

1) ประชุมทีมวิจัย

2) การพัฒนาศักยภาพสมาชิกของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม เช่น พลังกลุ่ม กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทักษะการออกแบบผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

3) การหาแนวทางการพัฒนากลุ่ม ได้แก่ การบริหารจัดการกลุ่ม การระดมทุน ด้านโครงสร้างระบบการผลิต การตลาด การบรรจุภัณฑ์ การประชาสัมพันธ์ ให้มีการบริหารจัดการ และสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกัน อย่างครบวงจรเพื่อแก้ไขปัญหาการผลิต การตลาด และด้านอื่น ๆ ของกลุ่มผู้ผลิตฯ

- การพัฒนาศูนย์การจำหน่ายเครื่องเงินของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้มตำบลนาทราย อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน
- การหาแนวทางการอนุรักษ์ และการถ่ายทอดองค์ความรู้เครื่องเงินของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน
- การขยายผลสู่การจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน และโรงเรียน
- การประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคี องค์กรเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

4) การทดลองทำสินค้า ผลิตภัณฑ์ เพื่อทดลองตลาด โดยการพัฒนาสินค้าสองแบบ คือ ทำลวดลายแบบเดิม และทำเลียนแบบแนวใหม่

5) สรุปบทเรียนการดำเนินโครงการวิจัย

6) การจัดเวทีคืนข้อมูลสู่ชุมชนเพื่อนำเสนอผลการดำเนินโครงการวิจัยให้กับชุมชน หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

7) การจัดทำรายงานโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์

หมายเหตุ การดำเนินโครงการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเพียงแค่ระยะที่ 1 ระยะเดียว เนื่องจากเหตุปัจจัยบางประการทั้งเรื่องเวลา ภาระหน้าที่ และการออกมาทำงานต่างจังหวัดของหัวหน้าโครงการ ทำให้ขาดการประสานงาน และการขับเคลื่อนอย่างจริงจัง จึงขอทำโครงการเพียงระยะเดียว แต่ทางโครงการได้พยายามดำเนินการเพื่อให้ตอบคำถามตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ให้ได้มากที่สุด (ดั่งนำเสนอรายละเอียดในบทถัดไป)

การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

แหล่งข้อมูล

ข้อมูลเบื้องต้น ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุนเดิมในด้านประวัติความเป็นมา ภูมิปัญญาดั้งเดิม ลายเครื่องเงิน ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วิธีการทำเครื่องเงินของการทอดผ้าฝ้าย ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สอบถาม และการจัดเวที ทั้งเรื่องปราชญ์ผู้รู้ พัฒนาการ แนวทางการพัฒนากลุ่ม เป็นต้น

เครื่องมือและข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

การจัดเวทีสัมมนาระดมความคิดเห็น โดยการการประชุมกลุ่ม

การสำรวจลายเครื่องเงิน วิธีการทำเครื่องเงิน และปราชญ์ผู้รู้ในชุมชนโดยใช้เด็กและเยาวชนเข้าร่วมในการสำรวจข้อมูล

สร้างแผนที่จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นให้สอดคล้องกับความเป็นจริง

การรวบรวมข้อมูล

1) การเก็บข้อมูลเบื้องต้นจากเวทีสัมมนา/แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดมสมองผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานการณ์ปัจจุบัน สาเหตุ เงื่อนไข ปัจจัยต่างๆที่ส่งต่อการทำการทำเครื่องเงินชุมชนห้วยต้ม

2) การเก็บข้อมูลด้านประวัติความเป็นมา ภูมิปัญญาดั้งเดิม การสืบค้นผู้รู้ การถ่ายทอดความรู้ของภูมิปัญญา การสำรวจลายเครื่องเงิน ผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

3) การหาแนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากทีมวิจัยได้รวบรวมข้อมูลแล้ว ได้ดำเนินการจัดหมวดหมู่ ประมวลวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อตอบประเด็นที่มีการตั้งไว้

ตารางสรุปกิจกรรม

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ผลที่ได้รับ
๑. ประชุมคณะทำงานวางแผนการดำเนินงานคณะทำงาน	- เพื่อทำความเข้าใจคณะทำงานในแนวทางร่วมกัน	- คณะทำงานมีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการทำงานร่วมกัน
๒. กิจกรรมพัฒนาทักษะนักวิจัยในการเป็นนักจัดการข้อมูลและนักจัดกระบวนการเรียนรู้	- เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน การเตรียมความพร้อมให้กับนักวิจัย การออกแบบเครื่องมือในการเก็บข้อมูล การกำหนดปฏิทินการดำเนินโครงการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ การสำรวจ การสังเกต การบันทึกข้อมูล การบันทึกภาพถ่าย และการรวบรวมข้อมูลมือสอง	- นักวิจัยมีความรู้ด้านกระบวนการวิจัย นักจัดการความรู้และวางกระบวนการเรียนรู้ในการทำงาน
๓. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม แกนนำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง	- เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกับสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม แกนนำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องผู้ผลิตเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม แกนนำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง	- ผู้เข้าร่วมมีความเข้าใจในการทำโครงการวิจัย และพร้อมให้ความร่วมมือกับทีมวิจัย
4.การเก็บรวบรวม		
4.1การทบทวนกลุ่มเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม		
4.1.1 บริบทชุมชน ความเป็นมาของเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของการผลิตเครื่องเงิน เครื่องเงินกระเหรี่ยงที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย	- เพื่อให้สมาชิกได้รับบริบทชุมชน ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของเครื่องเงิน	- สมาชิกกลุ่มเครื่องเงินได้รับบริบทชุมชนประวัติศาสตร์เครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม
4.1.2 พัฒนาการผลิตและการเปลี่ยนแปลงแต่ละช่วง(ช่วงยุคครูบาวงค์ ยุคการเข้ามาพัฒนาของหน่วยงาน(เชิงธุรกิจ) และยุคหลัง	- เพื่อศึกษาพัฒนาการการผลิตและการเปลี่ยนแปลงแต่ละช่วงของการผลิตเครื่องเงิน	- ได้ข้อมูลพัฒนาการการผลิตและเปลี่ยนแปลงแต่ละช่วงของการผลิตเครื่องเงิน

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ผลที่ได้รับ
ครูบาภรรณภาพ)		
4.1.3 ทบทวนลวดลายแบบเดิมในแต่ละยุค (คงอยู่ หายไป กำลังหายไป) คุณค่า ความหมายของลวดลาย	- เพื่อทบทวนลวดลายแบบเดิม ในแต่ละยุค (คงอยู่ หายไป กำลังหายไป) คุณค่า ความหมายของลวดลาย	- ได้ข้อมูลลวดลายแบบเดิม ในแต่ละยุค (คงอยู่ หายไป กำลังหายไป) คุณค่า ความหมายของลวดลาย
4.1.4 ลายเครื่องเงินที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนพระบาทห้วยต้ม (วิธีการใช้การสำรวจทุกครัวเรือน ถ่ายรูป ศึกษาสัญลักษณ์ การใช้ความหมาย คุณค่า การตีความ ความประณีต วัตถุดิบ ขั้นตอนการทำ เทคนิคการทำ ชัดความรู้ย่อยของเครื่องเงิน ลายที่มีความโดดเด่นในมุมมองของคนใน อาจเป็นตัวอย่างนำไปเป็นแบบอย่างของ (1) ความประณีตในการทำ ดึงคนที่อยากยกระดับฝีมือเข้าอบรม (2) เป็นครูให้กับนักเรียน)	- เพื่อค้นหาลายเครื่องเงินที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนพระบาทห้วยต้ม	- ได้ข้อมูลลายเครื่องเงินที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนพระบาทห้วยต้ม ได้ข้อมูลทำสารานุกรมเครื่องเงินชุมชนพระบาทห้วยต้ม ได้ตัวแบบนำไปเป็นอย่าง
4.1.5 ทบทวนพัฒนาการของกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน บทเรียนการทำงานที่ผ่านมาของกลุ่ม การควบคุมการใช้ทรัพยากรและการแสวงหาทรัพยากร การตลาด กลยุทธ์การตลาด ช่องทางการหาตลาดทางเลือก ปัญหาอุปสรรคข้อบกพร่องของกลุ่ม เป็นต้น	- เพื่อทบทวนพัฒนาการของกลุ่ม ผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามของชุมชนพระพุทธรบาทห้วยต้ม	- ได้ข้อมูลการบริหารจัดการกลุ่มที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน บทเรียนการทำงานที่ผ่านมาของกลุ่ม การควบคุมการใช้ทรัพยากรและการแสวงหาทรัพยากร การตลาด กลยุทธ์การตลาด ช่องทางการหาตลาดทางเลือก ปัญหาอุปสรรคข้อบกพร่องของกลุ่ม เป็นต้นได้แนวทางการพัฒนาต่อไป
4.3 รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล	- เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน	- ได้ข้อมูลบริบทชุมชน เครื่องเงินและกลุ่มเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ผลที่ได้รับ
5. การศึกษาดูงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกระบวนการผลิตการตลาด และการบริหารจัดการกลุ่ม (ณ จังหวัดน่าน)	-เพื่อศึกษาดูงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกระบวนการผลิต การตลาด และการบริหารจัดการกลุ่มในพื้นที่อื่น ๆ	-สมาชิกได้เรียนรู้การทำงานของกลุ่มอื่น ๆ และสามารถนำแนวทางที่ได้มาปรับใช้ในการพัฒนากลุ่มของตนเองได้
6.การจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการกลุ่ม	-เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจการบริหารจัดการกลุ่มที่ดี	- สมาชิกกลุ่มเครื่องเงินมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการกลุ่ม - มีการตั้งกฎระเบียบกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มที่ดี
7.เวทีสรุปบทเรียนโครงการ	-เพื่อสรุปบทเรียนและวางแนวทางการดำเนินงาน	-ได้ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการดำเนินงานระยะต่อไป
8.การจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน	-เพื่อจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน	- รายงานผลการดำเนินงาน

บทที่ 4

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินโครงการ สามารถแยกตอบตามรายวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อทบทวนการบริหารจัดการ พัฒนาการกลุ่ม และแนวทางการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้มที่ผ่านมามาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

1.บริบทชุมชน ความเป็นมาของเครื่องเงินพระบาทห้วยต้มประวัติศาสตร์ความเป็นมาของการผลิตเครื่องเงิน เครื่องเงินกระเหรี่ยงที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย

1.1 บริบทชุมชนพระบาทห้วยต้ม

ชุมชนพระบาทห้วยต้มเป็นชุมชนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงที่อพยพมาจากหลายแห่ง ทั้งจังหวัดตาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่และลำพูนมาด้วยความเลื่อมใสศรัทธาในหลวงปู่ครูบาวงศ์ และเริ่มก่อตั้งเป็นชุมชนพระบาทห้วยต้มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 จำนวน 13 ครอบครัว 65 คน หลังจากนั้นเป็นต้นมาได้มีชาวเขาอพยพเข้ามาอยู่ในพื้นที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนชุมชนพระบาทห้วยต้มกลายเป็นหมู่บ้านชาวเขาขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ที่เคร่งครัดในการถือศีลปฏิบัติมั่งสะวิรัต และเคารพสักการบูชาหลวงปู่ครูบาวงศ์เป็นอย่างมาก และปีพ.ศ. 2518 ชุมชนพระบาทห้วยต้มได้รับการจัดตั้งหมู่บ้านอย่างเป็นทางการ

1.2. ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของการผลิตเครื่องเงิน เครื่องเงินกระเหรี่ยงที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย

1.2.1 จุดเริ่มต้นของผลิต ผลิตภัณฑ์เครื่องเงิน คือ การเอาของเก่าไปแลก ในสมัยนั้น “ดีหือ” และ “หม้อดา” ได้มีการนำเอาของเก่า เช่น เครื่องเงิน จักสาน ผ้าทอ ไปแลกกับสิ่งของต่าง ๆ ที่อยากได้กับบ้านใกล้เรือนเคียง การแลกของนั้นบ้างก็ได้เกลือ ได้เสื้อผ้า และที่สำคัญคือได้เงิน(เงินสกุลอินเดีย) ซึ่งเงินที่ได้มานั้นเป็นแหวน กำไล สร้อย ฯลฯ เป็นต้น จากการสอบถามการได้มาของเครื่องเงินนั้นส่วนใหญ่ได้มาจากพม่า เพราะการนำของไปแลกนั้นต้องเดินด้วยเท้าไปตามเขา พบหมู่บ้านใดก็จะนำฝ้ายและสิ่งของอื่น ๆ ไปแลก เมื่อกลับถึงบ้านก็จะนำเครื่องเงินที่ได้มาสวมใส่ ซึ่งผู้พบเห็นก็จะชอบและขอซื้อซึ่งทำให้ได้ราคาดีกว่าสิ่งของที่ได้นำไปแลกมา ทำให้คิดว่าหากนำเม็ดเงินมาทำเองอาจจะได้ราคาดีกว่านี้ “มอสาขอย” เป็นคนแรกที่ทำเครื่องเงินซึ่งได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และได้เอาความรู้ที่ได้จากบรรพบุรุษการทำเครื่องเงินผลิตปล้องยาสูบที่ใช้ในชีวิตประจำวัน กำไรเงินสำหรับไว้เรียกขวัญบุตรที่เกิดใหม่ และ“ลุงจำโพ” ทำเครื่องเงินเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา โดยเริ่มจากการทำทองเหลืองเพื่อทำยอดฉัตร การทำหัวใจพระพุทธรูปที่จะต้องให้เงิน

แถบ (เป็นเงินรูปของอินเดีย มีค่าของเงินประมาณ 80% โดยซื้อจากจังหวัดตาก) การทำหัวใจพระพุทธรูปนั้น เพื่อนำไปบรรจุในพระพุทธรูป และต่อมาได้นำเอาเครื่องเงินมาทำเป็นอาชีพรเสริม

1.2.2 แนวความคิดซึ่งได้มาในตัวผลิตภัณฑ์ การได้มาของความคิดในตัวผลิตภัณฑ์นั้น เป็นการได้มาจากการเดินทางของอดีตและนายหม้อตา ที่นำสิ่งของไปแลกเอาสิ่งของที่จำเป็นและสิ่งของที่คิดว่าจำเป็น จากที่ต้องเดินทางไปทุกหนทุกแห่งที่ต้องนำเอาสิ่งของไปแลกนั้นแห่งหนึ่งที่หม้อตาสนใจและเดินทางไปบ่อยก็คือ พม่า เพราะพม่าเป็นแหล่งทำเครื่องเงิน จึงได้เดินทางไปพม่าเพื่อศึกษาและเรียนรู้วิธีทำเครื่องเงิน(ตีเครื่องเงิน) ซึ่งชาวพม่าไม่ได้สอนเลยแต่หม้อตาเป็นคนช่างสังเกตจึงได้ทำการจดจนวิธีการตีเครื่องเงิน และได้นำมาลองทำ ซึ่งเป็นการลองผิดลองถูกแต่ก็ไม่สามารถทำได้ และได้เห็นว่าหม้อสาชอยเป็นคนทำปล้องยาสูบได้จึงได้มีการออกแบบหรือเอาตัวอย่างแบบให้หม้อสาชอยทดลองทำ ปรากฏว่าหม้อสาชอยทำได้ จึงได้ลวดลายที่ได้นำมาทำเป็นครั้งแรกคือลายเม็ดข้าว เม็ดทราย ต่อมาได้ทำเป็นพดด้วงลายพดด้วงนี้ได้นำมาจากอำเภอ แม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และศึกษาจากสภาพแวดล้อมของตนเอง เช่น นำเอาใบไม้มาเป็นแบบ ปลา กุ้ง ดอกไม้ ฯลฯ เป็นต้น มาเป็นลวดลายของเครื่องเงินในปัจจุบัน

1.2.3 การสั่งสม สืบสานผลิตภัณฑ์ ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงได้สั่งสมและสืบสานผลิตภัณฑ์จากบรรพบุรุษ และมีการพัฒนาลวดลายของเครื่องเงินจากภายนอก และภายในชุมชนของตนเอง จากการบอกเล่าในการทำเครื่องเงิน ผู้เฒ่าผู้แก่ได้บอกเล่าว่าสมัยก่อนหากจะทำการตีเครื่องเงินนั้น ห้ามให้ผู้อื่นเข้าบ้านหากเข้ามาจะทำการตีเครื่องเงินไม่ติดกัน การตีเครื่องเงินจะขาดทำให้เสียหาย และเชื่อมเครื่องเงินก็จะไม่ดี ต่อมาความคิดนี้ได้เปลี่ยนไปเนื่องจากได้มีชาวต่างชาติเข้ามาดูและซื้อเครื่องเงินจากชาวบ้านเพราะเครื่องเงินของบ้านห้วยต้มเป็นเครื่องเงิน 99% และเป็นลวดลายเฉพาะตรงที่ทำการลงดำนเครื่องเงิน จากการสอบถามถึงการลงดำได้คำตอบว่าเป็นการทำให้มีข้อแตกต่างจากที่อื่นและเพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ของชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง โดยเฉพาะชาวเขาบ้านห้วยต้ม หากใครที่หาซื้อเครื่องเงินและเป็นเครื่องเงินที่ลงดำ ก็จะมีรู้ทันทีว่าเป็นเครื่องเงินที่มาจากบ้านห้วยต้ม และจากความคิดที่ห้ามไม่ให้เข้าไปดูวิธีทำก็ได้เปลี่ยนไป กลายเป็นเปิดให้ผู้บริโภคเข้ามาดูวิธีทำเพื่อให้ผู้บริโภคมีความเชื่อถือเป็นเครื่องเงินของห้วยต้มจริง และคนห้วยต้มเป็นผู้ผลิตจริง จนปัจจุบันคนภายนอกหากได้เข้าไปเยี่ยมเยือนชาวห้วยต้มก็สามารถเข้าไปดูวิธีทำได้

1.3 วิถีชีวิต วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม

1.3.1 การมีเอกลักษณ์ ลวดลาย ที่สะท้อนความเป็นชุมชน เอกลักษณ์ของเครื่องเงินที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นชุมชนพระบาทห้วยต้ม คือ “การลงดำ” บนเครื่องเงิน และเครื่องเงินที่ชาวพระบาทห้วยต้มผลิตเป็นเครื่องเงิน 99% ลวดลายจะคิดเอาจากธรรมชาติ เช่น ใบไม้ ปลา กุ้ง ดอกไม้ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงอาศัยอยู่ โดยชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงได้ทำสร้อยคอที่สื่อถึงวิถีชีวิต 1 เส้น ความหมายของสร้อยคอ คือ ในสร้อยคอ 1 เส้นจะประกอบด้วย รูปใบไม้ซึ่งความหมาย คือ การดำรงอยู่ของชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงที่อาศัยใบไม้มาทำเป็นหลังคาบ้าน รูปปลา กุ้ง ความหมาย คือ การอาศัยสัตว์น้ำเป็นอาหารในการเลี้ยงชีพ รูปดอกไม้ หมายถึง ความสวยงามของธรรมชาติที่สามารถพบเห็นได้ในพระบาทห้วยต้ม และรูปจิ้งเหลนเก้งไทย (๙) หมายถึง พระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันที่ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงรักและเคารพมาก

ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงมีความระลึกถึงพระเจ้าอยู่หัวเพราะเป็นพระผู้ให้ความเมตตาต่อชาวเขาทุกเผ่าที่อาศัยอยู่ในเมืองไทย ดังนั้นลวดลายที่พบเห็นมากที่สุดในเครื่องเงินของพระบาทห้วยต้ม คือ รูปจี่ใบไม้ ดอกไม้ พดด้วง ลายไม้ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งเป็นลวดลายที่มองแล้วไม่ค่อยจะเหมือนของจริงเท่าไร ซึ่งจะแตกต่างจากที่อื่นหากทำเครื่องเงินรูปปลาก็จะเห็นเป็นรูปปลาที่ชัดเจน จากความที่เลียนแบบธรรมชาติแต่ไม่เหมือนธรรมชาติจึงทำให้เป็นเอกลักษณ์ของเครื่องเงินพระบาทห้วยต้มโดยแท้

1.3.2 การเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมชุมชน การทำเครื่องเงินภายในพระบาทห้วยต้มจะมีการเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกชุมชนตลอดเวลา และได้มีการจัดทำเครือข่ายเครื่องเงินภายในตำบลนาทรายรวม 9 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 8,9,11,12,13,14,18,20 และ 21 โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการกลุ่ม มีการจัดสรรเงินเป็นค่าตอบแทนคณะกรรมการ และปัจจุบันได้มีการนำเอาเครื่องเงินเข้าคัดสรรหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในปี 2546 จนได้รับระดับ 4-5 ดาว ทำให้เครื่องเงินของพระบาทห้วยต้มมีชื่อเสียง และสามารถจำหน่ายได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ได้มีนารวมตัวกันเปิดร้านประจำที่จังหวัดเชียงใหม่โดยเปิดร้านอยู่ที่ไนท์บาร์ซ่า ทำให้มีเครือข่ายจากภายนอกมากขึ้น

1.3.3 ตำนานของผลิตภัณฑ์เครื่องเงิน จากการสอบถามในเวทีพบว่าการทำเครื่องเงินของชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงนั้นเป็นการได้มาจากการเรียนรู้ของ “หม่อสาขอย” ที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ และนำกลับมาทำในหมู่บ้านของตนเองจนสามารถทำเป็นอาชีพได้ในปัจจุบัน เงินที่นำมาทำในสมัยก่อนนั้นเป็นเงินแถบเป็นเงินที่ไม่บริสุทธิ์เพราะจะผสมกับบอลูมิเนียม ทำให้เครื่องเงินที่ได้มาไม่สวยงามไม่มันเงา ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงจึงนำเอาเงินบริสุทธิ์โดยหาซื้อจากจังหวัดตาก นำมาทำเครื่องเงินที่ได้เปอร์เซ็นต์ถึง 99% อีก 1 % คือ อลูมิเนียมที่ทำการเชื่อมต่อของเครื่องเงินให้ติดกัน

1.3.4 ผลลัพธ์สะท้อนภูมิปัญญาผลิตภัณฑ์ที่ชาวกระเหรี่ยงทำได้สะท้อนถึงภูมิปัญญาในด้านจิตใจและความเชื่อ ของคนกระเหรี่ยง จากการที่นำเอาแบบอย่างตามธรรมชาติมาทำเป็นเครื่องเงินได้นั้น แสดงถึงความอ่อนโยนของคนกระเหรี่ยงที่มองเห็นธรรมชาติอันงดงามแล้วนำมาทำเป็นเครื่องเงินเพื่อสวมใส่ และสามารถสะท้อนถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงได้เป็นอย่างดี

1.3.5 การเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงจะใช้เครื่องเงินในประเพณีสู่ขอสาว จากความเชื่อที่ว่าหากชายใดมีเครื่องเงินมากชายผู้นั้นเป็นผู้มีฐานะดี และใช้สวมใส่ในพิธีสำคัญต่าง ๆ ด้วย เพราะเป็นการแสดงฐานะของตนเองให้ผู้อื่นเห็น ทำให้เครื่องเงินมีอิทธิพลต่อประเพณีวัฒนธรรมของชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง

1.3.6 จากเรื่องเล่าของชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง สมัยก่อนเงินที่ใช้ตีเครื่องเงินจะเป็นเงินแถบ เป็นพดด้วง ที่สามารถนำไปซื้อหรือแลกเปลี่ยนของได้ ไม่มีการนำเอาเงินแถบมาตีเป็นเครื่องสวมใส่ แต่เป็นการตีเพื่อใช้เป็นเงินที่นำไปซื้อสิ่งของ ที่เราได้ยินคนสมัยก่อน เรียกว่า “เงินแถบ” เวลาซื้อของก็จะบอกราคาของว่าเป็นราคากี่แถบ ก็พดด้วง ต่อเมื่อได้เดินทางไปต่างถิ่นเพื่อนำเอาฝ้าย หรือพืชผลที่ผลิตได้ไปแลกเอาสิ่งของที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน เช่น เกลือ จะเห็นได้ว่าเกลือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชนชาวเขาเป็นอย่างมาก เพราะการประกอบอาหารจะใช้เกลือเป็นส่วนประกอบในการปรุงรสชาติ ทำให้เกลือเป็นสิ่งจำเป็นมาก การแลกเปลี่ยนของ

ส่วนใหญ่จะแลกเอาเกลือมา ส่วนเงินนั้นได้แลกมาต่อเมื่อได้เห็นชาวพม่าตีเงินเพื่อสวมใส่และชนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงเห็นว่าสวยจึงได้ศึกษาและนำมาทำเองจนถึงปัจจุบัน

1.3.7 ความดั้งเดิมของวัฒนธรรมและประเพณีของผลิตภัณฑ์ คือ ลวดลายที่ได้มาจากธรรมชาติ โดยการเรียนแบบแต่ไม่เหมือนของจริง และการนำเอาเงินมาใช้ในการพิธีสู่ขอสาวมาเป็นคู่ครอง เงินพดด้วงจะมีอิทธิต่อการนำไปขอสาวมาก เพราะมีความเชื่อว่าชายใดก็ตามที่มีเงินพดด้วงมากจะเป็นคนที่มีฐานะดี ปัจจุบันการนำเอาเงินพดด้วงไปขอสาวได้ห่างหายไปมาก แต่เป็นการขอสาวโดยวิธีพูดจาสู่ขอกันเองแทน

1.4 วัตถุดิบ

1.4.1 ความสัมพันธ์ของวัตถุดิบกับทรัพยากรในท้องถิ่น จากที่ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงใช้ธรรมชาติเป็นแบบอย่างในผลิตเครื่องเงิน จึงได้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้เพื่อให้คงไว้ซึ่งแบบอย่างในการผลิตที่ดีต่อไป

1.4.2 วัตถุดิบสะท้อนความเป็นภูมิปัญญา วัตถุดิบในการผลิตนอกจากเม็ดเงินที่ต้องหาซื้อจากภายนอก ชนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงจะให้วัสดุที่มีในท้องถิ่นมาใช้ในการผลิต เช่น คนโท กระบอกไม้ไผ่ ท่อนไม้ ซึ่งคนโทและกระบอกไม้ไผ่จะใช้ในการเป็นแม่พิมพ์ เมื่อทำการหลอมเม็ดเงินแล้วจะนำมาเทใส่แม่พิมพ์เพื่อให้เป็นแท่งพร้อมที่จะทำการตีให้เป็นแผ่นบาง ๆ สำหรับทำเป็นรูปแบบของผลิตภัณฑ์ ท่อนไม้ก็จะนำมาทำเป็นแท่นสำหรับตอกหรือตีเงินที่แกะออกจากแม่พิมพ์แล้ว และท่อนไม้ก็จะนำมาเป็นเบ้าหลอมเงินอีกด้วย จะเห็นได้ว่านอกเหนือจากเม็ดเงินซึ่งต้องซื้อจากที่อื่นแล้ว วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้จะเป็นสิ่งที่หาจากภายในท้องถิ่นทั้งหมด และเป็นสิ่งที่เกิดจากภูมิปัญญาของท้องถิ่นในการนำเอาวัสดุในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์

1.4.3 องค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ ส่วนใหญ่จะใช้องค์ประกอบในการผลิตแบบเดิม ๆ ซึ่งปัจจุบันได้มีการนำเอาเครื่องจักรมาใช้ในการผลิต องค์ประกอบในการผลิตเครื่องเงิน คือ เม็ดเงิน ถังพ่นแก๊ส น้ำประสาน น้ำมันเบนซิน คีม ค้อน กระดาษทราย เครื่องรีดแผ่นเงิน เครื่องพ่น แผ่นตี แผ่นอัด เบ้าหลอม ไคติง เส้นลวด ไคขัด กรรไกร ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นองค์ประกอบในการผลิตทั้งหมด แต่ยังคงรูปแบบเดิมอยู่มาก

1.5. กระบวนการผลิต

1.5.1 การพัฒนากระบวนการผลิตจากอดีตถึงปัจจุบัน การผลิตเครื่องเงินในอดีตจะใช้วัสดุในการผลิตที่ทำด้วยมือไม่มีเครื่องจักรเข้ามาใช้การผลิตเลย ทำให้ผลผลิตที่ได้มีน้อยมากไม่คุ้มกับการลงทุนและนำไปจำหน่าย เพราะผลิตไม่ทันต่อผู้บริโภค ต่อมาได้นำเอาเครื่องจักรมาใช้ในการผลิต เช่น เครื่องรีดแผ่นเงิน เครื่องพ่น ฯลฯ เป็นต้น ทำให้การผลิตมีมาตรฐานและผลิตได้มากตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภค

1.5.2 การใช้เทคโนโลยีการผลิตชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงมีการผลิตเครื่องเงินที่ใช้วัตถุดิบและวัสดุท้องถิ่นในการผลิตมานาน จนถึงปัจจุบันได้นำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการผลิต เช่น เครื่องจักรต่างๆ

1.6. ประโยชน์

1 เจ้าของชุมชนใช้หรือมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์ เจ้าของชุมชนมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์ด้วยการใช้เครื่องเงินในการสู่ขอสาวมาเป็นคู่ครอง และใช้สวมใส่ในประเพณีและพิธีสำคัญ ๆ ในชุมชน และ

เครื่องเงินเป็นเครื่องแสดงถึงฐานะของครอบครัว และจากรูปแบบที่เลียนแบบจากธรรมชาติทำให้รู้ถึงความอ่อนโยนของชนชาวเขาด้วย ทำให้เจ้าของชุมชนที่ผลิตมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์ทางด้านจิตใจ และความเชื่อถือในคำบอกเล่าจากบรรพบุรุษที่ต้องสืบสานต่อ ๆ กันมาจนถึงปัจจุบัน

1.7 รูปแบบหรือประเภทผลิตภัณฑ์(เอกลักษณ์หรือจุดเด่นของผลิตภัณฑ์) การทำเครื่องเงินของชาวกระเหรี่ยงบ้านพระห้วยต้มมีรูปแบบที่ได้เลียนแบบมาจากธรรมชาติ เช่น รูปปลา รูปกิ้ง ดอกไม้ ใบไม้ หรือรูปแบบต่าง ๆ ที่เลียนแบบจากธรรมชาติ ซึ่งหากผู้ซื้ออยากทราบว่า เป็นเครื่องเงินของพระบาทห้วยต้มหรือไม่อย่างไรนั้นให้ดูว่ารูปปลาที่ต้อออกไปนั้นไม่เหมือนรูปปลา และชิ้นเงินที่ทำจะต้องลงตำจึงจะเป็นของพระบาทห้วยต้มโดยแท้

1.8. คุณภาพมาตรฐาน เครื่องเงินของพระบาทห้วยต้มเป็นเครื่องเงิน 99%

2.การบริหารจัดการ พัฒนาการกลุ่ม และแนวทางการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้มที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

การบริหารจัดการ พัฒนาการกลุ่ม

การจัดตั้งกลุ่มหัตถกรรมเครื่องเงิน

จัดตั้ง เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2547 ณ ศูนย์พัฒนาสงเคราะห์ชาวเขา ตำบลนาทราย อำเภอสี จังหวัดลำพูน

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มเครื่องเงิน

1. เพื่อกลุ่มมีอำนาจต่อรองในการขายสินค้า
2. มีหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆให้การสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่ม
3. มีร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม
4. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงานของกลุ่ม
5. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาหมู่บ้าน
6. เพื่อส่งเสริม พัฒนาอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่ม
7. เพื่อเป็นศูนย์กลางเพื่อประสานงานกับภาครัฐและภาคเอกชน

คณะกรรมการกลุ่ม ประกอบด้วย

1. นายไชยวัฒน์	ธารารคนสุท	ประธานกลุ่ม
2. นายธงชัย	ธารสุขวาริ	รองประธานกลุ่ม
3. นายอภิเดช	แสงดวงเดือน	รองประธานกลุ่ม
4. นายตรีรัตน์	แปทู	เลขานุการ
5. นายเข้มชาติ	ชัยชาติตระกูล	เลขานุการ
6. นายสมจิตร	สองธารา	เหรัญญิก

7. นายวีรพล	ปัตติพรไพศาล	ที่ปรึกษา+ประชาสัมพันธ์
8. นายบุญส่ง	วีรคมนาคน	ฝ่ายการตลาด
9. นายเสวีรัฐ	สินธุวากุล	ฝ่ายขาย
10.นายนายสมมาตร	ดวงแก้ว	ฝ่ายตรวจสอบบัญชี(การเงิน)
11.นายแดน	เผ่าพิทักษ์มณี	ฝ่ายตรวจสอบบัญชี(การเงิน)
12.นายปิติพงษ์	โอภาเสกสรรค์	ฝ่ายตรวจสอบบัญชี(การเงิน)
13.นายอภิเดช	แสงดวงเดือน	ฝ่ายตรวจสอบสินค้า
14.นายสิทุ	ล่องธารา	ฝ่ายตรวจสอบสินค้า
15.นายวีรพล	ปัตติพรไพศาล	ฝ่ายตรวจสอบสินค้า

กฎระเบียบของกลุ่ม

- 1. ผู้ที่จะเป็นสมาชิกกลุ่มจะต้องจ่ายค่าสมัคร คนละ 100 บาท
- 2.ค่าออมทรัพย์สัจจะ คนละ 20 บาท
(จะต้องจ่ายทุก วันที่ 1 ของเดือน)
- 3.ค่าหุ้นๆละ 10 บาท
(ไม่ต่ำกว่า 100 หุ้น ค่าหุ้นเก็บจากสมาชิกรนำผลิตภัณฑ์มาขายให้กับกลุ่ม)

ผลตอบแทน(เงินปันผล)

- 1. คณะกรรมการ 20 %
- 2. ปันผลสมาชิก 35 %
- 3. สมทบทุนกองกลาง 25 %
- 4. สวัสดิการสมาชิก 5 %
- 5.ค่าใช้จ่ายอื่นๆ 15 %

การทำเครื่องเงินเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชนเผ่ากะเหรี่ยงที่ทำกันตั้งแต่สมัยอดีตสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งการทำเครื่องเงินในอดีตของชนเผ่ากะเหรี่ยง เพื่อไว้เป็นเครื่องประดับ เครื่องแต่งกายประจำตัวมากกว่าทำเพื่อไว้จำหน่าย

ทะเบียนกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงิน

ทะเบียนกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินแยกตามหมู่บ้าน ดังนี้

ทะเบียนกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงิน หมู่ 8 ต.นาทราย อ.ถ้ จ.ลำพูน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ประเภทเครื่องเงินที่ทำ	หมายเหตุ
1	นายสุชาติ ทะเลพิโรธ	321/1	แหวนसान ,ลูกปัดसान	มีความ ละเอียดในงาน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ประเภทเครื่องเงินที่ทำ	หมายเหตุ
				ฝีมือดี
2	นายสามารถ ดวงแก้ว	321/2	จี้ดอกรัก	ขนาดกลาง
3	นายชุมพล นาทรายสมาน	399	แปรรูปสำเร็จ	10-20 กก./ อาทิตย์
4	นางพุทธชาติ เข้มชัยเจริญ	394/1	รูปปิด จี้ผีเสื้อ	ขนาดกลาง
5	นายเยพอ พรสุชี	379/1	กำไลแหวน	ขนาดกลาง
6	นายจิณณ์ ทองดีเลิศสกุล	364	จี้ดอก	ขนาดกลาง
7	นายณัฐวุฒิ ปริยารัตน์	352	สร้อยพดด้วง	ขนาดกลาง
8	นายบุ้คา โสดาอบอ้อม	342	จี้ใบไม้	ขนาดกลาง
9	นายหม่อลาเซ แก้วกุสุมา	37	จี้ดอก กำไล แหวน	ขนาดกลาง
10	นายอุดม กุลสัมพันธ์ชัย	264/1	จี้ดอก	ขนาดกลาง
11	นายประจวบ ลั่นทมทอง	358/2	กำไร แหวน	ขนาดกลาง

ทะเบียนกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงิน หมู่ 11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ประเภทเครื่องเงินที่ทำ	หมายเหตุ
1	นางโซล่า ตะวันเกิดไพร	1/1	ลูกปิด จี้ลายปลา	รายใหญ่
2	นายดิแป ไพศาลธรรมโชติ	3	จี้ รูปใบไม้ หัวใจ ปลา ผีเสื้อ	รายใหญ่
3	นางพัชรภรณ์ ขจรเกียรติสกุล	2	จี้ สร้อย รูปหัวใจ ลูกปิด	รายใหญ่
4	นายสุนทร ชื่อสัตว์กัตถัญญ	6	จี้ สร้อย รูปช้าง ปลา ปู	รายใหญ่
5	นายหล้าโพ ชื่อสัตว์กัตถัญญ	4/1	จี้ กำไร แหวน รูปดอกไม้ม	รายใหญ่
6	นายทองอินทร์ นอแก้ว	11/1	สร้อย จี้	รายใหญ่
7	นายเกษม แสนปรีดากร	14	สร้อย	
8	นายบัญญัติ อิ่มเหมชัย	26/3	ลูกปิดลายหอย	
9	นางบุญมา วนการประชา	21/1	สร้อยรูปหม้อโอ่ง	
10	นางบุษบา อี๊กเอิมชัย	26/1	ลูกปิดลายหอย	
11	นายกมล ขจรเกียรติสกุล	2/1	จี้ลายผีเสื้อ ลายปลา	
12	นางอัญชัย สุจนอมใจ	39/1	แหวน	
13	นางวันดา วงศ์ฤดีเจริญกุล	50/1	แหวน จี้	
14	นายพิษณุ ฤทัยรัตน์เจริญ	47	จี้ ลูกปิด ลายหอย	
15	นายสุเทพ รอวงศ์ตะวัน	53/1	สร้อย จี้ กำไร แหวน	
16	นายปรีชา ชูทรัพย์เจริญ	54	สร้อย แหวน	

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ประเภทเครื่องเงินที่ทำ	หมายเหตุ
17	นายระวี ชูทรัพย์เจริญ	55	ลูกปัดตะกร้อ	รายใหญ่
18	นางนวลวรรณ อารีย์ศรีธรรม	55/2	สร้อย	
19	นายสุพร ปิยะชัยวงศ์	57	ลูกปัด ,สร้อย	
20	นายจะสี ครองใจชาวดอย	58/1	กำไล,แหวน,จี้	
21	นายทัษณกร รอวงศ์ตะวัน	ม.11	จี้ สร้อย หอย ปลา	
22	นายเตอะดี ธารสุขกัญญ์	62	สร้อย	
23	นายสุรชาติ ธารสุขมงคล	68	จี้ แหวน	
24	นายพิเช ธารสุขมงคล	68/2	จี้ (ปลา)	
25	นายประสิทธิ์ สุขถนอมใจ	72	จี้	
26	นางผกาทิพย์ สุขถนอมใจ	46	จี้	
27	นางจันทร์ดี เริ่มตระกูลใหม่	74	สร้อย	
28	นายสาธิต ไพศาลธรรมโชติ	81	แหวน กำไลลายผ้ากะเหรี่ยง	
29	นายณู เงินเลิศสกุล	86	ตะกร้อ ลูกปัด	
30	นายวัน บำรุงบรรพต	94	จี้	
31	นายละขอ บุญสงค์ศักดิ์	100	ลูกประคำ	
32	นางน่อคอเหน่ นาทรายสุรเดช	90	สร้อย	
33	นางพันทิมา ธารสุขกุล	106	ลูกปัด,จี้	
34	นายสีมา มาฮี	97/1	สร้อย	
35	นายวัฒนา ธารารีนฤดี	99/1	สร้อย	
36	นายประพันธ์ เกริกก้องหล้า	92/1	สร้อย	
37	นายหม่อมดา ธารารีนฤดี	89	สร้อย จี้ รูปดอกไม้	รายแรกที่ทำ เชิงธุรกิจ
38	นายสุวรรณ วงศ์ฤดีเจริญกุล	50/1	จี้ สร้อย รูปดอกไม้	
39	นางวริยพร	ม.11	จี้ ปลา สตอร์เบอร์รี่	
40	นายพันทอง ดอนนาทราย	53	แล้วแต่ออเดอร์	รายย่อย รับจ้างทำ
41	นายพะภูติ กู้เกียรติน้อยใจ	1/2	แล้วแต่ออเดอร์	"
42	นายอานนท์ ทะนุเพชรพันธ์	18	แล้วแต่ออเดอร์	"
43	นายวะเกอ สุขถนอมใจ	72	แล้วแต่ออเดอร์	"
44	นายสุวรรณ นาทรายกังวาน	88	แล้วแต่ออเดอร์	"
45	นายเกษม แสนปรีดากร	14	แล้วแต่ออเดอร์	"

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ประเภทเครื่องเงินที่ทำ	หมายเหตุ
46	นายอะเค ชารสุวิไล	18/3	แล้วแต่ออเดอร์	"
47	นายดิศคือ เผ่าพิทักษ์มุณี	20	แล้วแต่ออเดอร์	"
48	นายละมี วนการประชา	21/1	แล้วแต่ออเดอร์	"
49	นายธีระ วรกิจเจริญวงศ์	26	แล้วแต่ออเดอร์	"
50	นายบุญเสริม วีระคมนาคน	41	แล้วแต่ออเดอร์	"
51	นายติวาท พงษ์พูนวิวัฒน์	65/1	แล้วแต่ออเดอร์	"
52	นางลัดดา วิชานาถ	82	แล้วแต่ออเดอร์	"
53	นายมนตรี นอแฮ	93	แล้วแต่ออเดอร์	"
54	นายอนุ จิตรสกุลวัฒน์	95	แล้วแต่ออเดอร์	"
55	นายกิติ พันทวีเพิ่มผล	96	แล้วแต่ออเดอร์	"
56	นายดิทู พันทวีเพิ่มผล	96/1	แล้วแต่ออเดอร์	"
57	นายสุเชอ ชารารีนฤดี	99/1	แล้วแต่ออเดอร์	"
58	นายพาดา รอมวงศ์ตะวัน	107	แล้วแต่ออเดอร์	"
59	นายทะทุ แสงดวงเดือน	105/1	แล้วแต่ออเดอร์	"
60	นายคำ อารีศีลธรรม	55/2	ตะข้อ	ทำ 10-20/ อาทิตย

ทะเบียนกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงิน หมู่ 12 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ประเภทเครื่องเงินที่ทำ	หมายเหตุ
1	นายละมี รินลีเฉลิม	42	จี้ดอก ใบไม้ หัวใจ	1-10 กก./ อาทิตย
2	นายอุมาพร ศรีพร	57/1	รูปปักสร้อยมะเฟือง	ทำระบบ ครัวเรือน 1 – 5 กก./อาทิตย
3	นายศรชัย ชารสุลีลา	62	จี้ดอก	ทำ 1- 2 กก. /อาทิตย

ทะเบียนกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงิน หมู่ 13 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ประเภทเครื่องเงินที่ทำ	หมายเหตุ
1	นายจอบบา โลหะเจริญพร	18	แล้วแต่ออเดอร์	
2	นายธงชัย ชารสุวาริ	31/1	แล้วแต่ออเดอร์	

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ประเภทเครื่องเงินที่ทำ	หมายเหตุ
3	นางสุรีย์ โอภาสภสรณ์	19	แล้วแต่ออเดอร์	
4	นายเกลอตา สวภริสมวงศ์	78/2	แล้วแต่ออเดอร์	
5	นายเอกชัย ศิลปะชีพงาม	117	แล้วแต่ออเดอร์	
6	นายพัชชัย สมสร้อยสวัสดิ์	65/2	สร้อยรูปปิด	

ทะเบียนกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงิน หมู่ 14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ประเภทเครื่องเงินที่ทำ	หมายเหตุ
1	นายชัยวัฒน์ ธารารคนสุข	3/1	ลูกปิดหอยคด	
2	นายสีลู่ กิ่งชนะรัตนมณี	4/1	ลูกปิดหอย, จี๋ใบไม้	
3	นายสีหุ ล่องธารา	43	สร้อย ลูกปิด จี๋	
4	นายทูเคร ขจรดวงมาก	54	แล้วแต่ออเดอร์	
5	นายประถม ชูทรัพย์เจริญ	72/1	แล้วแต่ออเดอร์	
6	นายสมยศ ชูทรัพย์เจริญ	75	แล้วแต่ออเดอร์	
7	นายบุญส่ง วีรคมนาคม	89	แล้วแต่ออเดอร์	รายใหญ่
8	นายเสาะวา เผ่าเสรีชัย	104/1	แล้วแต่ออเดอร์	
9	นายวสันต์ พุ่งนภาภาส	49/1	แล้วแต่ออเดอร์	
10	นายสุเทพ ขาญชัยสมศีล	53/1	แล้วแต่ออเดอร์	
11	นายจ่อเกร่อ ชูทรัพย์เจริญ	45/6	สร้อยแขน สร้อยคอ	
12	นายวาแฮ เผ่าพิทักษ์มณี	12	จี๋แมลงปอ สร้อยคอ แหวน	
13	นายเอกชัย แก้วเตี้ยะ	58	แปรรูปสำเร็จส่งบริษัทนอก	รายใหญ่
14	นายเจตติ นายทรายกานต์	33	รูปปิดลายขีด พดด้วง จี๋ ต่างหู	
15	นายพานุพันธ์ สุขถิ่นไพร	33/3	จี๋ลายทูป ต่างหู กำไลแปลก	
16	นายเสาะวา เผ่าเสรีชัย	104/1	จี๋รูปักหัวใจ ดาว ตะข้อ สร้อย พดด้วง ลายปลา ข้าวโพด ตะวัน	
17	นายสิทธิพันธ์ ชูทรัพย์เจริญ	ม.14	จี๋ สร้อย	รายย่อย
18	นายดิวา	ม.14	สร้อย รูปปัก	รายย่อย
19	นางรัชณี ชูทรัพย์เจริญ	104	สร้อยคอลายพดด้วง(สวยมาก)	รายย่อย
20	นางโบวี ชูทรัพย์เจริญ	ม.14	สร้อยคอ	รายย่อย
21	นายสุรศักดิ์ ปินโกมุท	131	รูปปักหัวใจลายทูป	รายย่อย

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ประเภทเครื่องเงินที่ทำ	หมายเหตุ
22	นายเอกชัย ดำรงวงศ์ตระกูล	11	จี้ดอก จี้ดาว จี้หัวใจ	รายใหญ่
23	นายติศา ฤทธาพนารักษ์	10/1	แหวน กำไล จี้ 5 เหลี่ยม 3 เหลี่ยม	มีความ ละเอียด
24	นายพอ ดำรงวงศ์ตระกูล	58	ลูกปัด	ขนาดกลาง
25	นายโกวิทย์ คงสุริยะเสียง	21	จี้ผีเสื้อ ใบไม้ แหวน	ขนาดกลาง
26	นายปรัชญ์ ศิริก่อการค้า	3	ลูกปัดกระดิ่ง วงกลม	รายย่อย
27	นายพงษ์เทพ ธนเพชรพันธุ์	54	แหวน กำไล	ขนาดกลาง
28	นายสุเทพ ชาญชัยสมสิน	53/1	แล้วแต่ออเดอร์	
28	นายแดน เผ่าพิทักษ์มุณี	ม.14	แล้วแต่ออเดอร์	

ทะเบียนกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงิน หมู่ 18 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ประเภทเครื่องเงินที่ทำ	หมายเหตุ
1.	นางทิพย์สร วนาภาวงศ์	108	แล้วแต่ออเดอร์	
2	นายบอโย นาทรายเลิศสกุล	152/1	แล้วแต่ออเดอร์	
3	นายสำเฆอ วงศ์ษาพระบาท	155/1	แล้วแต่ออเดอร์	
4	นายพาดู ธารสุขศีล	148	แล้วแต่ออเดอร์	
5	นายศรชัย ตระการวารี	147/4	แล้วแต่ออเดอร์	
6	นายเริงชัย ผานามขจี	143/1	แล้วแต่ออเดอร์	
7	นายอำพล ชื้อสัตว์กตัญญู	132/1	แล้วแต่ออเดอร์	

ทะเบียนกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงิน หมู่ 21 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ประเภทเครื่องเงินที่ทำ	หมายเหตุ
1	นายเมือง สืบสร้างตระกูล	355/7	กำไลสาน (สวยมก)	ขนาดกลาง
2	นายพานุโพ ธานสุขวิไล	355/4	แล้วแต่ออเดอร์	ทำต่ออาทิตย์ 5- 10 กก.
3	นายทีศา ขวัญปฐพีเลิศ	30/2	แล้วแต่ออเดอร์	ทำต่ออาทิตย์ 5- 10 กก.
4	นายบอเด ปัตติสกุล	1/11	แล้วแต่ออเดอร์	ทำต่ออาทิตย์ 5- 10 กก.
5	นายสุจำ รุ่งโอบดอย	386/2	แล้วแต่ออเดอร์	ทำต่ออาทิตย์ 5- 10 กก.

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ประเภทเครื่องเงินที่ทำ	หมายเหตุ
6	นายสัมฤทธิ์ ใจสดใส	114	กำไลสาน	แรงงาน 2 คน สินค้าละเอียด

ทะเบียนกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงิน หมู่ 22 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	ประเภทเครื่องเงินที่ทำ	หมายเหตุ
1	นายติง่า ศิริทองเทพ	187	ลูกปัด กำไร	รายย่อย
2	นางสายพรรณ ไพรราบรื่น	32	กำไร แหวนดอกกลาย (สวยมกฝีมือละเอียด)	ทำ 5-10 กก./อาทิตย์
3	นายพะเหล่ทุ ปิยะพัชร	8	สร้อยคอ	ทำ 5-10 กก./อาทิตย์
4	นายบุญทวี ตะวันเมฆา	3	สร้อย แหวน กำไล จี้	ทำ 5-10 กก./อาทิตย์
5	นายนาหรีทุ	ม.22	แล้วแต่ออเดอร์	ทำ 5-10 กก./อาทิตย์

การดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้มที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

หัตถกรรมเครื่องเงินพระบาทห้วยต้มเป็นหัตถกรรมที่เริ่มจากพลังศรัทธาในพระพุทธศาสนา พัฒนามาสู่การเป็นอาชีพที่มากด้วยประสบการณ์และฝีมือของช่างที่มีคุณภาพจนเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนพระบาทห้วยต้ม ต่อมาได้มีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมงานหัตถกรรมและวัฒนธรรมกะเหรี่ยง ตั้งอยู่ที่ตำบลนาทราย อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เป็นการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของชุมชน เช่น เครื่องเงิน ผ้าฝ้ายทอมือ ผ้าซิ่น ยาม ถุงผ้า และอื่น ๆ ซึ่งเครื่องเงินทำมือเป็นสินค้าเด่นของชุมชนผ่านการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น แต่เดิมคนในชุมชนบ้านห้วยต้มทำเครื่องเงินเป็นอาชีพหลัก แต่เนื่องจากต้นทุนเม็ดเงินที่ต้องไปรับมาจากจังหวัดเชียงใหม่มีราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ตอนนี้วิถีเครื่องเงินกลายเป็นอาชีพเสริมเท่านั้น แต่ชุมชนพระบาทห้วยต้มยังเป็นแหล่งผลิตหัตถกรรมเครื่องเงินที่ทำด้วยมือที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดลำพูน มีการตั้งกลุ่มพัฒนากลุ่มอาชีพการทำหัตถกรรมเครื่องเงิน เนื่องจากเดิมมีการทำแบบกระจัดกระจายโดยทั่วไปทั้งชุมชน มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ปัญหาอุปสรรคหลาย ๆ อย่าง แต่ช่วยกันประคับประคองให้การทำเครื่องเงินอยู่มาได้ถึงปัจจุบัน มีการจดทะเบียนกลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชน และจัดทำเครื่องหมายการค้าเพื่อนำสินค้าเข้าสู่ตลาดโดยเข้าร่วมเปิดบูธแสดงสินค้า ออกร้านในงานต่าง ๆ มากขึ้น ด้านการบริหารจัดการเป็นระบบการจัดการบริหารงานระหว่างกลุ่มและชุมชนร่วมกัน โดยมีการพัฒนาเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงบ้านพระบาทห้วยต้ม และจากศูนย์วิจัยเครื่องเงิน เป็นผู้ประสานงานให้ความดูแลและช่วยเหลือ แต่จากการดำเนินงานของกลุ่มนั้นถือว่ายังไม่สามารถรวมกลุ่มกันได้อย่างเข้มแข็ง ยังมีการต่างคนต่างทำ ไปรับเอง ขายเอง แม้จะมีการรวมหุ้นกันแต่ขาดการวางแผนในการพัฒนากลุ่มร่วมกัน ซึ่งการทำเครื่องเงินปัจจุบันเป็นการทำตามรายการที่สั่งเข้ามา ต้อง

รับเร่งทำตามออร์เดอร์ที่สั่งมา ทำให้ขาดการพบปะพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ การขายในรูปแบบกลุ่มทำให้ได้รับเงินช้า กว่าขายผลิตภัณฑ์ได้ต้องใช้เวลา สภาพเศรษฐกิจปัจจุบันที่มีอัตราค่าครองชีพที่สูงขึ้น และต้องใช้จ่ายด้วยเงิน ทำให้การขายเองตามออร์เดอร์ที่ไปรับมาไม่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกมากกว่า เนื่องจากทำเสร็จก็ได้รับเงิน แม้จะค่อนข้างน้อย แต่ได้ตามที่ส่งงานไปให้ การรวมกลุ่มเป็นเพียงการรองรับการยอมรับ มีบางส่วนที่ออกงานและแสดงจำหน่ายในศูนย์ฯ แต่การจัดการกลุ่มให้เข้มแข็งเป็นระบบมากขึ้น หวังว่าจะมีการพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อทบทวนทักษะ รูปแบบการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเงิน การตลาดที่ผ่านมาของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินในงามพระบาทห้วยต้ม

เส้นทางทำเครื่องเงินชุมชนพระบาทห้วยต้ม

ปี พ.ศ. 2513 ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงจากตำบลแม่ตื่นอำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ได้พากันอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ใกล้อารามพระบาทห้วยต้มจำนวน 13 ครอบครัว 65 คน และเริ่มมีการทำเครื่องเงินการตีเครื่องเงินของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงชุมชนพระบาทห้วยต้มเริ่มต้นมาจากอาจารย์จำโพและอาจารย์หม่อดา ได้แลกเปลี่ยนสินค้าแล้วได้จดจำวิธีการตีมาจากประเทศพม่า หลังจากนั้นได้รับการถ่ายทอดจากหลวงปู่ครูบาวงค์ในการทำยอดฉัตร โดยเริ่มจากการนำทองเหลืองมาทำหัวใจพระพุทธรูป ซึ่งใช้เงินแถบ (เป็นเงินรูปของอินเดีย มีค่าของเงินประมาณ 80%) เพื่อบรรจุในองค์พระพุทธรูป ต่อมาจึงเริ่มทำเป็นเครื่องประดับแต่อย่างยังไม่มีมารวมกลุ่มกันทำจึงทำให้ต่างคนต่างทำและต่างคนต่างขาย

กลุ่มทำเครื่องเงินชุมชนพระบาทห้วยต้มเริ่มทำตั้งแต่ปี พ.ศ.2524 เนื่องจากชุมชนพระบาทห้วยต้มเป็นชุมชนกะเหรี่ยง นิยมใส่เครื่องเงินและมีฝีมือในการทำเครื่องเงิน มีลวดลายที่สวยงามและมีอัตลักษณ์เป็นของตนเอง จึงได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังมีพ่อค้าคนกลางจากที่อื่นมารับซื้อเพื่อไปจำหน่ายผลิตภัณฑ์ จึงทำให้ชุมชนมีอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำเครื่องเงินจึงได้รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มทำเครื่องเงินขึ้นมาเพื่อต่อรองราคาเม็ดเงินที่จะนำมาทำสร้อยเงิน และต่อรองราคาผลิตภัณฑ์สินค้าให้ได้ในราคาที่เหมาะสมไม่ถูกพ่อค้าคนกลางเอาเปรียบ

ปี พ.ศ.2547 ต่อมา ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงพระบาทห้วยต้มได้จัดตั้งที่หมู่ที่ 9 จึงได้เป็นผู้รวบรวมสมาชิกกลุ่มให้มีโอกาสมาแลกเปลี่ยนกันว่ามีปัญหาอะไรบ้างและจะมีวิธีจัดการกับปัญหานั้นอย่างไรและได้อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่ม อีกทั้งยังมีหน่วยงานจากสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง(องค์การมหาชน) ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณ ให้กับทางกลุ่ม รวมถึงจัดทำตราสัญลักษณ์ (โลโก้) ของกลุ่มและจะจัดทำเว็บไซต์เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านอินเทอร์เน็ตอีกด้วย

ปี พ.ศ.2544 ส่งเสริมให้ความรู้ในการรวมกลุ่มกันทำเครื่องเงินรวมถึงไปถึงการรวบรวมสมาชิกกลุ่มให้รวมกลุ่มกันทำเพื่อต่อรองราคาของผลิตภัณฑ์และเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนราชการ

ปี พ.ศ.2555 สำนักงานสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงร่วมกับโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม ได้ส่งเสริมให้จัดทำและจดสิทธิบัตร วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินพระบาทห้วยต้มเพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ ชุมชนสู่ตราสินค้าเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม

ปี พ.ศ.2556 เนื่องจากตำบลนาทรายกำลังดำเนินงานเกี่ยวกับตำบลสุขภาวะจึงได้คัดเลือกกลุ่ม เครื่องเงินเป็นแหล่งปฏิบัติการเรียนรู้พร้อมที่จะถ่ายทอดให้กับผู้สนใจทั่วไปได้เข้าไปเรียนรู้และศึกษางานการ ทำเครื่องเงินของกลุ่มทำเครื่องเงินชุมชนพระบาทห้วยต้ม

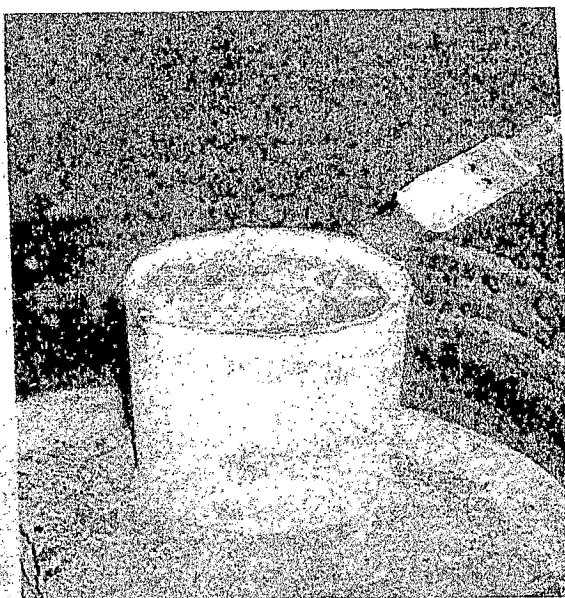
การทำเครื่องเงินในชุมชนบ้านพระบาทห้วยต้ม มีอาจารย์จำโพ เป็นผู้ริเริ่มทำเครื่องเงินเป็นบุคคลแรก โดยอาศัยความรู้เดิมที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษโดยเริ่มจากการทำทองเหลืองเพื่อทำยอดฉัตร การทำ หัวใจพระพุทธรูปที่จะต้องใช้เงินแถบ (เป็นเงินรูปของอินเดีย มีค่าของเงินอยู่ประมาณ 80% หาซื้อได้ในพื้นที่ จังหวัดตาก) ซึ่งทำการหัวใจพระพุทธรูป จะทำเพื่อบรรจุในพระพุทธรูป และต่อมาก็ได้ทำเครื่องเงินเพื่อเป็น อาชีพเสริม ซึ่งอุปกรณ์การทำเครื่องเงินในอดีตยังไม่ทันสมัยและมีเพียงไม่กี่ชนิด และการผลิตสินค้าแต่ละชิ้น ใช้เวลานาน แต่ในปัจจุบันอุปกรณ์การทำเครื่องเงินทันสมัย การผลิตสินค้าใช้เวลาน้อยลงและผลิตได้สินค้ามาก ขึ้น ซึ่งกระบวนการทำเครื่องเงินนั้น เมื่อได้เงินแถบมากก็นำไปหลอมให้เป็นแท่ง จากนั้นก็ทำตามขั้นตอนจน ได้เครื่องเงินที่เป็นแบบสำเร็จรูป ในช่วงแรกๆ การทำลวดลายจะเป็นลายแบบสมัยโบราณ อาทิเช่น ลายพด ดัวง จารัษกาลที่ 5-6 ลาย สมัยลัวะ - ละว้า และได้ปรับปรุงเป็นลายชาวเขา ลายเม็ดพุท ตะกร้อ เม็ดเตี๋ย กันหอย เม็ดถั่ว ลูกประ ตีเหลี่ยม ใส่ไก่ เม็ดข้าว ฯลฯ จากความอดทนและความพยายามในการคิดค้นลาย ใหม่ๆ ทำให้เครื่องเงินของบ้านพระบาทห้วยต้มมีการพัฒนาลายขึ้นอย่างต่อเนื่อง และได้รับความยอมรับ จากตลาด ผู้ซื้อ โดยมีการพัฒนาลายขึ้นใหม่เป็นรูปปลา ผีเสื้อ ลายดอกไม้ เป็นต้น ปัจจุบันหมู่บ้านพระบาท ห้วยต้มที่มีอาชีพทำเครื่องเงินมีทั้งหมด 350 ครอบครัว หมู่บ้านที่มีอาชีพทำเครื่องเงินมากที่สุด คือ หมู่บ้าน หนองบอน หมู่ 11 รองลงมา คือ หมู่ 14 เค้นทรายมูล หมู่ 18 บ้านหนองเกียง หมู่ 13 บ้านหนองนา หมู่ 12 บ้านเด่นยางมูล และหมู่ 8 บ้านพระบาทห้วยต้ม

ขั้นตอนในการทำเครื่องเงิน

การผลิตเครื่องเงินในอดีต จะใช้วัสดุในการผลิตที่ทำด้วยมือไม่มีเครื่องจักรเข้ามาใช้ในการผลิตเลย ทำ ให้ผลผลิตที่ได้มีน้อยมากไม่คุ้มกับการลงทุนและนำไปจำหน่าย เพราะผลิตไม่ทันต่อผู้บริโภค ต่อมาได้นำเข้า เครื่องจักรมาใช้ในการผลิต เช่น เครื่องรีดแผ่นเงิน เครื่องฟั่น ฯลฯ เป็นต้น ทำให้การผลิตมีมาตรฐานและผลิต ได้มากตามความต้องการของตลาด และผู้บริโภคซึ่งการทำเครื่องเงินจะมีกระบวนการทำงานอยู่ 6 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การหลอมเม็ดเงิน

นำเม็ดเงินมาหลอมโดยใส่ลงในเบ้าหลอมที่เตรียมไว้ แล้วหลอมโดยใช้ความร้อนจากแก๊สจะทำให้ เม็ดเงินละลาย ในการหลอมเม็ดเงิน นั้นมีข้อระวังคือขณะที่หลอมไม่ควรให้เศษผงเข้าไป

ขั้นตอนที่ 2 การทำแท่งเงิน

นำเงินที่หลอมแล้วเทลงแม่พิมพ์ เช่น กระบอกไม้ไผ่ หรือคนโท รอให้เงินแข็งตัว จะใช้เวลาประมาณ 2 นาที เมื่อแท่งเงินแข็งตัวแล้ว นำเงินออกจากแม่พิมพ์ และนำไปแช่น้ำเปล่าเพื่อให้คลายความร้อนก็จะได้เงินเป็นแท่งพร้อมที่จะนำไปตี

ขั้นตอนที่ 3 การตีหรือการรีด

นำแท่งเงินมาทำการตีหรือการรีดเงินให้ได้ตามลักษณะของการใช้งาน เช่น การทำจี้ การทำเป็นเม็ดข้าวหรือการทำเป็นเม็ดทรายจะรีดให้เป็นแผ่นแล้วใช้กรรไกรตัดเป็นเส้นตามขนาดที่ต้องการ

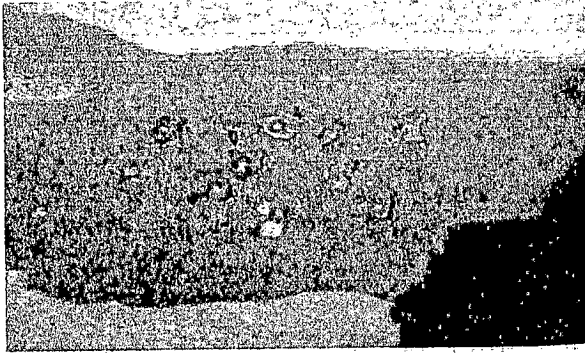
ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบลวดลาย

เมื่อได้เงินที่รีดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ทำการออกแบบลวดลายของเครื่องเงินตามที่ต้องการ เช่น การทำจี้ จะนำแผ่นเงินมาเขียนเป็นลวดลายตามที่ต้องการ ใช้กรรไกรตัดตามรูปแบบ ตอกลวดลายและตกแต่งให้สวยงาม

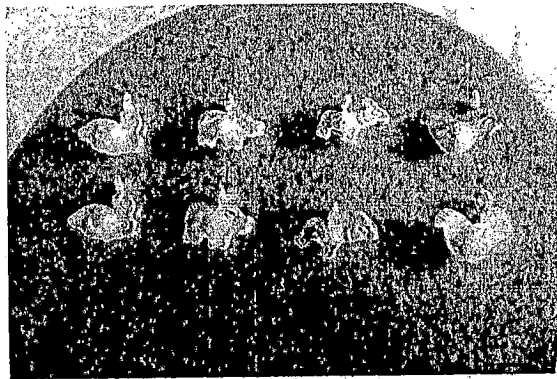
ขั้นตอนที่ 5 การทำความสะอาดและลงดำ

ทำความสะอาดเครื่องเงินที่ทำสำเร็จรูปแล้ว โดยแช่น้ำกรดเพื่อกัดรอยเชื่อมและเพื่อให้เงินขาวสะอาดอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นแช่ไฮเตอร์เพื่อทำการลงดำ

ขั้นตอนที่ 6 การขัดเงา

เมื่อทำการแช่ไฮเตอร์เสร็จเรียบร้อยแล้วนำไปขัดโดยใช้ผงซักฟอกขัด เพื่อให้เครื่องเงินเป็นเงาและใสขึ้น เครื่องเงินที่ได้ก็จะสวยงามขึ้น

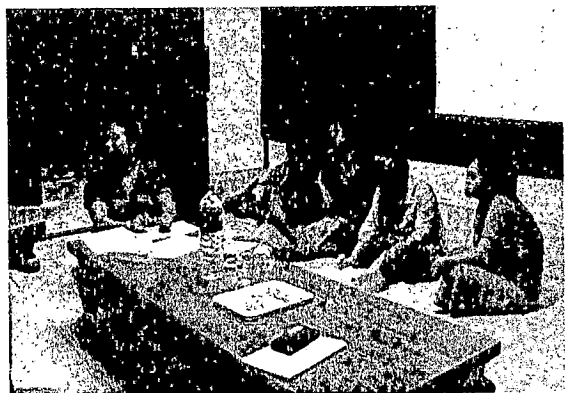
การทบทวนผู้รู้ทักษะ รูปแบบของเครื่องเงินแต่ละคน

การเก็บรวบรวม และการทบทวนเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้มได้มีการแบ่งหน้าที่กันหลังจากที่มีการอบรมทักษะนักวิจัย ให้นักวิจัยแต่ละคนที่ได้มอบหมายแต่ละประเด็นไปสัมภาษณ์ผู้รู้ในเรื่องที่ตนเองรับไปแล้ว โดยการสัมภาษณ์ผู้รู้และคนทำเครื่องเงินในชุมชนพระบาทห้วยต้ม ในประเด็นต่อไปนี้

1. ชื่อ - สกุล
2. ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์
3. วัน/เดือน/ปีเกิด
4. ตำแหน่งในชุมชน
5. อาชีพหลัก/อาชีพรอง
6. องค์ความรู้ / ความถนัด/ความเชี่ยวชาญ
7. ได้รับการถ่ายทอดอย่างไร
8. ผลิตภัณฑ์/ลวดลาย

9.แหล่งวัตถุดิบ / ตลาด

10. ปัญหา/ความต้องการ/ข้อเสนอแนะ และอื่นๆ

การดำเนินการสัมภาษณ์ได้มอบหมายนักวิจัยที่เป็นเยาวชนเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้ทำเครื่องเงินทั้งหมด จำนวน 40 ราย ใน 8 หมู่บ้านที่ทำเครื่องเงิน ได้แก่ หมู่ที่ 8,9,11,12,13,14,18 และหมู่ที่ 21 แบ่งเป็น หมู่ 8 จำนวน 10 ราย หมู่ที่ 9 จำนวน 1 ราย หมู่ที่ 12 จำนวน 1 ราย หมู่ที่ 13 จำนวน 1 ราย หมู่ที่ 14 จำนวน 13 ราย และหมู่ที่ 21 จำนวน 2 ราย การสัมภาษณ์จะสัมภาษณ์ผู้ทำเครื่องเงินที่ทำอยู่ในปัจจุบันและได้เลิกทำเครื่องเงินไปแล้วเพื่อใช้ประกอบข้อมูลในการทำวิจัยดังนั้นข้อมูลรายละเอียดของผู้ทำเครื่องเงินแต่ละรายมีดังนี้

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลการทำเครื่องเงินแยกตามบ้านหมู่บ้าน แสดงตามตารางดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	อายุ/ปี
1	นายจิณณ์ ทองดีเลิศสกุล	368/1 ม.8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	48 ปี
2	นายเยพอ พรสุชี	379/1 ม.8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	41
3	นางพิมพิลา เขียวขจีไพร	318/1 ม.8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	30
4	นางนงลักษณ์ รุ่งปลายฝน	371/2 ม. 8 ต.ทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
5	นางภาวณา แม่ลานนิยม	472/3 ม.8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	33
6	นายพทุธเย รุ่งปลายฝน	371/2 ม.8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	38
7	นางสมบุญ ลั่นทมทอง	358/2 ม.8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	36
8	นางขวัญตา ปริญญารัตน์	382/1 ม.8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
9	นางมือเวย ทะเลทวีทรัพย์	321/1 ม.8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
10	นางขวัญตา ปริญญารัตน์	382/1 ม.8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
11	นางมีวา ธารสุขวรรณรี	31/1 ม.9 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
12	นางเยะแะ ขจรเกียรติสกุล	2/1 ม.11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
13	นางสุแปะ นอแก้ว	11/1 ม.11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	อายุ/ปี
14	นางสุจันทร์ ธารารีนฤดี	89 ม.11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
15	น.ส.สมัญญา แสนปรีดากร	14 ม.11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
16	นางศิริพร ธารสุขสมาน	97/1 ม.11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
17	นายธีระ วรกีจเจริญวงศ์	26/1 ม.11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
18	นายประสิทธิ์ สุขนอมใจ	46 ม.11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
19	นายปรีชา ชูทรัพย์เจริญ	54 ม.1 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
20	นางพรชนก บำรุงบรรพชา	94 ม.11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
21	นายสุธิพงษ์ วงศ์ฤทัยเจริญ	47/2 ม.11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
22	นางมณฑการ รินลีเฉลิม	42 ม.12 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
23	นางอุมาพร ศรีพร	57/1 ม.2 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
24	นางหทัยทิพย์ อัครเดชกุล	68 ม.13 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
25	นางมื่ออิทุ ผ่าพิทักษ์มณี	12 ม.14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
26	นายเอกพจน์ ผ่าพิทักษ์มณี	14 ม.14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
27	นายสมภพ สุภาชีเลิศพนากุล	23/1 ม.14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
28	นายอานพ สีนธรรณกุล	13 ม.14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
29	นายเอกชัย ดำรงวงศ์ตระกูล	123 ม.14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
30	นายอดิศักดิ์ จงจิตเจริญชัย	53/2 ม.14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
31	นางอารี ขาญชัยสมสิน	53/1 ม.14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
32	นายพาดิศา ฤทธาพนารักษ์	10/1 ม.14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
33	นางดลรยา แม่ลานนิยม	53/4 ม.14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
34	นางเจริญสุข กาญจศิริขจร	69/1 ม.4 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
35	นางเจษฎา ล่องธารา	43 ม.14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
36	น.ส.วรภาคนันท์ ผ่าพิทักษ์มณี	12 ม.14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	๒๓
37	นางมะลิละ ชือสัตย์กตัญญู	ม.18 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
38	นางเม็กโพ นาทรายการวรรณ	147 ม.18 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	
39	นายทีคา ขวัญปฐพีเลิศ	30/2 ม.21 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน	

1.นายจิณณ์ ทองดีเลิศสกุล อายุ 48 ปี อยู่บ้านเลขที่ 384/1 หมู่ที่ 8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน
ตำแหน่งในชุมชน ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ส.อบต. อาชีพหลัก ทำการเกษตร อาชีพรอง ทำเครื่องเงิน องค์
ความรู้การทำเครื่องเงิน เริ่มจากการไปเป็นลูกจ้างอบต.นุติหมู่ที่ 18 ต.นาทราย เป็นเวลา 5-6 เดือน หลังจาก
นั้นก็มาทำเป็นของตัวเอง ในปี 2544 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งช่วงที่ทำเครื่องเงิน ราคาเม็ดเงินอยู่ที่ 6,000-7,000

บาทจะได้กำไรดีในสมัยนั้นเพราะเม็ดเงินราคาถูก ซื้อเม็ดเงินเอง และขายไปก็ไล่ให้แก่พ่อค้าที่เชียงใหม่จะได้ในราคาที่แพงกว่าเหมือนเทียบกับปัจจุบันที่พ่อค้าเอาเม็ดเงินให้แล้วคิดค่าแรง กรรมละ 2 บาท รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ทำ ได้แก่ จี๊ แหวน ตะข้อ ลวดลายเป็นรูปดอกไม้ ผลิตภัณฑ์ที่ขายดี ส่วนใหญ่เป็นตะข้อ แหล่งวัตถุดิบซื้อจากร้านทองเชียงใหม่ เช่น ร้านทองช้างดาว ฯลฯ เป็นต้น การตลาดขายให้กับพ่อค้าคนกลางที่เชียงใหม่ เช่น ร้านน้องส้ม ร้านอาหรับ ฯลฯ สำหรับปัญหาการเงินส่วนใหญ่ในปัจจุบันเป็นเรื่องของค่าแรงที่มีราคาถูก ประกอบการเม็ดเงินราคาไม่คงที่ ไม่มีตลาดเป็นของตนเองต้องพึ่งพิงตลาดเชียงใหม่เป็นหลัก ซึ่งเคยคิดจะรวมกลุ่มหลายครั้งไม่ประสบผลสำเร็จ สาเหตุเกิดจาก ความสามัคคีของคนทำเครื่องเงิน เพราะคนทำเครื่องเงินส่วนใหญ่มีฐานะแตกต่างกัน คนที่มีฐานะดีจะมีเงินสำรองในการซื้อเม็ดเงิน ส่วนคนที่ฐานะปานกลางถึงยากจนจะไม่มีเงินทุนสำรองเพราะการทำเครื่องเงินจะหมุนเงินเร็ว หรือซื้อมาขายไป คนที่ไม่มีเงินไม่สามารถกักตุนเม็ดเงินได้ ทำให้กลายเป็นปัญหาไม่สามารถรวมกลุ่มได้ อีกทั้ง เกิดปัญหาการขายตัดราคา การลอกเลียนแบบกัน ทำให้ส่งผลกระทบต่อคนทำเครื่องเงินโดยภาพรวมในชุมชนพระบาทห้วยต้ม ทั้ง 10 หมู่บ้าน สำหรับการถ่ายทอดความรู้การทำเครื่องเงินส่งต่อให้ลูกหลานหรือไม่ อบต.จิณฉิม กล่าวว่า คงจะไม่สืบทอดต่อเนื่องจากการทำเครื่องเงินปัจจุบันได้ค่าแรงถูก ไม่คุ้มกับการลงทุน อีกทั้งทำให้สุขภาพเสีย ปัญหาทางสายตา เพราะเป็นเงินละเอียดต้องใช้สายตามาก

2.นายเยพอ พรสุชี เกิดเมื่อวันที่ 5 เดือนมีนาคม 2515 ปัจจุบันอายุ 43 ปี อยู่บ้านเลขที่ 379/1 หมู่ที่ 8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน โทร. 088-4173239 ตำแหน่งในชุมชน เป็นลูกบ้าน อาชีพหลัก คือ การทำเครื่องเงิน อาชีพรอง มีร้านขายของชำเป็นของตนเอง องค์ความรู้ที่ได้รับการทำเครื่องเงิน ระยะแรกเป็นลูกจ้างให้กับคนชุมชน ก่อนหลังจากนั้น ก็มาทำของตนเอง แหล่งวัตถุดิบเม็ดเงินซื้อจากร้านทองที่เชียงใหม่ รูปแบบผลิตภัณฑ์ ได้แก่ จี๊ สร้อยคอ กำไล ต้มหู โดยลวดลาย ได้แก่ ลายดอกไม้ ฝีเสื้อ แผลงปอ ปลา และช้าง ตลาดเมื่อทำเสร็จจะส่งให้พ่อค้าเชียงใหม่ ปัญหาการทำเครื่องเงินเป็นเรื่องสุขภาพ

3.นางพิมพิลา เขียวขจีไพร เกิดเมื่อวันที่ 27 เดือนกรกฎาคม 2528 ปัจจุบันอายุ 30 ปี อยู่บ้านเลขที่ 318/1 หมู่ที่ 8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน โทร. 088-5445519 ตำแหน่งในชุมชนเป็นลูกบ้าน อาชีพหลัก ทำเครื่องเงิน อาชีพรอง ทำการเกษตร องค์ความรู้การทำเครื่องเงินมาจากการเป็นลูกจ้างของคนในชุมชนหลังจากนั้นก็มาทำเป็นของตัวเองโดยทำแบบเองและไปเสนอแบบให้กับพ่อค้าที่ตลาดเชียงใหม่แหล่งวัตถุดิบมาจากร้านช้างดาวจังหวัดเชียงใหม่ และส่งขายที่ร้านอาหรับ ร้านซิลเวอร์เชียงใหม่ ฯลฯ ความถนัดหรือรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ทำส่วนใหญ่ แหวน กำไล โดยลวดลายส่วนใหญ่เป็น ใบไม้ ปลา ดอกไม้ปัญหาการทำเครื่องเงินส่วนใหญ่ เป็นเรื่อง ลูกจ้างไม่ครบในแต่ละวันทำให้การผลิตออเดอร์ล่าช้า หรือต้องทำงานล่วงเวลาเพิ่มขึ้นเพราะจะต้องรบส่งให้ร้านตามเวลาที่กำหนด การทำเครื่องเงินคิดว่าจะถ่ายทอดให้ลูกต่อไป เนื่องจากเป็นอาชีพหลักของครอบครัว

4.นางนงลักษณ์ รุ่งปลายฝน อายุ 34 ปี อยู่บ้านเลขที่ 371/2 หมู่ 8 ต.ทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ตำแหน่งในชุมชนเป็นลูกบ้าน อาชีพหลักคือการทำเครื่องเงิน การเกษตรไม่ได้ทำเนื่องจากไม่มีพื้นที่ทางการเกษตร การทำเครื่องเงิน ได้เรียนรู้จากน้าก่อนโดยเป็นลูกจ้างนำ 4 – 5 ปี จึงแยกมาทำเป็นของตัวเอง เมื่อปี 2550 เป็นระยะเวลา 8 ปี รูปแบบผลิตภัณฑ์ สร้อยคอหกลี้นม ลายหกลี้นม รูปแบบนำมาจากน้า

การตลาดขายให้พ่อค้าเชียงใหม่ ขายเป็นเส้นๆละ 100-170 ขึ้นอยู่กับขนาดของสร้อย ซึ่งการสั่งออเดอร์ลูกค้า จะประจำทุกเดือน อาทิตย์ 2-3 กิโลกรัม และคิดว่าจะมีการถ่ายทอดการทำเครื่องเงินสู่ลูกหลานต่อไป เนื่องจากเป็นอาชีพหลักของครอบครัว

5.นางภาวนา แม่ตานนิยม อายุ 33 ปี อยู่บ้านเลขที่ 472/3 หมู่ที่ 8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ตำแหน่งในชุมชนเป็นลูกบ้าน อาชีพทำเครื่องเงิน โดยได้รับการสืบทอดการทำเครื่องเงิน จากบิดามารดา โดยเริ่มทำตั้งแต่ตั้งอายุได้ 18 ปี และทำจนถึงปัจจุบัน เป็นระยะเวลา 16 ปี ลวดลายเครื่องเงินที่ทำเน้นเป็นลาย ดอกไม้ ลายปลา และรูปแบบส่วนใหญ่ เป็นแหวน กำไล จี้ ต่างหู การออกแบบลวดลายต่างๆ จะออกแบบ เองแล้วเอาแบบไปเสนอให้กับพ่อค้าที่เชียงใหม่ แล้วทำตามออเดอร์ที่พ่อค้าเชียงใหม่สั่งทำ สำหรับปัญหา อุปสรรคในการทำเครื่องเงินส่วนใหญ่เป็นเรื่องของราคาเม็ดเงินไม่คงที่ และรูปแบบลวดลายเป็นรายที่ละเอียด ทำให้ทำช้าส่งพ่อค้าไม่ทัน เพราะสินค้าบางชิ้นมีความละเอียดสูง ซึ่งแนวทางแก้ไขที่ผ่านมาขอขยายเวลาใน การทำเพิ่มขึ้นและเพิ่มค่าใช้จ่ายให้ลูกจ้าง หรือส่งมอบให้กับพ่อค้าล่าช้าไป สำหรับตลาดส่งที่ตลาดเชียงใหม่ เช่นร้านอาหาร ร้านช่างดาวเชียงใหม่เป็นต้น สำหรับการทำเครื่องเงินตนเองเป็นรุ่นที่สามที่ได้รับการถ่ายทอด จากพ่อ

6.นายเอกภพ เผ่าพิทักษ์มุณี อายุ 34 ปี อยู่บ้านเลขที่ 12 หมู่ที่ 14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน โทร.090-4655836 ตำแหน่งในชุมชนเป็นลูกบ้าน อาชีพหลัก ทำเครื่องเงิน อาชีพรอง ทำการเกษตร การทำ เครื่องเงินได้รับการถ่ายทอดมาจากพ่อ นายวาแสบ เผ่าพิทักษ์มุณี พ่อทำเครื่องเงินเป็นรุ่นที่สาม เริ่มทำ เครื่องเงินประมาณปี พ.ศ. 2543 และได้มีการถ่ายทอดความรู้การทำเครื่องเงิน ให้กับรุ่นลูก ซึ่งรูปแบบ ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ เป็นกำไล แหวน สร้อยคอ จี้ โดยลวดลายที่ใช้ส่วนใหญ่ ลายหุบ ดอกไม้ ใบไม้ ปลา และช่างตลาดที่ส่งส่งร้านช่างดาว ร้านอาหาร เป็นต้นเพราะการตลาดจะเสนอแบบต่างๆให้ลูกค้าลูกค้าสนใจ ก็จะสั่งทำ ซึ่งตลอดระยะเวลา การทำเครื่องเงินตั้งแต่รุ่นพ่อแม่ นั้นรูปแบบเครื่องเงินของครอบครัวยังเป็นที่ยอมรับ ของตลาดอยู่แต่ตัวเราไม่ได้ทำการตลาดเองแต่ผ่านพ่อค้าคนกลาง และส่วนใหญ่คนในชุมชนจะรับจ้างทำ มากกว่าเพราะได้เงินเร็ว ปัญหาส่วนใหญ่ราคาเม็ดเงินไม่คงที่

7.นายพอหุส รุ่งปลายฝน อายุ 38 ปี อยู่บ้านเลขที่ 371/2 หมู่ที่ 8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน เบอร์ โทรติดต่อ 085-6537783 ทำเครื่องเงินประมาณสิบกว่าปี การทำเครื่องเงินเริ่มจากการไปเป็นลูกจ้างของคน ในชุมชนหรือจากญาติพี่น้องที่ทำเครื่องเงินด้วยกัน หลังจากนั้นก็มาทำของตนเอง ลวดลายรูปแบบส่วนใหญ่ เป็นสร้อยคอแบบสามเหลี่ยม หกเหลี่ยม เน้นสร้อยคออย่างเดียว ลวดลายได้ออกแบบเอง รูปแบบนี้ ไม่ค่อยมี คนทำมากส่วนใหญ่จะเป็นตระกูลของตนเองที่ทำ และไม่มีปัญหาในการผลิตเนื่องจากรับจ้างทำเป็นออเดอร์ และขายเป็นเส้น ขายราคาเป็นจะได้ราคาดีกว่าเป็นกรัม ส่วนตลาดส่งให้พ่อค้าที่เชียงใหม่ การทำเครื่องเงินคิด ว่าจะมีการถ่ายทอดให้ลูกหลานต่อไป เพราะ ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร ดังนั้นการทำเครื่องเงินถือเป็นอาชีพของ ตนเอง

8.น.ส.พิมพ์ลา เขียวขจีไพร อยู่บ้านเลขที่ 318/1 หมู่ที่ 8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 30 ปี ทำเครื่องเงินตั้งแต่อายุ 20ปี เริ่มทำปี พ.ศ. 2547 โดยไปเป็นลูกจ้างคนในชุมชนก่อน หลังจากนั้นก็มา ทำของตนเองรายได้ต่อเดือน 8,000 บาท การออกแบบการทำเครื่องเงินจะออกแบบเอง ลวดลายจะลาย

ดอกไม้ ใบไม้ และปลา ส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบแหวน กับสร้อยข้อมือในอนาคตคิดว่าจะมีการถ่ายทอดเพราะเป็นอาชีพหลัก

9.นายเยพอ พรสุชี อยู่บ้านเลขที่ 379/1 หมู่ที่ 8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 41 ปี ทำเครื่องเงินตั้งแต่อายุ 25 ปี รายได้จากการทำเครื่องเงินเดือนละ 20,000 บาทต่อเดือน มีการแบบเครื่องเงิน มีการออกแบบเอง ลวดลายจะเป็นลายปลา ดอกไม้ รูปแบบ เป็นจี้ แหวน กำไล รับมาทำ

10.นางมัทนากร รินลีเฉลิม อยู่บ้านเลขที่ 42 หมู่ที่ 12 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน อายุ 42 ปี เริ่มทำเครื่องเงินตอนอายุประมาณ 30 ปี รายได้เดือนละ 10,000 บาท/เดือน เริ่มต้นการทำเครื่องเงินเรียนรู้จ้างเพื่อนบ้านโดยการเป็นลูกจ้างของเพื่อนบ้านก่อนหลังจากก็ออกมาทำของตัวเอง สำหรับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเงินจะออกแบบเองจะวาดรูปลงแผ่นกระดาษก่อนแล้วทำเป็นของจริงเสนอให้พ่อค้าที่ตลาดเชียงใหม่ โดยเป็นรูปแบบ จี้ แหวน ต่างหู ลูกปัด กำไล ลวดลายเน้นรูปปลา ลูกปัด พดด้วง การสืบทอดเครื่องเงินคงไม่สืบทอดต่อไปเพราะการทำเครื่องเงินจะต้องนั่งนานๆ ทำให้สุขภาพเสีย โดยเสียสายตาด้วย สำหรับตลาด ส่งที่เชียงใหม่ กรุงเทพฯเป็นหลัก

11.นางณะแซ ขจรเกียรติสกุล อยู่บ้านเลขที่ 2/1 หมู่ที่ 11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 39 ปี เริ่มทำเครื่องเงินตอนอายุ 27 ปี มีรายได้ 2,000 บาทต่อเดือน เริ่มทำเครื่องเงินโดยไปเป็นลูกจ้างในหมู่บ้านแล้วมาทำของตนเอง ลวดลายเป็นลายใบไม้ และปลา จะทำเป็นลูกปัดอย่างเดียว การออกแบบด้วยตนเอง ซึ่งปัจจุบันทำน้อยลง เพราะปัญหาการแข่งขันและลอกเลียนแบบกัน ขายตัดราคากันทำให้การสั่งสินค้าน้อยลง ส่วนการตลาดส่งพ่อค้าที่เชียงใหม่ ในอนาคตจะไม่สืบทอดต่อไปเพราะไม่มั่นคง

12.นางสุปะ นอแก้ว บ้านเลขที่ 11/1 หมู่ที่ 11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 36 ปี เริ่มทำเครื่องเงินอายุ 23 ปี เรียนรู้วิธีการทำด้วยตนเอง ไม่มีใครสอนหรือไปรับจ้างของใคร การออกแบบก็จะออกแบบเอง ลวดลายเป็นสามเหลี่ยม ลูกปัดคำ จี้ รูปแบบลูกปัด จี้ สร้อยคอ แหวนเป็นหลัก ตลาดส่งที่เชียงใหม่ ปัญหาการทำเครื่องเงิน ค่าเงินไม่นิ่งและขึ้นลงบ่อย และไม่สืบทอดให้ลูกหลานต่อไปเพราะไม่มั่นคง และเสียสุขภาพโดยเฉพาะสาย

13.นางสุจันทร์ ธารารัตนฤติ บ้านเลขที่ 89 หมู่ที่ 11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน โทร. 093-2650027 ปัจจุบันอายุ 57 ปี เริ่มทำเครื่องเงินตั้งแต่อายุ 23 ปี การทำเครื่องเงินออกแบบเองเอาแบบมาจากของโบราณ เช่นลายพดด้วงและแบบใหม่จะเป็นลายดอกไม้ รูปแบบเป็นสร้อยคอ แหวน กำไล จี้ ตลาดที่ส่ง เชียงใหม่ และกรุงเทพฯ การทำเครื่องเงินส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องสุขภาพ เช่นใช้สายตามาก และที่สำคัญราคาเม็ดเงินไม่คงที่ ในอนาคตจะมีการถ่ายทอดให้หลานต่อไปเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาของตนเองและอนุรักษ์ไว้ให้คงอยู่

14.น.ส.วรกานต์ เผ่าพิทักษ์มุณี อยู่บ้านเลขที่ 12 หมู่ที่ 14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ ๒๓ ปี เพิ่งเริ่มทำเครื่องเงินปีนี้เป็นปีแรก โดยได้อาศัยความรู้การทำเครื่องเงินจากพ่อแม่ เพราะพ่อแม่ทำเป็นรุ่นที่สอง ปัจจุบันพ่อกับแม่ไม่ได้ถ่ายทอดให้พี่น้องทำต่อยอด รายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 5,000 บาท ลวดลายเป็นจี้ซึ่งแบบพัฒนาการจากของเดิมที่พ่อแม่ทำไว้ แต่ปรับเปลี่ยนลวดลายบ้าง และบางครั้งก็คิดแบบเพิ่มเอง และตลาดส่วนใหญ่ส่งตลาดที่เชียงใหม่ ในอนาคตจะมีการสืบทอดหรือไม่ยังไม่แน่ใจเพราะกำลังเริ่มทำเป็นปีแรก

15.น.ส.สัมมัญญา แสนปริตากร อยู่บ้านเลขที่ 14 หมู่ที่ 11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 28 ปี เริ่มทำเครื่องเงินตอนอายุได้ 25 ปี โดยองค์ความรู้ได้รับการสืบทอดจากพ่อแม่ มีรายได้เดือนละ 3,000 บาท ลวดลายเป็นลาย ห้าเหลี่ยม สามเหลี่ยม และหกเหลี่ยม เป็นรูปแบบลูกปัดอย่างเดียว การออกแบบนอกจากได้รับการถ่ายทอดจากพ่อ แม่แล้ว ยังมีการออกแบบใหม่เพิ่มและแบบคิดเอง ตลาดที่ส่งเชียงใหม่จุดเดียว อนาคตคิดว่าจะมีการสืบทอดให้ลูกหลานต่อไปเพราะไม่ได้ทำการเกษตร

15. นางโม่ละโ๊ะ ชื่อสัตว์กัตถัญญ อยู่หมู่ที่ 18 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 46 ปี เริ่มทำเครื่องเงินตอนอายุประมาณ 30 ปี มีรายได้ต่อเดือน 40,000 บาท เพราะช่วงที่เริ่มทำใหม่ๆเม็ดเงินยังมีราคา ถูกและคนทำยังไม่มาก ปัญหาไม่ค่อยมีทำมาก คู่แข่งน้อย ยังไม่มีปัญหาการขายตัดราคาหรือลอกเลียนแบบกัน ทำให้ได้กำไรดี ปัจจุบันรายได้เหลือเดือนละ 10,000 บาท ต่อเดือน เนื่องจากเม็ดเงินราคาสูงขึ้นและไม่คงที่ มีการลอกเลียนแบบ ขายตัดราคากัน ส่วนรูปแบบลวดลายเป็นลูกปัด ลายพุดดั่ง ลายปลา รูปแบบเป็นแหวน ส่วนใหญ่ ตลาดที่ส่งคือตลาดเชียงใหม่ ปัญหาจากการทำเครื่องเงินการถูกพ่อกดราคา ในอนาคตจะมีการสืบทอดให้รุ่นลูกหรือหลานต่อไปหรือไม่ ยังไม่แน่นอน เนื่องจากเม็ดที่มีราคาสูงขึ้น และมีการทำน้อยลงเรื่อยๆ

16. นางแมกโพ นาทรายการวรรณ อยู่บ้านเลขที่ 147 หมู่ที่ 18 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน เริ่มทำเครื่องเงินตั้งแต่อายุ 30 ปี มีรายได้เดือนละ 10,000 บาท เริ่มทำเครื่องเงินโดยเรียนรู้จากเพื่อนบ้าน และตัวเองก็คิดแบบเองเพิ่มขึ้น ลวดลายส่วนใหญ่เป็นลายใบไม้ ลายดอกไม้ รูปแบบเป็นจ้อยอย่างเดียว ตลาดส่งที่ เชียงใหม่เป็นหลักปัจจุบันตนเองไม่ได้ทำแล้วส่งต่อให้ลูกหลานทำต่อ เนื่องจากตามองไม่ค่อยเห็นจึงเลิกทำ

17. นางศิริพร ธารสุขสมาน อยู่บ้านเลขที่ 97/1 หมู่ที่ 11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 48 ปี เริ่มทำเครื่องเงินตั้งแต่อายุได้ 28 ปี ทำมาประมาณ 20 ปี มีรายได้จากการทำเครื่องเงิน 7,000 บาทต่อเดือน โดยเรียนรู้การทำเครื่องเงินจากเพื่อนบ้านลวดลายต่างๆจะมีการออกแบบเอง รูปแบบเม็ดปัดคำ และสร้อยคอ มีออเดอร์จากเชียงใหม่ตลอดทำให้ไม่มีปัญหาอะไรมาเพราะแบบทำได้ง่าย ในอนาคตอยากสืบทอดให้ลูกต่อไป

18.นายเอกพจน์ เผ่าพิทักษ์มุณี อยู่บ้านเลขที่ 14 หมู่ที่ 14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 27 ปี เริ่มทำเครื่องเงินโดยพ่อเป็นผู้ถ่ายทอดให้ เพราะรุ่นตาเป็นรุ่นแรกที่ทำเครื่องเงิน และได้ถ่ายทอดให้แม่ จนถึงรุ่นของตนเอง ระยะทำกับพ่อแม่ หลังจากนั้นก็แยกมาทำของตนเองบริหารจัดการเอง ทำได้ประมาณ 3 ปี ลวดลายส่วนใหญ่เป็นลายพุดดั่ง ใบไม้ ดอกไม้ รูปแบบส่วนใหญ่เป็นจี้ แหวน กำไลและต่างหู จากการทำ มีรายได้ประมาณเดือนละ 10,000 บาท ต่อเดือน ร้านที่ส่งหรือเสนอ จะมีร้าน โอซิลเวอร์ อหารับ ดอยซิลเวอร์ ร้านกะเหรี่ยง ร้านอัจฉรา ร้านสุรัชย์ ร้านส้ม ร้านตะ เป็นร้านที่ผู้ผลิตเครื่องเงินห้วยต้มส่งให้เป็นประจำ การออกแบบลวดลายจะวาดลงกระดาษก่อนแล้วค่อยลงมือทำของจริง พอได้ของจริงก็จะไปเสนอร้านที่ เชียงใหม่ ปัญหาอุปสรรคในการทำเครื่องเงิน ส่วนใหญ่ทำไม่ทัน และต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแล เรื่องการตลาดให้ชุมชนเนื่องจากชุมชนทำการตลาดไม่ค่อยเก่งในครอบครัวของตนเองเครื่องเงินที่ขายดี คือ กำไลขายดีที่สุด สำหรับการสืบทอด คาดว่าจะสืบทอดให้ลูกต่อไปในอนาคต

19.นางมืออิฐ เผ่าพิทักษ์มุณี อยู่บ้านเลขที่ 12 หมู่ที่ 14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 51 ปี เริ่มทำเครื่องเงินตอนอายุ 25 ปี โดยได้รับการถ่ายทอดจากพ่อนายนิติ พ่อเป็นคนกลุ่มแรกที่เริ่มทำเครื่องเงิน

แต่ก่อนทำเครื่องเงินได้มีการเอาของเก่า เช่น เครื่องเงินเก่า จักสาน ผ้าทอไปขายที่เชียงใหม่ แล้วนักท่องเที่ยวนใจก็เลยขายไปเรื่อยๆจนของเก่าเริ่มจะหมดเลยมีแนวคิดว่าจะทำอย่างไร ช่วงที่พ่อเอาของเก่าไปขายที่เชียงใหม่ ก็จะมีหม้อดาที่ไปขายของด้วยกันจึงมีแนวคิดจะผลิตเครื่องเงินเอง เลยไปเรียนรู้การทำที่ประเทศพม่าแต่ก็ทำไม่ได้ แต่ในชุมชนสมัยก่อนจะมีช่างที่ทำเครื่องเงินอยู่สามคน คือลุงหม้อสำแพเจมื่อ แพเจควา ต่างหู แอบใส่ ปล้องยาสูบ และกำไร ลุงจำโพจะมีองค์ความรู้ เรื่องการใส่ฟันเงิน โดยใช้ลูมเนียม ทองเหลือง ทองแดงนอกจากนี้ยังมีองค์ความรู้เรื่องการเชื่อมต่างๆด้วย ส่วนลุงจำโพ มีความรู้การทำเครื่องเงินและการทำยอดฉัตร ทั้งสามคนเป็นคนกลุ่มแรกที่ทำเรื่องเงินแต่ยังไม่แพร่หลาย จนมีรุ่นพ่อของตนมีแนวคิดจะผลิตเพื่อการค้าจึงเริ่มเรียนรู้จากคนทั้งสามคนและเริ่มเป็นที่รู้จักเครื่องเงินห้วยประมาณปี พ.ศ. 2537 แต่ที่รู้จักมากและเริ่มมีการขายดีตราค่าคือรุ่นตนเอง สำหรับผลิตภัณฑ์เครื่องเงินที่ตนเองทำส่วนใหญ่จะเป็นจี้ดอกไม้ ใบไม้ ลูกปัดลายเม็ดพดด้วง กำไล ต่างหู และสร้อย รูปแบบหรือลวดลายจะอาศัยลายเก่าแบบโบราณ จากการทำเครื่องเงินมีรายได้ประมาณเดือนละ 10,000 บาท ปัจจุบันไม่ได้ทำแล้วได้ถ่ายทอดให้ลูกทำต่อ และมีทำการเกษตรแทน เพราะสายตาเริ่มจะไม่ค่อยดี เลิกทำประมาณ 5 ปี แล้ว สำหรับปัญหาที่ทำให้คนทำเครื่องเงินน้อยลง ราคาเม็ดเงินไม่คงที่ราคาขึ้นลงบ่อยเหมือนทองคำ และถูกกดราคา จึงขอฝากหน่วยงานให้เข้ามาช่วยชุมชนเรื่องการตลาด

20.นายสมภพ สุภักษ์เลิศพนากุล อยู่บ้านเลขที่ 23/1 หมู่ที่ 14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน เริ่มทำเครื่องเงินตอนอายุ 20 ปี เรียนรู้การทำเครื่องเงินจากพ่อตา (นายดีโย่ สีนทวนากุล) โดยรูปแบบบางอย่างคิดเอง ลวดลายส่วนใหญ่ เป็นลายดอกไม้ ใบไม้ สร้อยข้อมือ ข้อมแขน ทำเป็นอาชีพเสริม มีรายได้เดือนละ 6,000 บาทต่อเดือน อาชีพหลักทำการเกษตร สำหรับปัญหา ถ้าทำไม่ได้ตามแบบจะต้องกลับมาแก้ไขใหม่ ทำให้เสียเวลา อยากให้หน่วยงานช่วยเรื่องการตลาด เพราะตลาดที่ส่งส่วนใหญ่เป็นตลาดที่เชียงใหม่ส่วนการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อลูกหลานหรือไปยังไม่แน่นอน เพราะตลาดและราคาเม็ดเงิน

21.นายอานพ สีนธรรณกุล อยู่บ้านเลขที่ 13 หมู่ที่ 14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 26 ปี เริ่มทำเครื่องเงินตอนอายุ 25 ปี เรียนรู้การทำเครื่องเงินจากพ่อเป็นผู้ถ่ายทอดให้ และจากการจินตนาการ มีรายได้เดือนละ 5,000 บาท รูปแบบและลวดลายส่วนใหญ่เป็นลายปลา ผีเสื้อ ลายหุบ รูปแบบเป็นต่างๆ จี้ลูกปัด ปัญหาหลักไม่ค่อยมีออเดอร์ตลาดส่งที่เชียงใหม่ การถ่ายทอดต่อไปให้รุ่นลูกหรือไม่ ยังไม่แน่นอน

22.นางสมบุญ ลั่นทมทอง อยู่บ้านเลขที่ 358/2 หมู่ที่ 8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 36 ปี มีรายได้ 10,000 บาท ต่อเดือน เริ่มทำเครื่องเงินเมื่ออายุ 26 ปี เป็นระยะเวลา 10 ปี เริ่มทำโดยการสังเกต ไม่มีใครสอน ทำเองออกแบบเอง การออกแบบจะวาดแบบในบนกระดาษก่อนแล้วค่อยขึ้นรูปเป็นของจริง การตลาดเครื่องเงินส่วนใหญ่ตลาดส่งที่เชียงใหม่ อนาคตจะมีการสืบทอดเครื่องเงินสู่ลูกยังไม่แน่ใจ

23.นางขวัญตา ปริญญารัตน์ อยู่บ้านเลขที่ 382/1 หมู่ที่ 8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบัน อายุ 38 ปี เริ่มทำเครื่องเงินตั้งแต่อายุ 33 ปี โดยเริ่มจากการเป็นลูกจ้างของเพื่อนบ้านก่อนและเรียนรู้จากนายอดุลย์ มโนรมย์ขึ้น การออกแบบลวดลายต่างๆออกแบบเองและเอาแบบเก่ามาเป็นต้นแบบเช่น ลายพดด้วง เป็นต้น ลวดลายรูปแบบต่างๆของตนเองจะเป็นสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยมและลูกปัด ปัญหาอุปสรรคในการทำ

เครื่องเงิน ลูกค้าเป็นคนกำหนดเวลาการทำงานและไม่ค่อยมีออเดอร์สินค้าเท่าไร สำหรับการสืบทอดได้มีการถ่ายทอดให้ลูกแล้ว

24.นางมือเวย ทะเลทวีทรัพย์ อยู่บ้านเลขที่ 231/1 หมู่ที่ 8 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 39 ปี เริ่มทำเครื่องเงินตอนอายุ 32 ปี มีรายได้จากการทำเครื่องเงินเดือนละ 8,000 บาท องค์ความรู้การทำเครื่องเงินได้รับความรู้จากเพื่อน และออกแบบลวดลายเองสาวนใหญ่จะเป็นลายสาน ลูกบิด แหวน จี้ การออกแบบจะวาดรูปลงในกระดาษก่อนแล้วขึ้นรูปของจริงแล้วเอาไปเสนอพ่อค้าที่เชียงใหม่ หากพ่อค้าสนใจก็ออเดอร์มาให้ ซึ่งปัจจุบันได้เลิกทำเครื่องเงินแล้ว 3 ปี เพราะไม่มีงาน ทำเองไม่ไหว ส่วนตลาดที่ส่งเชียงใหม่

25.นายธีระ วรกิจเจริญวงศ์ อยู่บ้านเลขที่ 26/1 หมู่ 11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน เริ่มทำเครื่องเงินตอนอายุ 28 ปี โดยเรียนรู้วิธีทำวิธีจากเพื่อนบ้าน ลวดลายส่วนใหญ่เป็นลายดอกไม้ ใบไม้ แหวน จี้ ลูกบิด การออกแบบจะออกแบบเอง

26.นางหทัยทิพย์ อัศม์เดชกุล อยู่บ้านเลขที่ 68 หมู่ที่ 13 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 31 ปี เริ่มทำเครื่องเงินตอนอายุ 17 ปี ได้รับความรู้จากการถ่ายทอดของรุ่นพ่อ มีรายได้จากการทำเครื่องเงินเดือนละ 10,000 บาท ลวดลายส่วนใหญ่เป็นลายทูป ลายม้วน รูปแบบจะเป็นต่างหู กำไล แหวน จี้ โดยการออกแบบจะวาดภาพลงในกระดาษก่อน แล้วค่อยขึ้นรูปของจริง ปัญหาการทำเครื่องเงิน เป็นเรื่องเม็ดเงินหายจากการหลอมแล้วทำให้ขาดทุน ตลาดที่ส่งเชียงใหม่ ได้แก่ ร้าน ส้ม สุรัชย์ เฮียตี้

27.นายทีศา ขวัญปฐพีเลิศ อยู่บ้านเลขที่ 30/2 หมู่ที่ 21 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 41 ปี เริ่มทำเครื่องเงินตอนอายุ 25 ปี อาชีพหลักทำเครื่องเงิน มีรายได้ 10,000 บาทต่อเดือน สำหรับความรู้การทำเครื่องเงินได้รับการถ่ายทอดจากน้าชายและเพื่อนบ้าน และการออกแบบเครื่องเงินจะออกแบบเอง ลวดลายจะเป็นลายกากบาท ลายดอกไม้ ใบไม้ ลายทูป รูปแบบจะสร้อยคอ กำไล แหวน ปัญหาอุปสรรคการทำเครื่องเงิน เป็นเรื่องคนงานขาดบ่อย ทำให้งานล่าช้า อนาคตจะมีการสืบทอดหรือไม่ อยากจะสืบทอดให้ลูกหลาน

28.นางมีวา ธารสุขวรรณ อยู่บ้านเลขที่ 31/1 หมู่ที่ 9 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน มีรายได้จากการทำเครื่องเงิน 10,000 บาท เริ่มทำเครื่องเงินตอนอายุ 19 ปี ลวดลายส่วนใหญ่เป็นดอกไม้ ใบไม้ รูปแบบจะแหวน กำไล สร้อยคอ ปัจจุบันเลิกทำแล้ว 7 ปี เพราะราคาเม็ดเงินสูงไม่คุ้มค่ากับการลงทุน และไม่มีการสืบทอดให้ลูกหลาน

29.นายจตุพล งานสำเร็จผล อยู่บ้านเลขที่ 518/8 หมู่ที่ 21 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน อายุ 53 ปี ทำเครื่องเงินมีอาชีพหลักคือการทำเครื่องเงิน อาชีพรอง เกษตรกรรม ผลิตภัณฑ์เครื่องเงินเป็นกำไล แหวน จี้ โดยลวดลาย เป็นดอกไม้ ใบไม้ ปลา และรูปหัวใจ แหล่งวัตถุดิบมาจากเชียงใหม่ ปัญหาการทำเครื่องเงินคือราคาเม็ดเงินขึ้นลงบ่อยออเดอร์ขาด รับทำเป็นกิโลโดยได้เป็นค่าแรง พ่อค้าจะจ้างเป็นกิโลกรัมละ 2 บาทและให้เม็ดเงินมาทำ

30.นายพาดิศา ฤทธาพนารัตน์ อยู่บ้านเลขที่ 10/1 หมู่ที่ 14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน มีอาชีพหลักการทำเครื่องเงิน องค์ความรู้ที่ได้มาจากเพื่อนบ้าน ส่วนอาชีพรองทำการเกษตร และผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่

กำไล แหวน จี้ ลวดลายเป็นลายปลา ดอกไม้ ตลาดส่งที่เชียงใหม่ ปัญหาความต้องการของกลุ่มเครื่องเงิน ลูกจ้างไม่ครบทำให้การรับออเดอร์เกิดความล่าช้า และที่สำคัญเม็ดเงินราคาขึ้น ลง บ่อย

31. นางดลยา แม่ลานนิม อยู่บ้านเลขที่ 53/1 หมู่ที่ 14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน อายุ 28 ปี อาชีพหลักทำเครื่องเงิน อาชีพรองทำการเกษตร ผลิตภัณฑ์และลวดลาย เป็นสร้อยคอลายเม็ดข้าว เม็ดทราย ปัญหาราคาเม็ดเงินขึ้นลง ลูกจ้างมาไม่ครบ

32. นายสุริพงษ์ วงศ์ฤทัยเจริญ บ้านเลขที่ 47/2 หมู่ 11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน มีอาชีพหลักทำเครื่องเงิน อาชีพรองทำการเกษตร รูปแบบเป็นลูกบิด ตะขั่ว จี้ ต่างหู ลวดลาย เป็นดอกไม้ ใบไม้ ตลาดส่วนใหญ่ส่งเชียงใหม่ ปัญหาการทำเครื่องเงินราคาเม็ดเงินขึ้นลง บ่อย

33. นางเจริญสุข กาญจศิริขจร บ้านเลขที่ 69/1 หมู่ที่ 14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน อายุ 28 ปี อาชีพหลักทำเครื่องเงินอาชีพรองทำสวนลำไย การทำเครื่องเงิน เริ่มจากเรียนรู้เพื่อนบ้าน รูปแบบผลิตภัณฑ์เป็นตะขั่ว ต่างหู แหวน ลูกบิด ลวดลายเป็น ดอกไม้ จูด วงกลม ชีต พดด้วง เกลียว เถาวัลย์ ก้นหอย ใบไม้ ทุบ เม็ดทราย แหล่งวัตถุดิบและตลาดนำมาจากเชียงใหม่ ปัญหาจากการทำเครื่องเงิน ลูกจ้างขาดบ่อย

34. นางเจี๊ยะทุ ล่องธารา บ้านเลขที่ 43 หมู่ที่ 14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 47 ปี ทำเครื่องเงินได้รับการถ่ายทอดจากการเป็นลูกจ้างก่อน ปัจจุบันอาชีพหลักทำการเกษตร อาชีพรองทำเครื่องเงิน ผลิตภัณฑ์ลวดลาย จี้ดอกไม้ ฝาครอบ ลวดลาย ใบไม้ ชีต ดอกไม้ แหล่งวัตถุดิบมาจากเชียงใหม่

35. นายเอกชัย ดำรงวงศ์ตระกูล บ้านเลขที่ 113 หมู่ที่ 14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 44 ปี เครื่องเงินยี่สิบกว่าปี โดยได้รับการถ่ายทอดจากพ่อนายติติ พ่อเป็นคนกลุ่มแรกที่เริ่มทำเครื่องเงิน แต่ก่อนทำเครื่องเงินได้มีการเอาของเก่า เช่น เครื่องเงินเก่า จักสาน ผ้าทอไปขายที่เชียงใหม่ แล้วนักท่องเที่ยวสนใจก็เลยขายไปเรื่อยๆจนของเก่าเริ่มจะหมดเลยมีแนวคิดจะทำอย่างไร ช่วงที่พ่อเอาของเก่าไปขายที่เชียงใหม่ ก็จะมีหม้อดาที่ไปขายของด้วยกันจึงมีแนวคิดจะผลิตเครื่องเงินเอง เลยไปเรียนรู้การทำที่ประเทศพม่าแต่ก็ทำไม่ได้ แต่ในชุมชนสมัยก่อนจะมีช่างที่ทำเครื่องเงินอยู่สามคน คือลุงหม้อสาแพเจมื่อ แพเจควา ต่างหู แอบใส่ ปล้องยาสูบ และกำไร ลุงจำโจะมืองค์ความรู้ เรื่องการใส่ฟันเงิน โดยใช้อลูมิเนียม ทองเหลือง ทองแดงนอกจากนี้มืองค์ความรู้เรื่องการเชื่อมต่างๆด้วย ส่วนลุงจำโจะ มีความรู้การทำเครื่องเงินและการทำยอดฉัตร ทั้งสามคนเป็นคนกลุ่มแรกที่ทำเครื่องเงินแต่ยังไม่แพร่หลาย จนมีรุ่นพ่อของตนมีแนวคิดจะผลิตเพื่อการค้าจึงเริ่มเรียนรู้จากคนทั้งสามคนและเริ่มเป็นที่รู้จักเครื่องเงินห่วยประมาณปี พ.ศ. 2537 แต่ที่รู้จักมากและเริ่มมีการขายตัดราคาคือรุ่นตนเอง สำหรับผลิตภัณฑ์เครื่องเงินที่ตนเองทำส่วนใหญ่จะเป็นจี้ดอกไม้ ใบไม้ ลูกบิดลายเม็ดพดด้วง กำไล ต่างหู และสร้อย รูปแบบหรือลวดลายจะอาศัยลายเก่าแบบโบราณ จากการทำเครื่องเงินมีรายได้ประมาณเดือนละ 10,000 บาท ปัจจุบันทำเครื่องเงินอย่างเดียว ไม่ได้ทำการเกษตรคิดว่าจะมีการถ่ายทอดให้รุ่นลูกต่อไป

36. นายอดิศักดิ์ จงจิตเจริญชัย 53/2 หมู่ที่ 14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 34 ปี มีอาชีพหลักคือทำเครื่องเงิน รูปแบบลวดลายส่วนใหญ่เน้น ใบไม้ ปลา ลายทุบ และลายดอกไม้ เน้นเป็นแหวน กำไลเป็นหลักในการส่งให้กับลูกค้า ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นส่งเชียงใหม่ ร้านอาหาร ชิลเวอร์ สุรชัยเป็นต้นปัญหา

การทำเครื่องเงินเป็นเรื่องลูกจ้าง ถ้าถึงฤดูการทำเครื่องเงินลูกจ้างก็หายทำให้มีผลกระทบต่อการรับออเดอร์เช่นกัน

37.นายประสิทธิ์ สุขณอมใจ บ้านเลขที่ 46 หมู่ที่ 11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 44 ปี ทำเครื่องเงินประมาณสิบกว่าปี แล้วทำเครื่องเงินเป็นอาชีพหลัก ทำสวนเป็นอาชีพรอง รูปแบบเครื่องเงินส่วนใหญ่เน้นลูกปัด ลวดลายดอกไม้ เม็ดทราย เป็นต้น ตลาดส่งเชียงใหม่

38.นางอารี ขาญชัยสมสิน บ้านเลขที่ 53/1 หมู่ที่ 14 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน อายุ 46 ปี เริ่มทำเครื่องเงินเรียนรู้จากพ่อมาและทำเองประมาณ 18 ปี รูปแบบเน้นลูกปัด ลวดลายเป็นลายเก่าได้แก่ ลายพุดดั่ง ตลาดส่งเชียงใหม่ ทำเครื่องเงินเป็นอาชีพเสริมเพราะทำตามออเดอร์ไม่เหมือนสมัยก่อนเม็ดเงินถูกสามารถลงทุนเองได้ และได้กำไรดี ปัจจุบันรับคำสั่งเป็นกิโลๆละ 2 บาท เดือนหนึ่งประมาณ 2-4 กิโลกรัม รับน้อยลง หรือรับตามออเดอร์ที่ลูกค้าสั่งทำ อนาคตจะมีการถ่ายทอดเครื่องเงินให้ลูกหรือไม่ ขึ้นอยู่กับลูก

39.นายปรีชา ชูทรัพย์เจริญ อยู่บ้านเลขที่ 54 หมู่ที่ 11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 58 ปี มีอาชีพหลักทำเครื่องเงิน ทำมานานรุ่นที่สาม ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เน้น สร้อยคอ แหวน และจี้ เป็นลายพุดดั่ง ดอกไม้และใบไม้

40.นางพรชนก บำรุงบรรพต อยู่บ้านเลขที่ 94 หมู่ที่ 11 ต.นาทราย อ.ลี้ จ.ลำพูน ปัจจุบันอายุ 31 ปี มีอาชีพหลักทำเครื่องเงิน โดยเรียนรู้จากการเป็นลูกจ้างทำเครื่องเงินก่อน หลังจากนั้นก็มาทำเป็นของตนเอง ปัญหาที่พบลูกจ้างในการทำเครื่องเงินมีน้อย หรือขาดบอย ตลาดส่งเชียงใหม่ และกรุงเทพฯ ผลิตภัณฑ์เน้นเป็นอะไหล่ เช่น จี้ ลายขีด ลายทุบ ดอกไม้ ลายจุด

ปัญหาของการผลิตเครื่องเงินกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม

จากการรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มฯ ทำให้เห็นองค์ความรู้ในการทำเครื่องเงินแต่ละคน และสามารถสรุปปัญหาที่พบจากการทำเครื่องเงิน สามารถสรุป ได้ดังนี้

- ปัญหาด้านการผลิต

- ปัญหาราคาเม็ดเงินไม่คงที่ มีราคาแพงมากขึ้น
- ปัญหาเม็ดเงินหายจากการหลอม ทำให้ขาดทุน
- ปัญหาความล่าช้าของการผลิต เนื่องจากรูปแบบลวดลายที่ค่อยข้างละเอียดสูง ทำให้ทำงานช้า ส่งพ่อค้าไม่ทัน

- ปัญหาด้านแรงงาน

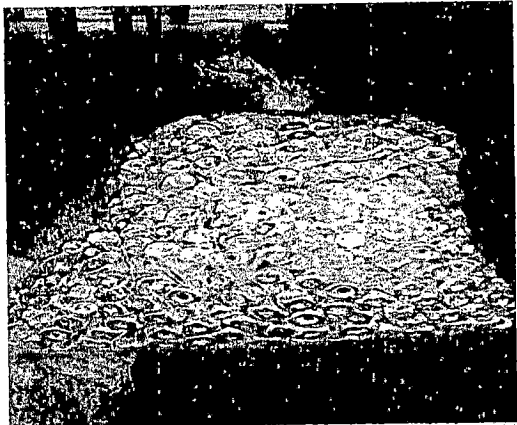
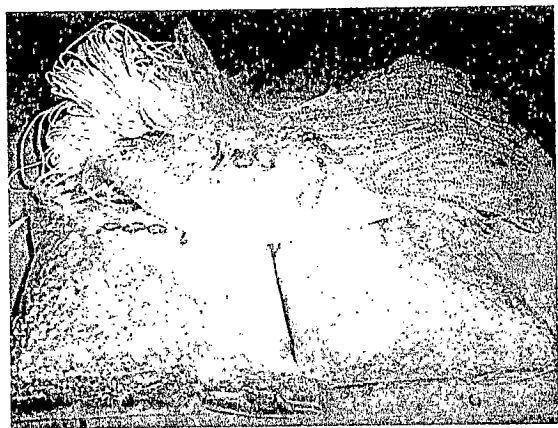
- ค่าแรงมีราคาถูก ไม่คุ้มกับการลงทุน ทำให้คนที่สนใจมาทำเครื่องเงินลดลง
- ลูกจ้างในการทำเครื่องเงินมาทำเครื่องเงินไม่ครบในแต่ละวัน คนงานขาดบอย ทำให้งานล่าช้า ผลิตตามออเดอร์ล่าช้า

- ปัญหาด้านตลาด

- ไม่มีตลาดเป็นของตนเอง ต้องพึ่งพิงตลาดเชียงใหม่ และชาวบ้านขาดความรู้เรื่องการตลาด
- การถูกพ่อค้ากดราคา
- ไม่ค่อยมีออเดอร์เข้ามาเหมือนเมื่อก่อน
- ปัญหาการรวมกลุ่ม
 - ไม่สามารถรวมกลุ่มได้ เกิดปัญหาการขายตัดราคา การลอกเลียนแบบกัน
- ปัญหาด้านสุขภาพ
 - การทำเครื่องเงินต้องใช้สายตามาก
 - นั่งนานปวดหลังปวดเอว
- ปัญหาการสืบทอดภูมิปัญญาการทำเครื่องเงิน
 - ขาดคนสืบทอดต่อ เพราะการทำเครื่องเงินต้องใช้เวลา ความละเอียด ความอดทนสูง
 - ไม่อยากถ่ายทอดต่อให้ลูกหลาน เพราะว่าการทำเครื่องเงินเป็นงานที่หนัก รายได้น้อย ทำให้เสียสุขภาพ

จากสถานการณ์ปัญหาที่กล่าวมามีทั้งปัญหาที่สามารถแก้ไขได้เอง ปัญหาที่ต้องอาศัยการรวมกลุ่มเพื่อแก้ไข ปัญหาที่สามารถแก้ไขได้เอง เช่น การถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาให้กับลูกหลานมีบางส่วนที่ไม่อยากถ่ายทอดต่อให้ลูกหลาน เพราะว่าการทำเครื่องเงินต้องใช้ความอดทน เสียสายตาและเสียสุขภาพ รายได้ไม่เยอะ ราคาแม่ต๋นเงินเพิ่มสูงขึ้น จึงอยากให้ แต่ส่วนใหญ่มีการถ่ายทอดต่อให้กับลูกหลาน เพราะว่าเป็นอาชีพของครอบครัว เป็นภูมิปัญญาสืบทอดมาตั้งแต่สมัยรุ่นพ่อแม่ปู่ย่ามาแล้ว อยากให้มีการสืบทอดต่อกันสืบไป เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นบ้านห้วยต๋นสืบไป ปัญหาที่ต้องอาศัยการรวมกลุ่ม เช่น ปัญหาด้านการผลิตและการตลาด เพราะว่าถ้ามีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง สามารถขยายตลาดได้กว้างมากขึ้น รวมทั้งการเข้ามาหนุนเสริมของหน่วยงาน เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น และเป็นการขยายตลาด การเชื่อมกับงานออกร้านต่าง ๆ ทำให้เป็นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ และภูมิปัญญาการทำเครื่องเงินของชุมชนพระบาทห้วยต๋นให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ด้านราคาแม่ต๋นเงินขึ้นอยู่ปัจจัยทางการตลาด ไม่สามารถกำหนดได้ แต่หากมีการรวมกลุ่ม ทำให้สามารถรวมกันซื้อ แต่ต้องมีการจัดการที่ดี มีการวางระบบของกลุ่มที่ดี ทำให้การบริหารงานเอื้อต่อการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มได้ดียิ่งขึ้น การรวมกลุ่มกันทำให้ช่วยเรื่องการส่งงานไม่ทันตามออเดอร์ เพราะสามารถรวมรวบผลิตภัณฑ์จากสมาชิกกลุ่มได้ หากทำเองโดยลำพังต้องใช้แรงงานเยอะ เสียต่อการทำตามออเดอร์ไม่ทันได้ นอกจากนี้การรวมกลุ่มทำให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาหนุนเสริมได้ง่ายขึ้น มีอำนาจในการต่อรอง

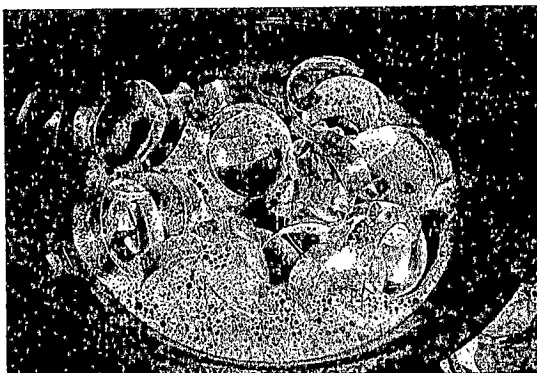
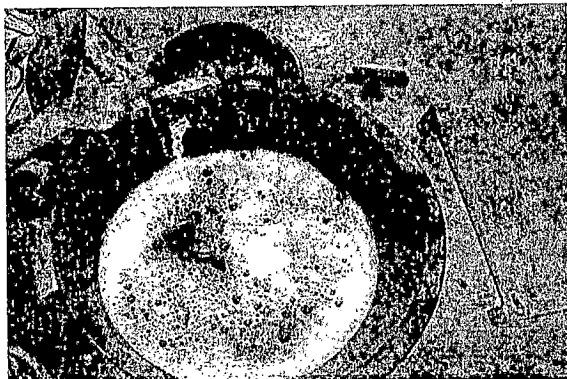
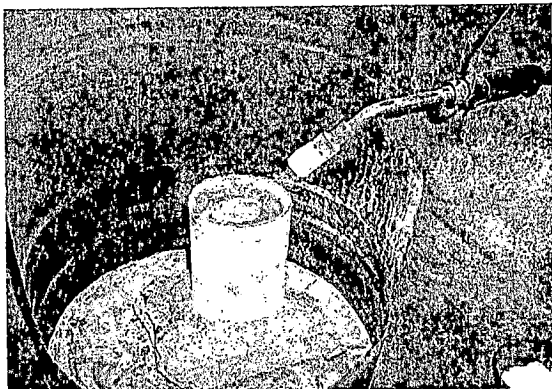
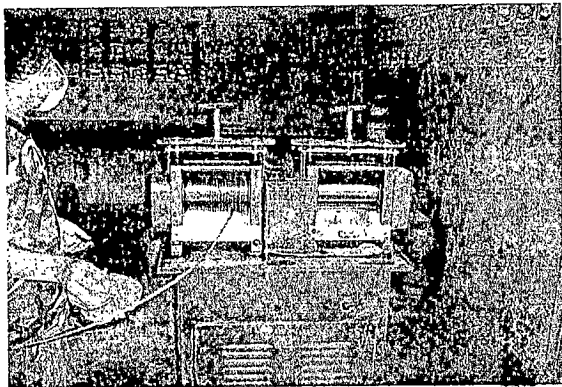
เม็ดเงิน และอุปกรณ์ในการผลิตเครื่องเงิน

เม็ดเงิน

อุปกรณ์ และการผลิตเครื่องเงิน

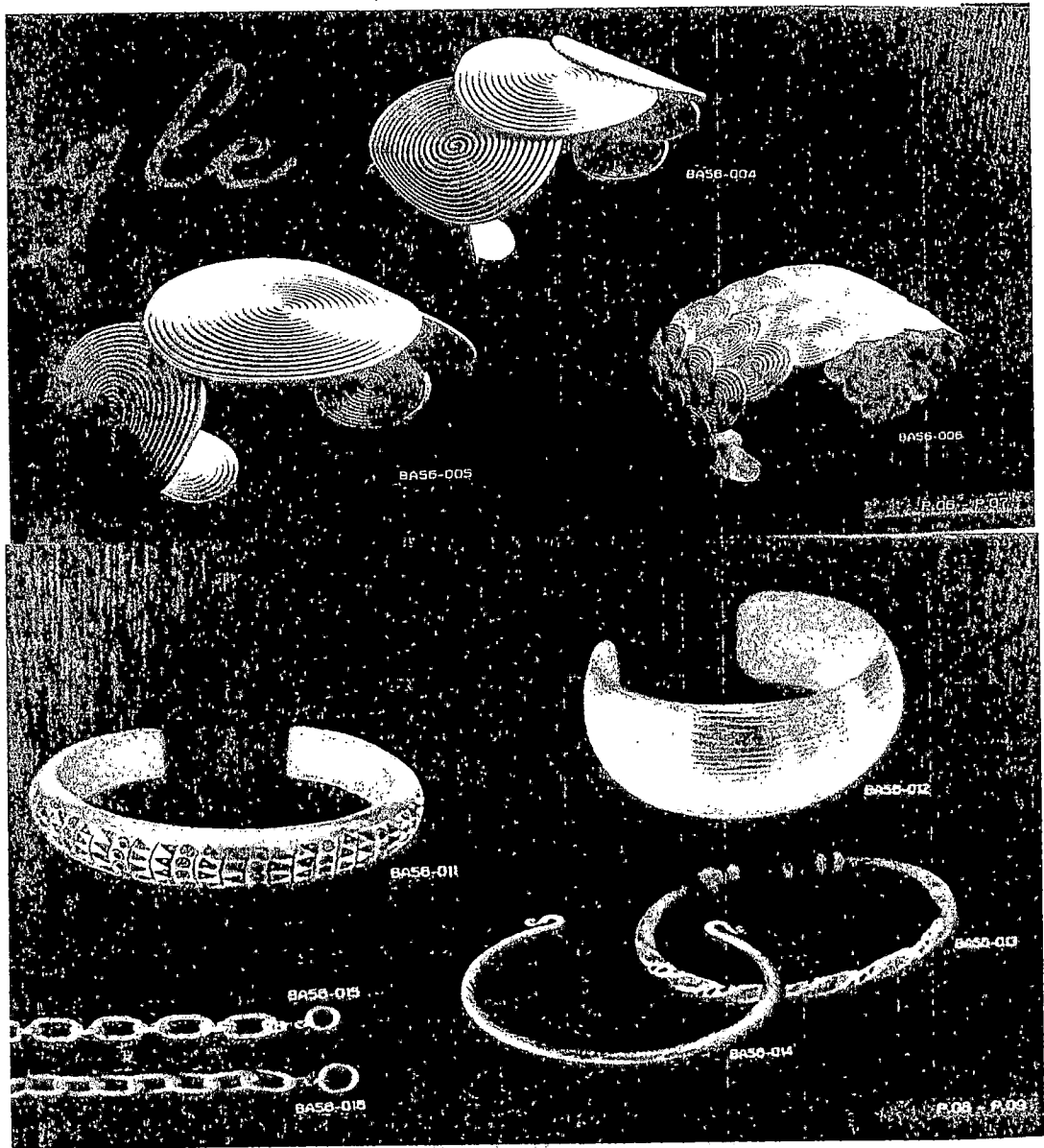
รูปแบบหัตถกรรมเครื่องเงินบ้านห้วยต้ม

การทำเครื่องเงินของชาวกระเหรี่ยงบ้านพระห้วยต้ม ลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เครื่องเงินของชุมชน คือ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบที่ได้เลียนแบบมาจากธรรมชาติ เช่น รูปปลา รูปกิ้ง ดอกไม้ ใบไม้ หรือรูปแบบต่าง ๆ ที่เลียนแบบจากธรรมชาติ การดูว่าเป็นเครื่องเงินของพระบาทห้วยต้มหรือไม่นั้นให้สังเกตดู เช่น รูปปลาที่ต้อออกไปนั้นไม่เหมือนรูปปลา และชิ้นเงินที่ทำจะต้องลงตำจึงจะเป็นของพระบาทห้วยต้มโดยแท้ และที่สำคัญนั้น เครื่องเงินของพระบาทห้วยต้มเป็นเครื่องเงิน 99%

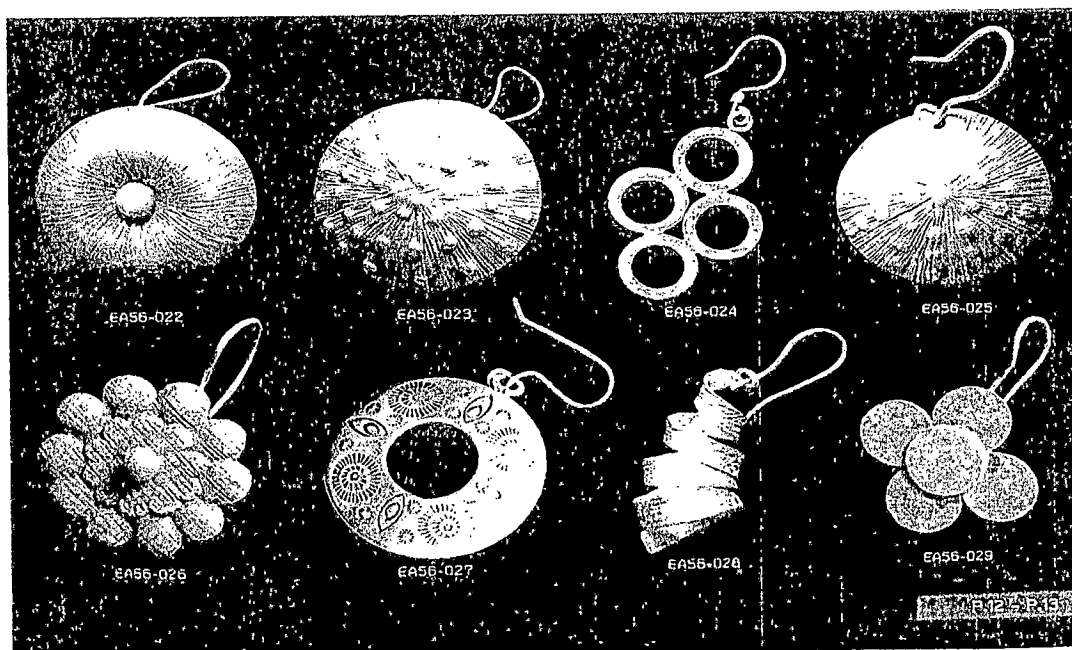
ตัวอย่างรูปแบบหัตถกรรมเครื่องเงินบ้านห้วยต้ม

(ศูนย์วิจัยหัตถกรรมบ้านห้วยต้ม .สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง(องค์การมหาชน). ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม: 2557).

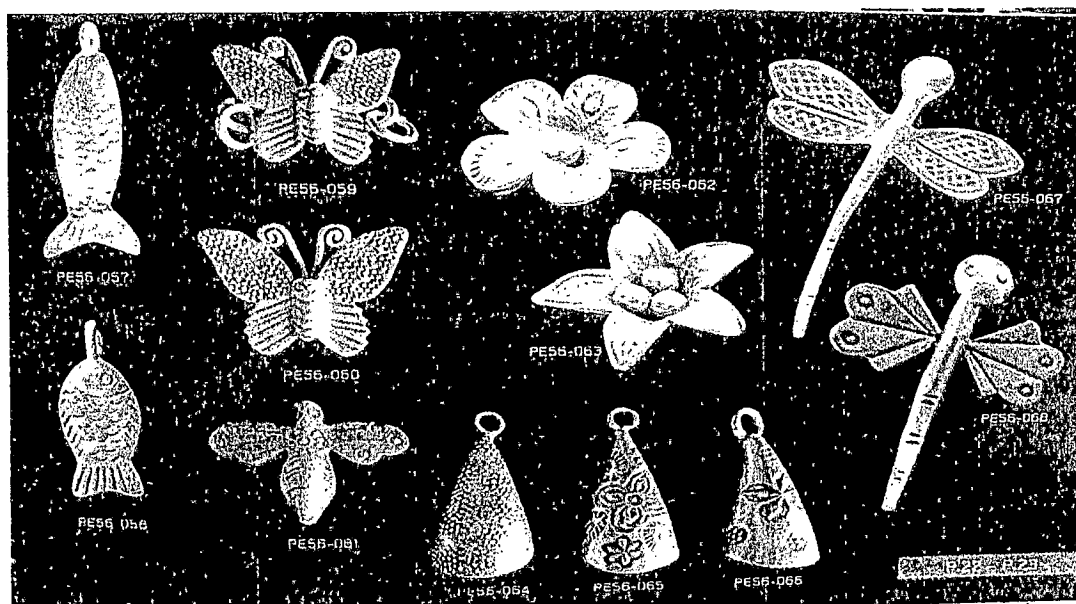
กำไล

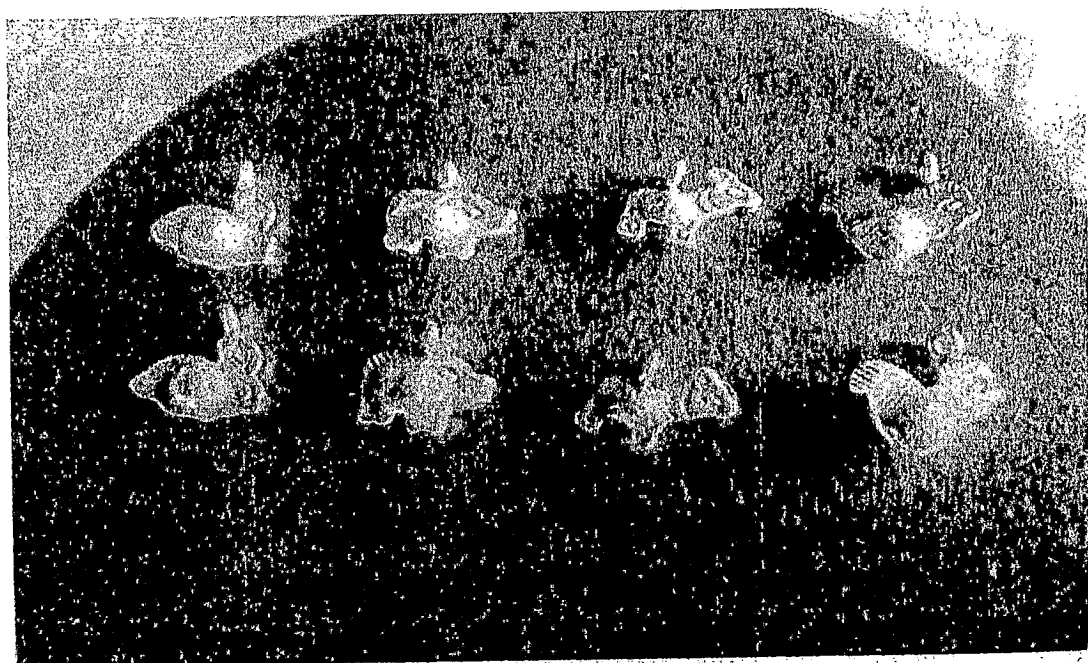
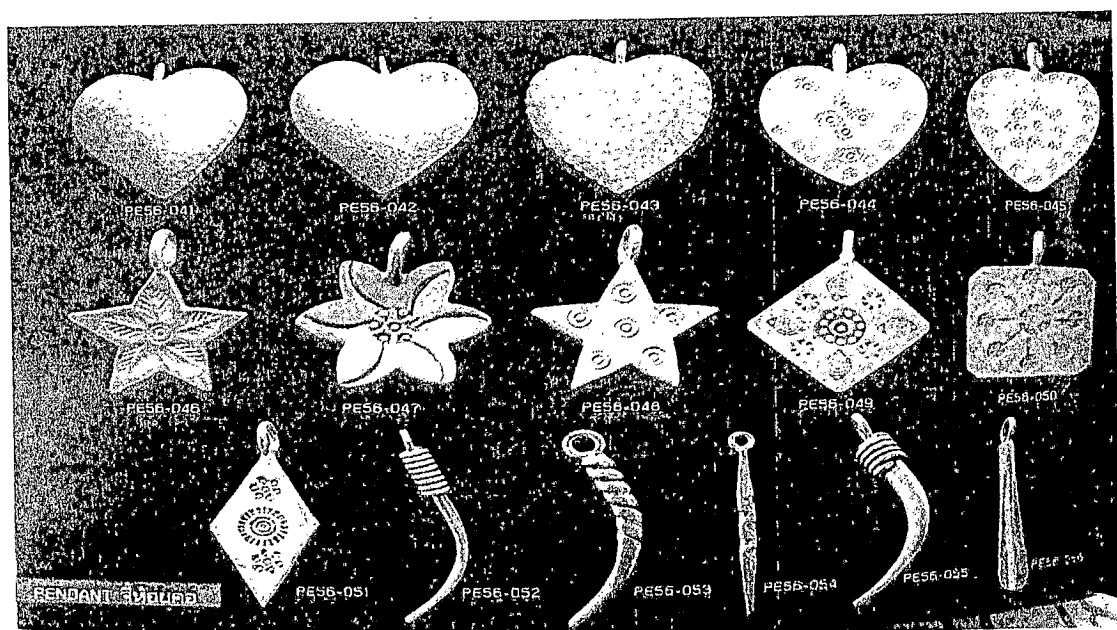

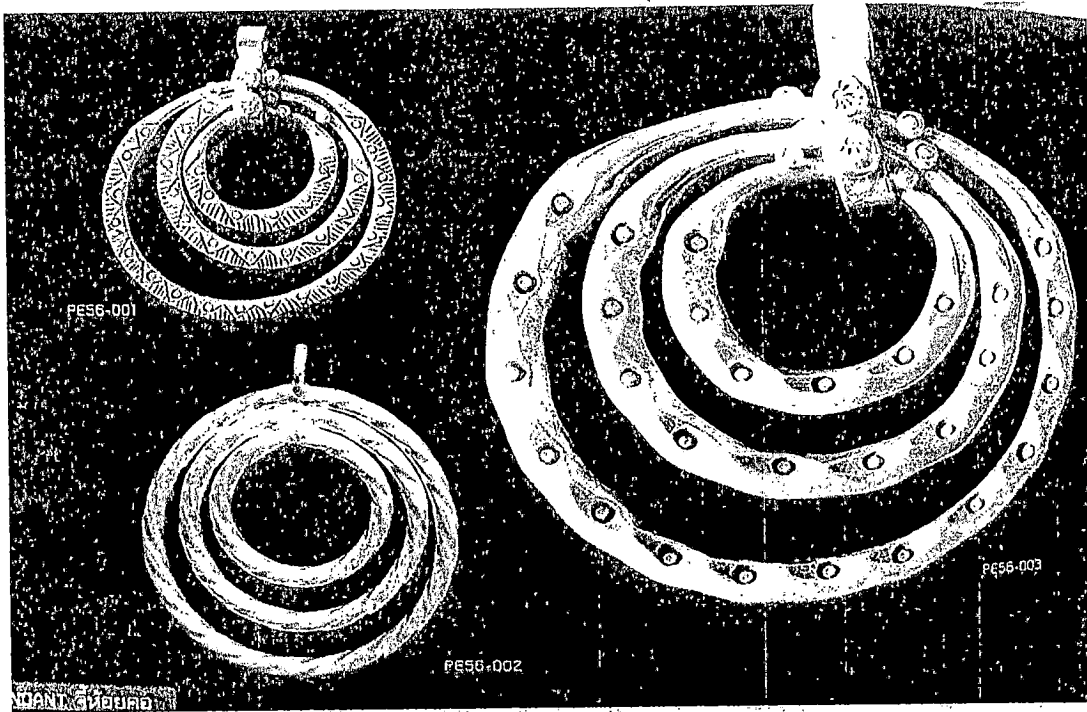
ต่างหู

จี้ห้อยคอ

การตลาดที่ผ่านมาของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม

การตลาดที่ผ่านมาของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม เป็นการทำตาม Order ของร้านที่ไปเอาเนื้อเงินมาจากจังหวัดเชียงใหม่ แต่ทุกคนมีความถนัดในการผลิตสินค้าแตกต่างกันออกไป ตามแต่ที่ไปรับมาจากร้าน และบางส่วนมีการทำเพื่อจำหน่ายและแสดงที่ศูนย์ฯบ้านพระบาทห้วยต้ม และการออกบูธตามงานต่าง ๆ บ้าง แต่ส่วนใหญ่ทำส่งร้านที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้มีการทบทวนต้นทุนและรายได้การทำเครื่องเงิน ดังนี้

ต้นทุนและรายได้การทำเครื่องเงิน

ต้นทุน

เม็ดเงิน 1 กิโลกรัม 8,300 บาท

อุปกรณ์ในการทำเครื่องเงิน

ถังพ่นแก๊ส	ชุดละ	950	บาท
น้ำประสาน	ถุงละ	50	บาท
น้ำมันเบนซิน	ลิตรละ	20	บาท
คีม	อันละ	100	บาท
ค้อน	อันละ	100	บาท
กระดาดทราย	แผ่นละ	20	บาท
รวมต้นทุนในการทำเครื่องเงิน		9,540	บาท

รายได้

การแปรรูป ผลิตภัณฑ์ : กำไล	1 กิโลกรัม	ทำได้	250	ชิ้น
ชิ้นละ	25	กรัม		
ราคาขายกรัมละ	15	บาท		
ราคาส่งกรัมละ	10	บาท		
ผลิตภัณฑ์ประเภท : จี้	1 กิโลกรัม	ทำได้	500	ชิ้น
ชิ้นละ	10	ชิ้น		
ราคาขายกรัมละ	15	บาท		
ราคาขายส่งกรัมละ	10	บาท		
ผลิตภัณฑ์ประเภทสร้อยคอ :	1 กิโลกรัม	ทำได้	1,100	เส้น
เส้นเล็กทำได้	600	เส้น		
เส้นใหญ่ทำได้	500	เส้น		
ราคาขายกรัมละ	15	บาท		
ราคาขาย	10	บาท		

รายได้เม็ดเงิน ต่อ 1 กิโลกรัม ได้กำไร 2,000 – 3,000 บาท
(กิโลกรัมละ 12,000 บาท ณ ปัจจุบัน)

ช่องทางการตลาดเครื่องเงินของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม สามารถแบ่งออกเป็น 4 ช่องทาง คือ

- 1) ตลาดเชียงใหม่ ลักษณะเป็นการรับจ้างทำตามออเดอร์ที่ไปรับมา โดยผู้ผลิตเครื่องเงินจะไปรับซื้อเนื้อเงินจากร้านค้ามาทำ และส่งให้กับร้านค้าที่ไปรับเนื้อเงินมา ทางร้านมีการกำหนดระยะเวลาในการทำจำนวนออเดอร์ที่ต้องส่ง ต้องทำให้ทันตามที่ได้รับมา รายได้สามารถรับได้ทันทีที่มีการนำเครื่องเงินที่ผลิตแล้วไปส่งให้กับทางร้านค้า แต่ราคาที่ได้รับไม่สูงมากนัก พอเป็นรายได้ให้ครอบครัวได้ หากไม่คำนวณถึงค่าแรงที่แต่ละคนต้องใช้เวลาไป
- 2) การจัดแสดงและจำหน่ายที่ศูนย์หัตถกรรมพื้นบ้านพระบาทห้วยต้ม ชุมชนถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้แวะเวียนเข้ามากราบนมัสการครูบาวงศา วัดพระบาทห้วยต้ม และเยี่ยมชมผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฯ ภายในศูนย์ฯ มีการจัดโซนในการนำผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายให้กับผู้ที่สนใจ ซึ่งรายได้ไม่สม่ำเสมอ ต้องใช้เวลาในการที่จะสามารถขายผลิตภัณฑ์ได้ในแต่ละครั้ง
- 3) การออกบูธตามงานต่าง ๆ โดยทางกลุ่มมีคนที่จะรวบรวมผลิตภัณฑ์ของสมาชิกในการไปร่วมออกบูธในงานต่าง ๆ ซึ่งพอสร้างรายได้ให้กับสมาชิก แต่มีความไม่แน่นอน บางงานขายได้บางงานขายไม่ได้ เป็นต้น

- 4) การขายส่ง โดยการที่ผู้ซื้อมาซื้อกับผู้ผลิตเอง บางคนมีเปิดร้านค้าเล็กๆในชุมชน และการประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต เป็นอีกช่องทางหนึ่ง แต่มีรายได้ไม่แน่นอน การขายได้แต่ละครั้งซ้ำ

จะเห็นได้ว่ากรณีช่องทางตลาด ที่ 2-3 นั้น แม้จะมีรายได้มากกว่า แต่ผู้ผลิตเงินส่วนใหญ่ ยังมีการรับจ้างให้กับร้านค้ามากกว่า เพราะว่ารายได้แน่นอน และเมื่อส่งผลิตภัณฑ์ไปยังร้านค้าสามารถรับเงินได้ทันที ไม่เหมือนกับช่องทางอื่น ที่ต้องใช้เวลาในการขายผลิตภัณฑ์ ทำให้ได้เงินช้า ตรงนี้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การรวมกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินในจามพระบาทห้วยต้มนั้นไม่เข้มแข็ง เนื่องจากการรวมกลุ่มเพื่อรับรองในการที่จะเข้าไปซื้อเนื้อเงินจากร้านค้า ต้องรีบกลับมาทำงานตามออร์เดอร์ที่ได้รับมา การหาหรือการพัฒนากลุ่มๆ การพัฒนาช่องทางตลาดอื่น ๆ ทำให้เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก เพราะทุกคนต้องทำมาหากิน ต้องใช้จ่ายในแต่ละวัน ถ้ารอขายเฉพาะในกลุ่มไม่มีรายได้ให้กับครอบครัว

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อหาแนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินในจามพระบาทห้วยต้มให้มีความเข้มแข็งและสามารถขับเคลื่อนด้วยตนเอง

จากการประชุมแลกเปลี่ยนกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินในจามพระบาทห้วยต้ม สามารถสรุปการวิเคราะห์กลุ่มฯ ได้ดังนี้

จุดแข็ง

1. มีภูมิปัญญาในการผลิตที่มีฝีมือเป็นที่ยอมรับ
2. มีแรงงานผลิตมาก
3. รายได้จากการขายเครื่องเงินมีปริมาณสูง
4. สร้างงานได้ในชุมชนไม่ต้องออกนอกพื้นที่
5. มีรูปแบบผลิตภัณฑ์หลากหลายแต่เป็นเฉพาะกลุ่ม

จุดอ่อน

1. แรงงานส่วนใหญ่ยังไม่มีฝีมือ
2. ขายตัดราคา
3. ไม่มีการรวมกลุ่ม
4. ทำได้เฉพาะวัยหนุ่มสาว
5. ไม่มีแหล่งผลิตภัณฑ์วางขายในชุมชน
6. คนที่มารับจ้างทำเครื่องเงิน ไม่สนใจที่จะเรียนหนังสือ เพราะได้เงินเร็ว
7. มีการลอกเลียนแบบกัน

โอกาส

1. มีบริษัทภายนอกเข้ามาติดต่อซื้อ
2. มีผู้ออกแบบลวดลายให้
3. ยังมีแหล่งตลาดรองรับมาก

อุปสรรค

1. ราคาเม็ดเงินแพง ไม่คงที่
2. การประสานด้านการตลาดในส่วนขอโครงการหลวงยังไม่ชัดเจน
3. ลวดลายที่ออกแบบให้มีลิขสิทธิ์ผูกขาด
4. วิทยาการด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์สำเร็จมีน้อย

จากนั้นเป็นการระดมปัญหาจากสมาชิก โดยสรุปแล้วปัญหาของกลุ่มฯ ประกอบด้วย

1. ประเด็นปัญหาการลงทุนเนื่องจากต้องใช้เงินทุนสูง โดยนำเงินไปหาซื้อเม็ดเงินซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตเป็นชิ้นงานเพื่อออกจำหน่าย

2. ปัญหาในการไว้นื้อเชื่อใจกันระหว่างบุคคล สมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างผู้ร่วมลงทุนกับกลุ่มทางเชียงใหม่เคยลงทุนเป็นจำนวนเงินเกือบล้านบาทก็ประสบปัญหาจนทำให้ขาดทุนเนื่องจากการบริหารจัดการด้านการเงิน

3. ประเด็นการร่วมกลุ่มทำได้ยากเนื่องจากไม่มีแหล่งเงินทุน และขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ทำให้แต่เพียงชาวบ้านในชุมชนเท่านั้น

4. ไม่มีความชำนาญในทางการตลาดจึงไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากนัก

5. ไม่สามารถสู้ราคาเม็ดเงินที่มีราคาสูงจึงเป็นสาเหตุให้มีการเลิกผลิตเป็นจำนวนมากจากเดิมเคยมีสมาชิกร่วมกลุ่มกันจำนวน 450 กว่าครัวเรือน ปัจจุบันลดลงเหลือเพียง 40 กว่าครัวเรือนเท่านั้น ซึ่งจำนวนที่เหลือก็ทำได้เท่ามีกำลังจะทำ และเพื่อเก็บและถ่ายทอดภูมิปัญญาวิถีชีวิตหัตถกรรมไว้ให้ลูกหลานได้ดูเรียนรู้สืบต่อไป

6. เนื่องจากเงินบ้านห้วยตมเป็นเครื่องเงินที่ทำกันด้วยมือจึงไม่สามารถสู้เครื่องเงินที่ทำด้วยเครื่องได้ซึ่งมีความงดงามน่าสวมใส่มากกว่า

7. ปัญหาพ่อค้าคนกลางที่รับซื้อเครื่องเงินในราคาที่ถูกลง และนำไปจำหน่ายในราคาที่สูงทำให้ชาวบ้านขาดโอกาสในเรื่องของผลกำไรและเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่ม

8. เครื่องเงินที่พ่อค้านำไปจำหน่ายจะเป็นที่รู้จักกันในนามของกลุ่มเครื่องเงินจังหวัดเชียงใหม่ ไม่มีใครรู้จักเครื่องเงินของบ้านห้วยตมซึ่งเป็นแหล่งผลิตที่แท้จริง

แนวทางการพัฒนา

ทางสมาชิกในนำข้อมูลที่ได้เพื่อวางแผนการพัฒนาของกลุ่มเครื่องเงินฯ ซึ่งมีการนำไปทดลองปฏิบัติในระยะต่อไป ดังนี้

1. มีการจัดตั้งรวบรวมกลุ่มและทำการจดทะเบียนกลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชนและจัดทำเครื่องหมายการค้าเพื่อนำสินค้าเข้าสู่ตลาดโดยเข้าร่วมเปิดบูธแสดงสินค้าออกร้านในงานต่างๆให้มากขึ้น เช่น แสดงสินค้าโอท็อป งานประจำท้องถิ่นหรืองานประจำปีของจังหวัดลำพูน และตามจังหวัดต่างๆ ใกล้เคียง

2. เครื่องเงินบ้านห้วยตมเป็นงานหัตถกรรมที่ทำด้วยมือเป็นเอกลักษณ์อยู่แล้ว จึงไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ ซึ่งมีช่างฝีมือชำนาญงานเฉพาะด้านอย่างโดดเด่น เช่น ช่างที่มีฝีมือด้านทำสร้อยเงิน ต้มหู

แหวน กำไร เครื่องใช้ต่างๆ ที่ออกแบบลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล หากเกิดการฝึกรูปแบบในเรื่องการนำมาประยุกต์ผสมผสานระหว่างลวดลายดั้งเดิมกับลวดลายสมัยใหม่เข้าด้วยกันจะทำให้เกิดลวดลายใหม่ที่เป็นจำนวนมาก

3. จัดตั้งกลุ่มการศึกษาการทำเครื่องเงินโดยชาวบ้านเองเป็นผู้ศึกษา เพื่อให้รู้และเข้าถึงปัญหาอย่างแท้จริงและนำมาเป็นแนวทางพัฒนาให้เกิดโอกาสในการแข่งขันกับเครื่องเงินแหล่งอื่นๆ

4. จัดตั้งกลุ่มสหกรณ์ชุมชนเพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน

5. มีการจัดตั้งสถานที่เพื่อเป็นแหล่งแสดงผลงานของชาวบ้านเพื่อวางจำหน่ายและแสดงนิทรรศการให้นักท่องเที่ยวได้เห็นถึงกระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นจนเป็นผลิตภัณฑ์ที่พร้อมจำหน่ายได้ ซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์และเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้นเป็นที่เชื่อถือและเล้าขานกันต่อไป ทำให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางถึงแหล่งผลิตที่แท้จริง แสดงให้นักท่องเที่ยวได้เห็นถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน พร้อมจำหน่ายสินค้าเครื่องดีมตลอดจนมีที่พักผ่อนในการแวะชม เลือกซื้อสินค้า ซึ่งเป็นรายได้หลักจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว

6. จัดทำโฮมสเตย์รองรับนักท่องเที่ยวต่างจังหวัดและต่างประเทศ เพื่อให้มีระยะเวลาในการท่องเที่ยวและได้เห็นกระบวนการผลิตอย่างแท้จริง เรียนรู้วัฒนธรรมวิถีชีวิต งานหัตถกรรมของชุมชนแล้วนำเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

7. มีระบบการจัดการบริหารงานระหว่างกลุ่มและชุมชนร่วมกัน โดยมีการพัฒนาเรียนรู้ร่วมกันซึ่งมีเจ้าหน้าที่จากศูนย์พัฒนาโครงการหลวงบ้านพระบาทมั่วห้วยต้ม และจากศูนย์วิจัยเครื่องเงิน เป็นผู้ประสานงานให้ความดูแลและช่วยเหลือในด้านต่างๆ

8. มีการจัดฝึกรูปแบบช่างฝีมือให้มีทักษะในการผลิตลวดลายใหม่ ๆ แต่ยังคงอนุรักษ์รูปแบบดั้งเดิมซึ่งเป็นการประยุกต์ออกแบบรูปทรง ลวดลายผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยมากขึ้น

9. มีการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญากระบวนการผลิต กลยุทธ์การพัฒนาที่เกี่ยวกับงานหัตถกรรมเครื่องเงินและอื่นๆ ให้แก่เยาวชนและผู้สนใจ

โดยแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มเครื่องเงิน เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2558 ณ ศาลาหมู่ที่ 14 ที่ควรทำในช่วงนี้ คือ การจัดหาแหล่งทางการตลาดสนับสนุน โดยประสานกับทางโครงการหลวง/สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง NGO ฯลฯ การจัดหาการพัฒนาแบบผลิตภัณฑ์/สร้างเอกลักษณ์ให้โดดเด่น การพัฒนาให้ความรู้แรงงาน การศึกษานอกโรงเรียนให้มีฝีมือ และการหาแนวร่วม ด้าน Q.C ได้แก่ คุณประจวบ คุณเอกชัย คุณขจร และคุณจันทร์พร เป็นหลักในการพัฒนาตรวจสอบคุณภาพสินค้าของกลุ่มต่อไป

แนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทมั่วห้วยต้มที่ได้วางแผนไว้นั้น ตามแผนงานจะมีการดำเนินงานในระยะที่ 2 ของโครงการ ในช่วงการทำงานวิจัยและช่วงต่อระยะเวลาของการดำเนินงานระยะที่ 2 นั้นมีเหตุที่ต้องปิดโครงการระยะที่ 1 เพียงระยะเดียว เนื่องจากเกินระยะเวลาในการดำเนินงานตามสัญญาที่กำหนดไว้ ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานตามแนวทางที่ได้วางไว้ได้ ซึ่งทางกลุ่มเองมีการประชุมระดับกลุ่มน้อยลง แต่ก็มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเอง และการหาช่องทางการตลาดของตนเอง และเชื่อมโยงกับหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีหน่วยงานหลายส่วนที่เข้า

มาหนุนเสริม เพราะชุมชนพระบาทห้วยต้ม และกลุ่มเครื่องเงินห้วยต้ม ถือว่าเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ของจังหวัด และมีแหล่งผลิตแห่งเดียวในพื้นที่จังหวัดลำพูน เป็นที่รู้จักของสังคมภายนอก รวมทั้งเป็นพื้นที่เคารพศรัทธาของประชาชนทั่วไป งานวิจัยแม้จะไม่สามารถตอบคำถามตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ แต่เป็นจุดเริ่มให้ชุมชนได้กลับมาทบทวนตนเอง การทบทวนประวัติศาสตร์ ผู้รู้ ภูมิปัญญา การเชื่อมระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง การสืบสานอนุรักษ์ภูมิปัญญาให้คงอยู่ แก่นนำมีความกล้าคิด กล้าแสดงออก และมีการเชื่อมกับหน่วยงานองค์กรอื่นๆ มากขึ้น

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

โครงการแนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอสี จังหวัดลำพูน เป็นงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มุ่งให้ชุมชนมีบทบาทสำคัญใน กระบวนการวิจัย ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา กลุ่มเครื่องเงินอย่างมีส่วน ร่วม มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อทบทวนการบริหารจัดการ พัฒนาการกลุ่ม และแนวทางการดำเนินงานของกลุ่ม ผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้มที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน 2) เพื่อทบทวนทักษะ รูปแบบการ ออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเงิน การตลาดที่ผ่านมาของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม 3) เพื่อหา แนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้มให้มีความเข้มแข็งและสามารถขับเคลื่อนด้วย ตนเอง กระบวนการดำเนินโครงการวิจัยเน้นเรื่องการทบทวนบทเรียนที่ผ่านมาของกลุ่ม ทนเดิม พัฒนาการ ของกลุ่ม ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงาม ซึ่งสามารถสรุปและ อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อทบทวนการบริหารจัดการ พัฒนาการกลุ่ม และแนวทางการดำเนินงาน ของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้มที่ผ่านมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ชุมชนพระบาทห้วยต้มเป็น ชุมชนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงที่อพยพมาจากหลายแห่ง ทั้งจังหวัดตาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่และลำพูนมาด้วยความเลื่อมใสศรัทธาในหลวงปู่ครูบาวงศ์ และเริ่มก่อตั้งเป็นชุมชนพระบาทห้วยต้มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 จำนวน 13 ครอบครัว 65 คน หลังจากนั้นเป็นต้นมาได้มีชาวเขาอพยพเข้ามาอยู่ในพื้นที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนชุมชนพระ บาทห้วยต้มกลายเป็นหมู่บ้านชาวเขาขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ที่เคร่งครัดในการถือศีล ปฏิบัติมั่งสระวิรัต และเคารพสักการบูชาหลวงปู่ครูบาวงศ์เป็นอย่างมากและปีพ.ศ. 2518 ชุมชนพระบาทห้วย ตมได้รับการจัดตั้งหมู่บ้านอย่างเป็นทางการ ด้านเครื่องเงินนั้นส่วนใหญ่ได้มาจากพม่า เพราะการนำของไป แลกนั้นต้องเดินด้วยเท้าไปตามเขา พบหมู่บ้านใดก็จะนำฝ้ายและสิ่งของอื่น ๆ ไปแลก เมื่อกลับถึงบ้านก็จะนำ เครื่องเงินที่ได้มาสวมใส่ ซึ่งผู้พบเห็นก็จะชอบและขอซื้อซึ่งทำให้ได้ราคาดีกว่าสิ่งของที่ได้นำไปแลกมา ทำให้ คิดว่าหากนำเม็ดเงินมาทำเองอาจจะได้ราคาดีกว่านี้ “มอสาซอຍ” เป็นคนแรกที่ทำเครื่องเงินซึ่งได้รับการสืบ ทอดมาจากบรรพบุรุษ และได้เอาความรู้ที่ได้จากบรรพบุรุษการทำเครื่องเงินผลิตปล้องยาสูบที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน กำไรเงินสำหรับไว้เรียกขวัญบุตรที่เกิดใหม่ และ“ลุงจำโพ” ทำเครื่องเงินเพื่อถวายเป็นพุทธ บูชา โดยเริ่มจากการทำทองเหลืองเพื่อทำยอดฉัตร การทำหัวใจพระพุทธรูปที่จะต้องให้เงินแถบ (เป็นเงินรูปี ของอินเดีย มีค่าของเงินประมาณ 80% โดยซื้อจากจังหวัดตาก) การทำหัวใจพระพุทธรูปเจ้านั้นเพื่อนำไปบรรจุใน พระพุทธรูป และต่อมาได้นำเอาเครื่องเงินมาทำเป็นอาชีพรเสริม ลวดลายที่พบเห็นมากที่สุดในเครื่องเงินของ พระบาทห้วยต้ม คือ รูปจี้ใบไม้ ดอกไม้ พดด้วง ลายไม้ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งเป็นลวดลายที่มองแล้วไม่ค่อยจะ

เหมือนของจริงเท่าไร ซึ่งจะแตกต่างจากที่อื่นหากทำเครื่องเงินรูปปลา ก็จะเห็นเป็นรูปปลาที่ชัดเจน จากความที่เลียนแบบธรรมชาติแต่ไม่เหมือนธรรมชาติจึงทำให้เป็นเอกลักษณ์ของเครื่องเงินพระบาทห้วยต้มโดยแท้ การทำเครื่องเงินภายในพระบาทห้วยต้มจะมีการเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกชุมชนตลอดเวลา และได้มีการจัดทำเครื่องขายเครื่องเงินภายในตำบลนาทรายรวม 9 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 8,9,11,12,13,14,18,20 และ 21 โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการกลุ่ม มีการจัดสรรเงินเป็นค่าตอบแทนคณะกรรมการ และปัจจุบันได้มีการนำเอาเครื่องเงินเข้าคัดสรรหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในปี 2546 จนได้ระดับ 4-5 ดาว ทำให้เครื่องเงินของพระบาทห้วยต้มมีชื่อเสียง

การตั้งกลุ่มพัฒนากลุ่มอาชีพการทำหัตถกรรมเครื่องเงิน มีการจดทะเบียนกลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชน และจัดทำเครื่องหมายการค้าเพื่อนำสินค้าเข้าสู่ตลาดโดยเข้าร่วมเปิดบูธแสดงสินค้า ออกร้านในงานต่าง ๆ มากขึ้น ด้านการบริหารจัดการเป็นระบบการจัดการบริหารงานระหว่างกลุ่มและชุมชนร่วมกัน โดยมีการพัฒนาเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงบ้านพระบาทห้วยต้ม และจากศูนย์วิจัยเครื่องเงิน เป็นผู้ประสานงานให้ความดูแลและช่วยเหลือ แต่จากการดำเนินงานของกลุ่มนั้นถือว่ายังไม่สามารถรวมกลุ่มกันได้ อย่างเข้มแข็ง ยังมีการต่างคนต่างทำ ไปรับเอง ขายเอง แม้จะมีการรวมหุ้นกันแต่ขาดการวางแผนในการพัฒนากลุ่มร่วมกัน ซึ่งการทำเครื่องเงินปัจจุบันเป็นการทำตามรายการที่สั่งเข้ามา ต้องรีบเร่งทำตามออเดอร์ที่สั่งมา ทำให้ขาดการพบปะพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ การขายในรูปแบบกลุ่มทำให้ได้รับเงินช้า กว่าขายผลิตภัณฑ์ได้ต้องใช้เวลา สภาพเศรษฐกิจปัจจุบันที่มีอัตราค่าครองชีพที่สูงขึ้น และต้องใช้จ่ายด้วยเงิน ทำให้การขายเองตามออเดอร์ที่ไปรับมา มีความสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกมากกว่า เนื่องจากทำเสร็จก็ได้รับเงิน แม้จะค่อนข้างน้อย แต่ได้ตามที่สั่งงานไปให้ การรวมกลุ่มเป็นเพียงการรองรับการยอมรับ มีบางส่วนที่ออกงานและแสดงจำหน่ายในศูนย์ฯ แต่การจัดการกลุ่มให้เข้มแข็งเป็นระบบมากขึ้น หวังว่าจะมีการพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อทบทวนทักษะ รูปแบบการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเงิน การตลาดที่ผ่าน มาของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม การทำเครื่องเงินในชุมชนบ้านพระบาทห้วยต้ม เริ่มทำ เมื่อปี พ.ศ.2524 โดยอาจารย์จำโพ เป็นผู้ริเริ่มทำเครื่องเงินเป็นบุคคลแรก โดยอาศัยความรู้เดิมที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษโดยเริ่มจากการทำทองเหลืองเพื่อทำยอดฉัตร การทำหัวใจพระพุทธรูปเจ้าที่จะต้องใช้เงิน แลบ (เป็นเงินรูปของอินเดีย มีค่าของเงินอยู่ประมาณ 80% หาซื้อได้ในพื้นที่ จังหวัดตาก) ซึ่งทำการหัวใจ พระพุทธรูปเจ้า จะทำเพื่อบรรจุในพระพุทธรูป และต่อมาก็ได้ทำเครื่องเงินเพื่อเป็นอาชีพเสริม ในช่วงแรกๆ การ ทำลวดลายจะเป็นลายแบบสมัยโบราณ เช่น ลายพุดด่าง และได้ปรับปรุงเป็นลายชาวเขา เช่น ลายเม็ดพุท ตะกร้อ เม็ดเต๋อย กันหอย เม็ดถั่ว ลูกประ ตีเหลี่ยม ไล่ไก่ เม็ดข้าว ฯลฯ จากนั้นมีการคิดค้นลายใหม่ๆ ทำให้ เครื่องเงินของบ้านพระบาทห้วยต้มมีการพัฒนาลายขึ้นอย่างต่อเนื่อง และได้รับความยอมรับจากตลาด ผู้ซื้อ โดยมีการพัฒนาลายขึ้นใหม่เป็นรูปปลา ผีเสื้อ ลายดอกไม้ เป็นต้น ปัจจุบันหมู่บ้านพระบาทห้วยต้มที่มีอาชีพ ทำเครื่องเงินมีทั้งหมด 350 ครุเรือน หมู่บ้านที่มีอาชีพทำเครื่องเงินมากที่สุด คือ หมู่บ้านหนองบอน หมู่ 11 รองลงมา คือ หมู่ 14 ตำบลทรายมูล หมู่ 18 บ้านหนองเกียง หมู่ 13 บ้านหนองนา หมู่ 12 บ้านเด่นยางมูล และ

หมู่ 8 บ้านพระบาทห้วยต้ม มีผู้ที่มีทักษะในการทำลวดลาย รูปแบบที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความถนัดของแต่ละบุคคล การตลาดที่ผ่านมาของกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม เป็นการรับออเดอร์จากร้านค้าในเชียงใหม่ ทำให้ไม่ค่อยมีปัญหาด้านสถานที่รับซื้อผลิตภัณฑ์ เพราะเป็นเหมือนการทำงานในลักษณะรับจ้างทำ มีบางส่วนที่นำมาขายร่วมกันที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงบ้านพระบาทห้วยต้ม ร่วมเปิดบูธแสดงสินค้า ออกร้านในงานต่าง ๆ ในบางส่วน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อหาแนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้มให้มีความเข้มแข็งและสามารถขับเคลื่อนด้วยตนเอง จากปัญหาเรื่องการรวมกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินนั้น ทางสมาชิกในนำข้อมูลที่ได้เพื่อวางแผนทางการพัฒนากลุ่มเครื่องเงินฯ ได้แก่ การจัดตั้งรวบรวมกลุ่มและทำการจดทะเบียนกลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชนและจัดทำเครื่องหมายการค้าเพื่อนำสินค้าเข้าสู่ตลาดโดยเข้าร่วมเปิดบูธแสดงสินค้าออกร้านในงานต่าง ๆ ให้มากขึ้น การฝึกอบรมในเรื่องการนำมาประยุกต์ผสมผสานระหว่างลวดลายดั้งเดิมกับลวดลายสมัยใหม่เข้าด้วยกันจะทำให้เกิดลวดลายใหม่ๆ เป็นจำนวนมาก จัดตั้งกลุ่มการศึกษาการทำเครื่องเงินโดยชาวบ้านเองเป็นผู้ศึกษา เพื่อให้รู้และเข้าถึงปัญหาอย่างแท้จริงและนำมาเป็นแนวทางพัฒนาให้เกิดโอกาสในการแข่งขันกับเครื่องเงินแหล่งอื่นๆ ตั้งกลุ่มสหกรณ์ชุมชนเพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน มีการจัดตั้งสถานที่เพื่อเป็นแหล่งแสดงผลงานของชาวบ้านเพื่อวางจำหน่ายและแสดงนิทรรศการให้นักท่องเที่ยวได้เห็นถึงกระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นจนเป็นผลิตภัณฑ์ที่พร้อมจำหน่ายได้ ซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์และเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้นเป็นที่เชื่อถือและเล่าขานกันต่อไป การจัดทำโฮมสเตย์รองรับนักท่องเที่ยวต่างจังหวัดและต่างประเทศ เพื่อให้มีระยะเวลาในการท่องเที่ยวและได้เห็นกระบวนการผลิตอย่างแท้จริง เรียนรู้วัฒนธรรมวิถีชีวิต งานหัตถกรรมของชุมชนแล้วนำเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น มีระบบการจัดการบริหารงานระหว่างกลุ่มและชุมชนร่วมกัน โดยมีการพัฒนาเรียนรู้ร่วมกันซึ่งมีเจ้าหน้าที่จากศูนย์พัฒนาโครงการหลวงบ้านพระบาทห้วยต้ม และจากศูนย์วิจัยเครื่องเงิน เป็นผู้ประสานงานให้ความดูแลและช่วยเหลือในด้านต่างๆ การจัดฝึกอบรมช่างฝีมือให้มีทักษะในการผลิตลวดลายใหม่ ๆ แต่ยังคงอนุรักษ์รูปแบบดั้งเดิมซึ่งเป็นการประยุกต์ออกแบบรูปทรง ลวดลายผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยมากขึ้น มีการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญากระบวนการผลิต กลยุทธ์การพัฒนาที่เกี่ยวกับงานหัตถกรรมเครื่องเงินและอื่นๆ ให้แก่เยาวชนและผู้สนใจ โดยแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มเครื่องเงิน สรุปสิ่งที่ควรทำในช่วงนี้ คือ การจัดหาช่องทางทางการตลาดสนับสนุน โดยประสานกับทางโครงการหลวง/สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง NGO ฯลฯ การจัดหาการพัฒนาแบบผลิตภัณฑ์/สร้างเอกลักษณ์ให้โดดเด่น การพัฒนาให้ความรู้แรงงาน การศึกษานอกโรงเรียนให้มีฝีมือ และการหาแนวร่วม ด้าน Q.C ได้แก่ คุณประจวบ คุณเอกชัย คุณขจร และคุณจันทร์พร เป็นหลักในการพัฒนาตรวจสอบคุณภาพสินค้าของกลุ่มต่อไป

อภิปรายผล

การดำเนินโครงการแนวทางการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินใจงามพระบาทห้วยต้ม ตำบลนาทราย อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ในครั้งนี้เป็นเพียงการดำเนินโครงการเพียงแค่ระยะ 1 ระยะเดียวเท่านั้น ผลของการ

ดำเนินโครงการครั้งนี้จึงเป็นเพียงการทบทวนต้นทุนที่มีอยู่ การหาหรือแลกเปลี่ยนเพื่อหาแนวทางในการพัฒนา กลุ่มร่วมกัน ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนากลุ่ม แต่เนื่องด้วยข้อจำกัดที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะตัวบุคคล ภาระงานสมาชิกกลุ่ม ทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการได้เสร็จสิ้นตามที่กำหนดได้ แต่จากข้อมูลและบทเรียนที่ได้สามารถสรุปอภิปรายผลได้ ดังนี้

กลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม และสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง(สพวส.) มีแนวคิดอยากหาแนวทางร่วมกันในการยึดนําเอาแนวทางของครูบาวงศ์ในการประกอบกิจการการผลิตเครื่องเงิน เป็นการผลิตเครื่องเงินแบบใจงาม ซึ่งหมายถึงการผลิตเครื่องเงินบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเอง ผู้รับซื้อ และลูกค้า (น้ำหนักเงิน รูปแบบ และราคา) การพัฒนาการกลุ่มเป็นการเอื้อเพื่อแผ้วถางแบ่งปันกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และความเอื้ออาทรต่อสมาชิกชุมชน ตามรอยวิถีครูบาวงศ์ที่ได้สั่งสอนให้ชาวบ้านพระบาทห้วยต้มได้ยึดหลักสืบต่อกันมา ให้ทุกคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนพระบาทห้วยต้มได้ประกอบอาชีพอย่างซื่อสัตย์สุจริตเป็นการประกอบอาชีพแบบสัมมาอาชีพจะเป็นแนวทางคำสอนตามพระพุทธศาสนา รวมทั้งการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ ซึ่งก็บุญมาน อินทวาท และวัลลภา ศรีทองพิมพ์(2551) กล่าวว่า การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจได้กลายเป็นแนวทางการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ โดยจะเห็นว่าเป็นการเชื่อมโยงประสานสัมพันธ์แหล่งความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลให้แก่ชุมชน และนอกชุมชนหรือในธุรกิจประเภทเดียวกันหรือธุรกิจต่างประเภท ซึ่งหลักการนี้จะกระตุ้นจิตสำนึกในการพัฒนาเศรษฐกิจได้โดยการแลกเปลี่ยนความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ รวมถึงการระดมและประสานการใช้ทรัพยากรมนุษย์ วัสดุอุปกรณ์อาคารสถานที่และเงินงบประมาณเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาธุรกิจของชุมชนอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

การพัฒนากลุ่มต้องให้ความสำคัญกับสมาชิกกลุ่ม การเห็นเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจากการดำเนินโครงการครั้งนี้ เห็นเป้าหมายร่วมกัน แต่กระบวนการ วิธีการไปถึงเป้าหมายนั้นต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ การพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกัน แต่ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงนั้น ทั้งภาระหน้าที่ของงานประจำ การต้องเร่งทำงานตามออร์เดอร์ที่รับมา การหาเงินเลี้ยงชีพของแต่ละคน ทำให้เป็นเรื่องยากที่จะต้องมาพูดคุยกันบ่อย ๆ แต่สิ่งที่ทุกคนเห็นร่วมกัน คือ การเว้นมิจฉาอาชีพ ตามหลักคำสอนของครูบาวงศ์ อันได้แก่ การเลี้ยงชีพไม่ชอบ คือ การแสวงหาปัจจัยมาบริโภคที่มิชอบ คือ การโกงหรือหลอกลวง เว้นการประจบสอพลอ การบิบบังคับขู่เข็ญ และการต่อลาภด้วยลาภ หรือก็คือการแสวงหาลาภโดยไม่ประกอบด้วยความเพียร (สัมมาวายามะ) คือ ขี้เกียจ อยากได้มาง่าย ๆ โดยไม่อาศัยกำลังแห่งสติปัญญาและร่างกาย โลกจึงไม่ชอบธรรม เช่น เบียดเบียนลูกจ้าง และทำลายสิ่งแวดล้อม สังคม เพื่ออย่างได้มาก เสียให้น้อย เป็นต้น ซึ่งเป็นจุดเด่นและแตกต่างจากกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเงินกลุ่มอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำเอาเนื้อหาหลักพุทธธรรมมาเป็นเครื่องกำหนดหรือรับรองคุณภาพผลผลิต

นอกจากนี้การความสำคัญของการอนุรักษ์ฟื้นฟูภูมิปัญญาการผลิตเครื่องเงินของชุมชน การพัฒนากระบวนการสืบสืบทอดภูมิปัญญาไม่ให้สูญหายไปเป็นอีกประเด็นหนึ่งในพัฒนากลุ่ม สอดคล้องกับแนวทางที่เขียนไว้ในเอกสารเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม (2557) ที่ว่า หัตถกรรมเครื่องเงินพระบาทห้วยต้ม จึงไม่ใช่เป็นเพียงแค่

งานฝีมือ หากแต่เป็นหัตถกรรมที่เริ่มจากพลังความศรัทธาในพระพุทธศาสนาพัฒนาไปสู่การเป็นอาชีพที่มากด้วยประสบการณ์และฝีมือของช่างที่มีคุณภาพ จนเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนพระบาทห้วยต้มที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และสืบทอดวิถีการผลิตไปสู่รุ่นลูกหลานต่อไป ดังนั้นแนวทางในการพัฒนาเป็นการเน้นการรักษาภูมิปัญญา การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยไม่หลงลืมภูมิปัญญา และเอกลักษณ์ของท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาด้านการตลาด การเชื่อมโยงกับหน่วยงาน องค์กร ภาคีที่เกี่ยวข้อง ที่สำคัญ คือ การสร้างความเข้าใจ ความตระหนัก เห็นความสำคัญในการรวมกลุ่มของสมาชิก เพื่อพัฒนาคุณภาพพื้นที่ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

ปัจจัยที่เอื้อ/ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการวิจัย

ปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินโครงการวิจัย

- ชุมชนห้วยต้ม เป็นพื้นที่ที่เป็นที่รู้จัก และมีหลายภาคส่วนให้ความสำคัญกับพื้นที่นี้
- ภูมิปัญญาการทำเครื่องเงินบ้านห้วยต้ม เป็นสิ่งที่หลายคนรู้จัก ให้การยอมรับในฝีมือและความซื่อสัตย์การทำเครื่องเงินที่มีคุณภาพ ทำให้มีหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ เข้ามาหนุนเสริมในพื้นที่ค่อนข้างมาก
- ทีมวิจัยหลักมีความตั้งใจในการดำเนินโครงการวิจัย การพัฒนาคุณภาพให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการวิจัย

- ภาระหน้าที่ของหัวหน้าโครงการ ทีมวิจัย และสมาชิกกลุ่ม ทำให้ช่วงเวลาวางในการทำกิจกรรมไม่ตรงกัน
- การทำเครื่องเงินเป็นการทำแบบรับจ้างทำ เป็นการรับออเดอร์จากร้านค้า ต้องทำให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด เพื่อจะได้ส่งสินค้าและรับค่าตอบแทน ทำให้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการมีน้อย
- ความเข้าใจต่อเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งหลายคนยังมองเป็นเรื่องไกลตัว แต่ละคนต้องกินต้องอยู่ และพอใจกับสิ่งที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ จึงเป็นเรื่องยากที่จะดึงให้กลุ่มคนเหล่านี้เข้ามาร่วมคิด ร่วมทำ เห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพร่วมกัน เป็นความยากต่อการทำงานร่วมกันในลักษณะกลุ่ม

ข้อเสนอแนะต่อชุมชน หน่วยงาน และสกว.

จากการดำเนินโครงการวิจัยนี้ แม้ไม่สามารถดำเนินโครงการได้เสร็จสิ้นตามกระบวนการที่วางไว้ได้ แต่เป็นการได้มีการทบทวนตนเอง ทบทวนกลุ่ม ทบทวนพื้นที่ เห็นถึงข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการในพื้นที่ โดยเฉพาะเกี่ยวกับการทำมาหากินของพี่น้องในชุมชน การหนุนเสริมโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ต้องสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนจริง ๆ การสร้างความเข้าใจ การสร้างการมีส่วนร่วมต้องมีความต่อเนื่อง ช่วงเวลาและสถานการณ์ที่เป็นอยู่ทำให้การดำเนินงานที่วางไว้มีการปรับเปลี่ยนได้อยู่ตลอดเวลา การสร้างการ

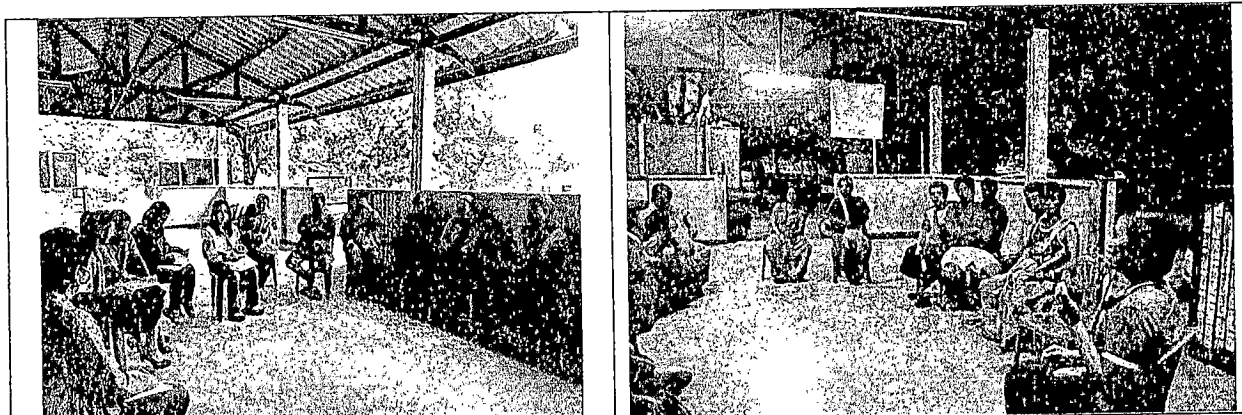
ยอมรับ และความเชื่อมั่นในการถึงเป้าหมายร่วมกันเป็นเรื่องที่สำคัญ กับการทำงานที่ชุมชนยังต้องกินต้องใช้ในแต่ละวัน ต้องการรายได้ในการเลี้ยงครอบครัว ต้องมีความยืดหยุ่นสูง อาศัยกำลังอย่างมากในการรวมกลุ่มที่จะมองถึงเป้าหมายในระยะยาวรวมกันได้ การดำเนินโครงการนี้นักวิจัยส่วนใหญ่เป็นชาวบ้าน เป็นชนเผ่าปกากะญอ ลักษณะของการตั้งอยู่อาศัยเป็นลักษณะพิเศษมีข้อจำกัดในการประกอบอาชีพเนื่องจากมีที่ดินทำกินจำกัด และการดำรงอยู่ของชุมชนบ้านพระบาทห้วยต้มดั้งเดิมอาศัยแรงศรัทธาที่มีต่อครูบาวงษาเป็นส่วนใหญ่ การพัฒนาอาชีพของชุมชนบ้านพระบาทห้วยต้ม จึงอาศัยหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ให้การหนุนเสริมตลอดเวลา การรวมกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนมีน้อยมากที่จะประสบความสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

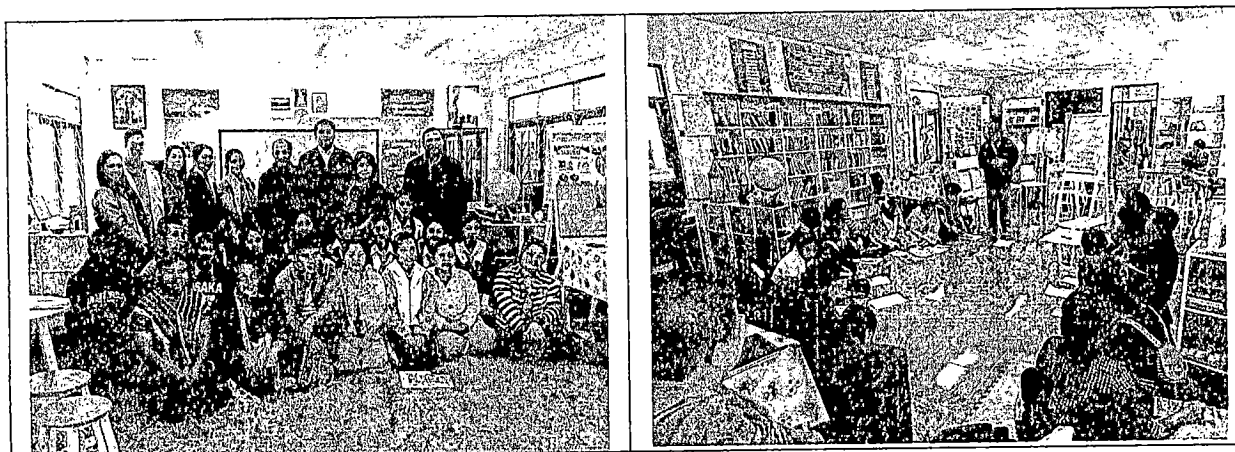
ทานตะวัน ลาวตม.2557.แนวทางในการพัฒนากลุ่มอาชีพทำเครื่องเงินของประชาชน
บ้านห้วยต้ม อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน.การค้นคว้าอิสระ สาขาวิทยาบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด
เชียงราย ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.)มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรม

ประชุมทีมวิจัย

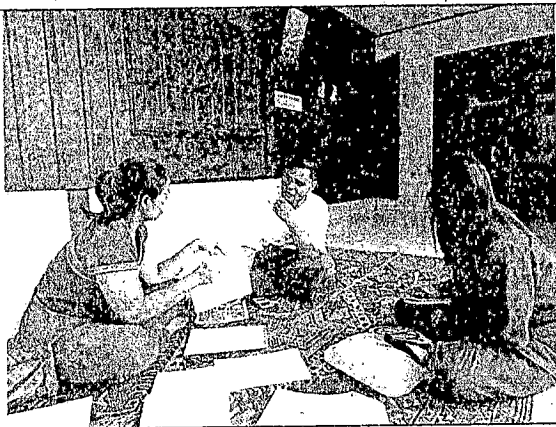
อบรมนักวิจัย

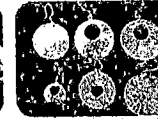
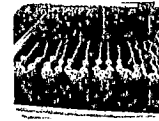
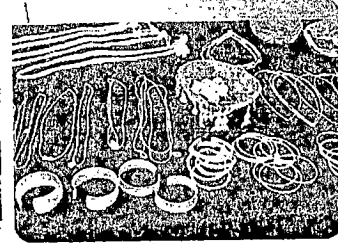
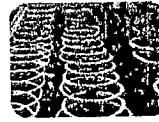
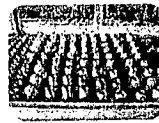
การทำแผนที่ชุมชน

เข้าร่วมเวทีวิชาการ มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลพบุรี

การสรุปข้อมูล

ผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องเงินห่วยต้ม

ประวัตินักวิจัย

ที่	ชื่อ-สกุล	เลขที่บัตรประชาชน	วันเดือนปีเกิด	ที่อยู่	การศึกษา	อาชีพหลัก	บทบาทในชุมชน
1.	นางธีรนาถ น้อยแสง	3501800157860	7 เม.ย. 2522	96 ม.3 ต.ป่าไผ่ อ.ลิ	ปริญญาตรี	ลูกจ้างเหมาบริการ	พี่เลี้ยงชุมชน
2.	นางอารีย์ ขาญชัยสมสิน	3510400528142	18 ธ.ค. 2512	53/1 ม.14 ต.นาทราย อ.ลิ	-	เครื่องเงิน	ประธานแม่บ้าน
3.	นายเอกชัย แก้วเตี้ยะ	3580400056551	18 ส.ค. 2518	171 ม.14 ต.นาทราย อ.ลิ	ปวช.	เครื่องเงิน	
4.	นายเอกชัย ดำรงวงศ์ตระกูล	3510400526174	2514	11 ม.14 ต.นาทราย อ.ลิ	ป.6	เครื่องเงิน	
5.	นายอัมรินทร์ ขจรดวงมาก	1510400100065	12 มิ.ย. 2531	180 ม.14 ต.นาทราย อ.ลิ	ปวส.	เครื่องเงิน	
6.	นายเหล่ทุ ล่องธารา	8510484005619	2521	8/1 ม.22 ต.นาทราย อ.ลิ	-	เครื่องเงิน	
7.	นายภานุพันธ์ สุขถิ่นไพร	2630500048861	2524	33/3 ม.14 ต.นาทราย อ.ลิ	ม.3	เครื่องเงิน	สมาชิกอบต.
8.	นายประจวบ ถิ่นหมทอง	3510400475049	26 มี.ค. 2509	158/1 ม.18ต.นาทราย	ป.6	เครื่องเงิน	
9.	นางหทัยทิพย์ อัครมเดชกุล	1510400081907	5 พ.ค. 2529	68 ม.13 ต.นาทราย อ.ลิ	ป.6	เครื่องเงิน	
10.	นางศิวพร ธารสุขคำนึ่ง	3510400528312	14 ส.ค. 2524	45 ม.11 ต.นาทราย อ.ลิ	ป.6	เครื่องเงิน	
11.	นายพะติศา ฤทธาพนารักษ์	5630500017480	2512	10/1 ม.14 ต.นาทราย อ.ลิ	-	เครื่องเงิน	
12.	นางเจษฎา ล่องธารา	5510400001574	1 ก.พ. 2511	43 ม.14 ต.นาทราย อ.ลิ	-	เครื่องเงิน	
13.	นายทอโตะ ชูทรัพย์เจริญ	5580600025116	21 พ.ค. 2525	124 ม.14 ต.นาทราย อ.ลิ	-	เครื่องเงิน	
14.	นางสาวรัชนิวรรณ กำจัด	3540500324271	4 พ.ค. 2520	127 หมู่ 2 ต.ห้วยไร่ อ.เด่นชัย จ.แพร่ 54110	ป.โท	เจ้าหน้าที่ สพวส.	

ประวัติหัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ-สกุล	นางธีรนาถ - น้อยแสง
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 7 เมษายน 2522
ที่อยู่	96 หมู่ 3 ต.ป่าไผ่ อ.ลี้ จ.ลำพูน 51110
เบอร์โทร	083-3243063
E-mail	r_kajom@hotmail.com
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี สาขาการพัฒนชุมชน
ประวัติการทำงาน	สำนักพัฒนาเกษตรที่สูง ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป (จ้างเหมาบริการ) ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2546 - 2 ตุลาคม 2549 สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ตำแหน่ง นักพัฒนาสังคม (จ้างเหมาบริการ) ตั้งแต่วันที่ 2 ตุลาคม – ปัจจุบัน